

**Atlas Copco
1992**

Atlas Copco AB
105 23 Stockholm
 Tel: 08-743 8000
 Telefax: 08-644 9045
 Telex: 14090 copco s
 Org.nr: 55 60 14-2720

Innehåll

Atlas Copco i dag	2
5 år i sammandrag	3
Styrelsens redogörelse för verksamheten 1992	4

ATLAS COPCO-GRUPPEN:

Resultaträkning	10
Balansräkning	11
Finansieringsanalys	12

ATLAS COPCO AB:

Resultaträkning	14
Balansräkning	14
Finansieringsanalys	12
Bokslutskommentarer	
Redovisningsprinciper	15
Definitioner	17
Noter	18
Aktier och andelar	25
Internationella redovisningsprinciper	26
Nukostnadsredovisning	27
Finansrörelsen	29
Förslag till vinstdisposition	31
Revisionsberättelse	31

KONCERNCHEFENS KOMMENTAR

AFFÄRSOMRÅDE KOMPRESSORTEKNIK

AFFÄRSOMRÅDE ANLÄGGNINGS- OCH GRUVTEKNIK

AFFÄRSOMRÅDE INDUSTRIKONTEKNIK

Atlas Copco satsar på geoteknisk borrhning	52
Personal	54
Årets säljare	55
Atlas Copco-aktien	56
Sälj- och serviceorganisation	59
Styrelse och revisorer	62
Koncernledning och staber	64
Organisation	65

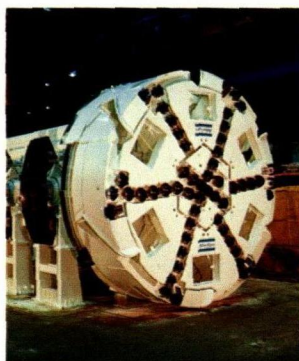
EKONOMISK INFORMATION FRÅN ATLAS COPCO

Atlas Copco publicerar för 1993 följande ekonomiska rapporter:	
Verkställande direktörens tal vid bolagsstämman	29 april 1993
Rapport över första kvartalet	17 maj 1993
Rapport över första halvåret	30 augusti 1993
Rapport över tre kvartal	25 november 1993
Bokslutskommuniké för 1993	februari 1994
Årsredovisning för 1993	april 1994

□ Atlas Copcos årsredovisning på engelska kan beställas från Atlas Copco AB, Information, 105 23 Stockholm.

EKONOMISK INFORMATION OM ATLAS COPCO

Publicering under 1992/93 av följande analytiker:	
Aros Fondkommission, Stockholm, <i>Ola Asplund</i>	
Baring Securities, London, <i>Per Chrom-Jacobsen</i>	
Alfred Berg, London, <i>Jan Dworsky</i>	
James Capel, London, <i>John Longhurst</i>	
Carnegie Fondkommission, Stockholm, <i>Staffan Östlin</i>	
Enskilda Fondkommission, Stockholm, <i>Michael Grundberg</i>	
Enskilda Research, London, <i>Peter Karlsson</i>	
First Boston, New York, <i>John E McGinty</i>	
Goldman Sachs, London, <i>Anders Bräténius</i>	
Handelsbanken, Stockholm, <i>Anders Roslund</i>	
Hägglöf & Ponsbach Fondkommission, Stockholm, <i>Johan Strandberg</i>	
Kleinwort Benson, London, <i>Christian Diebitsch</i>	
Merchant Fondkommission, Stockholm, <i>Ulf Jönsson</i>	
Merrill Lynch, London, <i>Jennifer Tora</i>	
Midland Montagu Bank, Stockholm, <i>Bo Selling</i>	
Morgan Stanley, London, <i>Edward Hadas</i>	
Phillips & Drew, London, <i>Peter J Dupont</i>	
Swedbank Fondkommission, Stockholm, <i>Mats Larsson</i>	
S G Warburg, London, <i>Tim Youngman</i>	
Unibörs, Köpenhamn, <i>Henrik Breum</i>	
Öhman, Stockholm, <i>Arne C Karlsson</i>	

Omslag:
 Tunnelborrningsmaskinen för Hallandsåsenprojektet har ett borrhuvud med 9,1 meters diameter, försett med 60 s k cutters.

KALLELSE TILL BOLAGSSTÄMMA

Aktieägarna i Atlas Copco Aktiebolag kallas härmed till ordinarie bolagsstämma torsdagen den 29 april 1993 kl. 17.00 i Berwaldhallen, Strandvägen 69, Stockholm. Se särskild kallelse.

1992

Försäljning

Den fakturerade försäljningen ökade med 7 procent till 16 007 MSEK (15 030).

Resultat

Resultatet efter finansiella poster ökade med 14 procent till 1 027 MSEK (902), motsvarande 6,4 procent (6,0) av faktureringen.

Årets vinst efter skatt ökade med 22 procent till 604 MSEK (495).

Utdelning och vinst per aktie

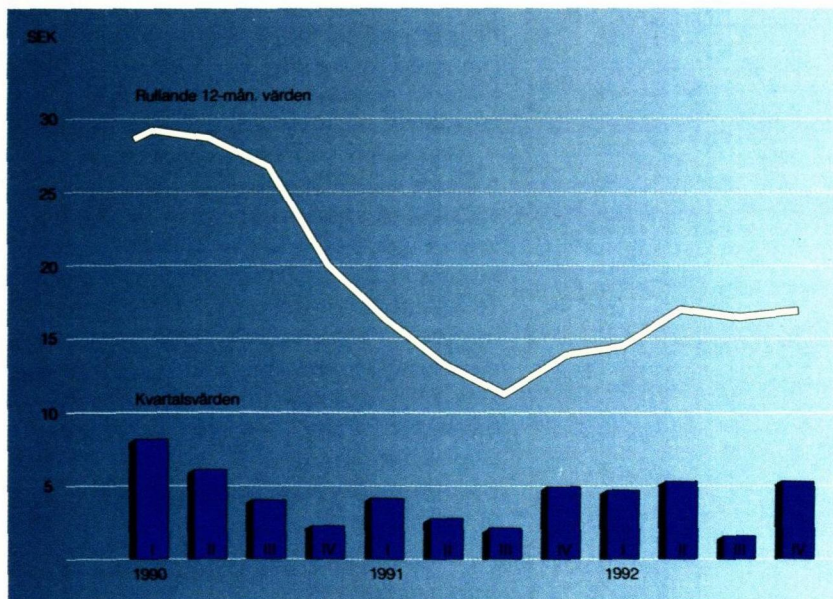
Styrelsen föreslår en utdelning av 8:00 SEK (8:00) per aktie. Vinst per aktie blev 16:90 SEK (13:90).

Företagsförvärv

Förvärv av AEGs verktygsrörelse genomfördes per den 1 januari 1992. Ett gemensamt bolag för hydraulkomponenter bildades tillsammans med Volvo Flygmotor. Verkstadsföretaget Craelius AB förvärvades per den 1 december 1992.

Utsikter för 1993

Den svaga försäljningsutvecklingen mot slutet av 1992 har fortsatt, särskilt i Europa. Under förutsättning att försäljningsvolymerna inte minskar ytterligare, bör resultatet för 1993 ligga i nivå med 1992 års resultat.

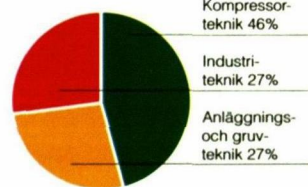

Utveckling av vinst per aktie per kvartal och rullande 12 månader.

ATLAS COPCO I DAG

FÖRSÄLJNING PER AFFÄRS-
OMRÅDE 1992

Atlas Copco är ett internationellt industri-företag med huvudkontor i Stockholm. Företaget är noterat på Stockholms Fondbörs sedan 1920 och dessutom på fondbörserna i London, Frankfurt, Düsseldorf och Hamburg.

Affärsidé

Atlas Copcos verksamhet på världsmarknaden omfattar ett brett sortiment produkter och tjänster som möter kundens behov inom följande områden:

- kompression och expansion av luft och andra gaser samt luftbehandling
- industriproduktion, mekanisering och fordonsindustrins eftermarknad
- bergbrytning, schaktning och lätta entreprenadarbeten

Inom dessa områden marknadsför Atlas Copco produkter under ett flertal varumärken och distribuerar dem via olika kanaler.

Strategi

Atlas Copco-gruppens långsiktiga mål är att inom sina affärsområden vara det ledande företaget i världen. Skalfördelar skall uppnås genom en kombination av egen expansion, joint ventures och företagsförvärv.

Tillväxten skall ske med god lönsamhet och med finansiell balans. Det ställer stora krav på finansiell styrka. En ökad finansiell belastning kan under vissa perioder accepteras för att förvärvs- och investeringstillfällen skall kunna tas tillvara.

Atlas Copcos affärsstrategi syftar till att ytterligare stärka Gruppens marknadsledande ställning på världsmarknaderna. Detta sker genom introduktion av nya produkter av hög kvalitet inom existerande teknikområden. Utvecklingsarbetet inriktas även mot att bredda marknaden genom nya tillämpningsområden för att möta kundernas och marknadernas krav. Den europeiska marknadens storlek och tillväxttakt är av största betydelse för Atlas Copco. Denna marknad skall under 90-talet ytterligare prioriteras genom ökade satsningar.

Verksamhet

Verksamheten bedrivs inom de tre affärsområdena Kompressor-teknik, Anläggnings- och gruvteknik samt Industriteknik genom 14 divisioner med eget ansvar för produktutveckling, konstruktion, produktion, försäljning och lönsamhet.

Mer än 95 procent av Atlas Copco-gruppens fakturering på 16 miljarder SEK hänförs till länder utanför Sverige. Gruppen sysselsätter totalt 19 195 personer, varav 15 procent i Sverige. Divisionerna tillverkar sina produkter vid 48 fabriker i 15 länder. Största delen av produktionen sker i EG-länderna.

Kompressorteknik:

Industrikompressorer utgör en viktig energikälla inom både större och mindre mekaniska verkstäder och andra industrier.

Oljefria kompressorer förser bl a livsmedels-, läkemedels- och elektronikindustrin med oljefri luft, som används dels som energikälla dels i olika processer för att upprätthålla en hög kvalitet på dessa industriernas produkter.

Transportabla kompressorer utgör en säker och effektiv energikälla för bygg- och anläggningsindustrins maskiner och verktyg.

Kundanpassade gas- och processkompressorer, expansionsturbiner och vakuumpumpar levereras till processindustrier, bl a kemiska, petrokemiska, olje- och gasindustrier samt till företag inriktade på separering av luft och andra gaser.

Anläggnings- och gruvteknik:

Borrregulat används vid tunneldrivning och gruvbrytning samt för bergbrytning ovan jord som t ex vid anläggningsarbeten och i stenbrott.

Bergborrverktyg omfattar borrstål och borrkronor för bergborrning.

Lätta *bergbormaskiner* och spett används av entreprenörer för anläggningsarbeten.

Lastmaskiner och truckar för användning främst i underjordsgruvor, men även i vissa anläggningsarbeten.

Industriteknik:

Kraftverktyg, som drivs med tryckluft eller el, har många användningsområden inom industrin - t ex borring, slipning, nitning, skruv- och mutterdragning.

Monteringsystem med datoriserade kontrollsystem levereras främst till fordons- och flygindustrin för mutterdragning, nitning m fl områden, som kräver hög precision.

Komponenter, såväl pneumatiska som hydrauliska, levereras för inbyggnad i maskiner. Pneumatiska komponenter för automation av maskiner inom t ex förpackningsindustrin och hydrauliska komponenter i t ex mobila lastmaskiner och skogsmaskiner.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

MSEK om ej annat anges. Definitioner se sid. 17.

ATLAS COPCO-GRUPPEN	1988	1989	1990	1991	1992
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1 155	1 521	1 259	902	1 027
Vinstmarginal, %	9,0	10,1	7,9	6,0	6,4
Årets vinst efter skatt	631	853	684	495	604
Avkastning på sysselsatt kapital, före skatt, %	19,5	23,4	17,6	12,8	13,3
Avkastning på eget kapital, efter skatt, %	16,1	19,5	12,2	7,9	9,1
Andel eget kapital, %	36,6	36,6	45,1	45,6	46,2
Andel eget kapital efter full konvertering, %	38,0	37,8	46,2	46,6	47,0
Vinst per aktie, SEK	19:60	26:75	20:05*	13:90	16:90
Utdelning per aktie, SEK	6:38	8:00	8:00	8:00	8:00**
Orderingång	13 533	15 785	15 931	15 220	15 883
Fakturering	12 812	15 035	15 915	15 030	16 007
förändring i löpande priser, %	+11	+17	+6	-6	+7
andel fakturering utomlands, %	92	92	93	94	95
Räntenetto	-25	-160	-198	-179	-118
i % av fakturering	0,2	1,1	1,2	1,2	0,7
Räntetäckningsgrad, ggr	4,1	3,9	3,3	3,1	3,5
Balansomslutning	11 377	13 258	13 963	14 071	16 000
Tillgångar/skulder, ggr	1,5	1,6	1,8	1,8	1,9
Omsättningstillgångar/kortfristiga skulder, ggr	2,0	1,8	2,0	1,8	1,8
Räntebärande skulder/eget kapital***, ggr	0,95	0,95	0,58	0,58	0,53
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,18	1,22	1,13	1,05	1,07
Investeringar i maskiner och fastigheter	424	545	682	706	553
i % av fakturering	3,3	3,6	4,3	4,7	3,5
Medelantal anställda	19 207	20 057	21 507	19 544	19 195
Fakturering per anställd, kSEK	667	750	740	769	834

* För 1990 har beräkningen baserats på vägt genomsnittligt antal aktier.

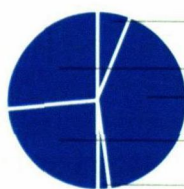
** Enligt styrelsens förslag.

*** Eget kapital och minoritetsintressen.

STYRELSENS REDOGÖRELSE FÖR VERKSAMHETEN 1992

MSEK om ej annat anges

FÖRSÄLJNING FÖRDELAD PÅ EKONOMISKA/POLITISKA OMRÅDEN

Sverige 6% (6)
Övriga OECD-länder 26% (27)
EG 44% (41)
Utvecklingsländer 22% (23)
Statshandelsländer 2% (3)

ATLAS COPCO-GRUPPEN

	1992	1991
Fakturering	16 007	15 030
Förändring, %	+7	-6
Orderingång	15 883	15 220
Förändring, %	+4	-4
Resultat efter finansiella poster	1 027	902
Förändring, %	+14	-28
Årets vinst efter skatt	604	495
Förändring, %	+22	-28

Atlas Copco-gruppens fakturerade försäljning under 1992 uppgick till 16 007 MSEK (15 030), en ökning med 7 procent. För jämförbara enheter minskade faktureringen med 2 procent. Av faktureringen hänför sig 95 procent till marknader utanför Sverige och 44 procent till EG-länderna. Orderingången uppgick under verksamhetsåret till 15 883 MSEK

(15 220), en ökning med 4 procent. För jämförbara enheter minskade orderingången med 4 procent. Valutakurseffekten för såväl fakturering som orderingång har trots den svenska kronans depreciering varit negativ.

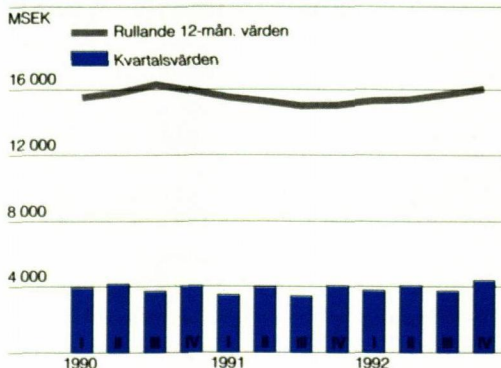
Gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade med 14 procent till 1 027 MSEK (902). Vinstmarginalen blev 6,4 procent (6,0). Årets vinst efter skatt ökade till 604 MSEK (495). Vinst per aktie efter full skatt och full konvertering blev 16:90 SEK (13:90).

Styrelsen föreslår en utdelning av 8:00 SEK (8:00) per aktie.

Utsikter för 1993

Den svaga försäljningsutvecklingen mot slutet av 1992 har fortsatt, särskilt i Europa. Under förutsättning att försäljningsvolymerna inte minskar ytterligare, bör resultatet för 1993 ligga i nivå med 1992 års resultat.

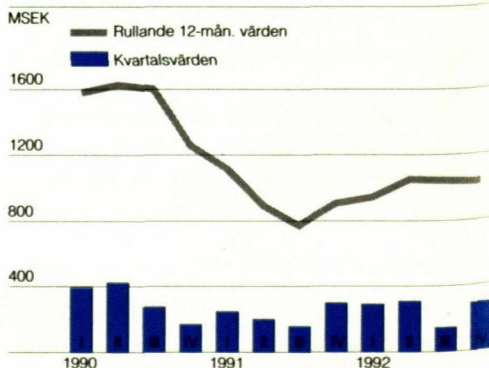
FAKTURERING

FAKTURERING PER KVARTAL

	1990	1991	1992
Kvartal 1	3 930	3 547	3 834
Kvartal 2	4 196	3 955	4 040
Kvartal 3	3 766	3 478	3 774
Kvartal 4	4 023	4 050	4 359
Totalt	15 915	15 030	16 007

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

RESULTAT PER KVARTAL

	1990	1991	1992
Kvartal 1	393	247	288
Kvartal 2	423	202	307
Kvartal 3	276	154	144
Kvartal 4	167	299	288
Totalt	1 259	902	1 027

Kvartalsvärdena är korrigerade för ändrade redovisningsprinciper. Se sid 15.

Strukturella förändringar

Fr o m 1 januari 1992 ingår den från AEG förvärvade elverktygsrörelsen i Atlas Copcos affärsområde Industriteknik, division Atlas Copco Power Tools and Equipment.

VOAC Hydraulics AB, som Atlas Copco och Volvo Flygmotor äger hälften var av, bildades den 1 januari 1992 genom en sammanslagning av Atlas Copcos dotterbolag Mon-sun-Tison och Volvo Flygmotors dotterbolag Volvo Hydraulik. Bolagets omsättning uppgick till 662 MSEK och antal anställda till 846 personer. VOAC Hydraulics redovisas som intressebolag.

Som ett led i satsningen på geoteknisk ut-

rustning förvärvade Atlas Copco per den 1 december 1992 verkstadsföretaget Craelius AB och dess internationella marknadsorganisation. Detta företag har en årlig omsättning på ca 300 MSEK och sysselsätter 110 personer i försäljning och produktion.

Inom affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik har beslut fattats att koncentrera tillverkningen av tryckluftdrivna spett till Atlas Copco Beremas fabrik i Kalmar och tillverkningen av sänkborrhämmare till Unioccs fabrik i Fagersta. Som en följd av detta kommer fabriken i Hemel Hempstead utanför London att stängas under andra halvåret 1993.

Försäljningsöversikt

Efterfrågan inom flertalet av Atlas Copcos produktområden var fortsatt svag under det gångna året.

Vid årsskiftet uppgick orderstocken till 2 698 MSEK jämfört med 2 679 MSEK vid samma tidpunkt föregående år.

Atlas Copcos försäljning till *tillverkande industri* var på en fortsatt god nivå i Tyskland och angränsande marknader för såväl kompressorer som verktyg, även om en avmattning började märkas mot slutet av året. I övriga länder i Europa, framför allt medelhavsländerna, var efterfrågan svag. Vissa tecken på ökad ordergång noterades däremot på den amerikanska marknaden. En förbättrad ordergång för kompressorer märktes i Ostasien, med undantag för Japan.

Ordergången på gaskompressorer och turboexpandrar låg på en något lägre nivå än 1991, då den var förhållandevis hög. Försäljningen av handhållna kraftverktyg samt pneumatiska komponenter fortsatte att minska på flertalet marknader med undantag för Tyskland. Gruppens fakturerade försäljning till den tillverkande industrin utgjorde 55 procent av den totala faktureringen.

Inom *bygg- och anläggningssektorn* noterades en god aktivitet vad gäller anläggningsprojekt med bergarbeten, medan efterfrågan inom byggmarknaden var svag. Atlas Copco erhöll intressanta order på borrhöggregat och tunnelborrningsmaskiner i framför allt Ostasien och Norden. I Nordamerika rapporteras ökad aktivitet inom bygg- och anläggningsmarknaden, vilket ännu ej resulterat i ökad ordergång. Bygg- och anläggningssektorn svarade

för 25 procent av Gruppens fakturering.

Försäljningen till *gruvinindustrin* var fortsatt svag. Låga metallpriser och stora lager pressade efterfrågan från gruvsektorn. Vissa strategiskt viktiga order på mekaniserad gruvutrustning erhöles dock från gruvor i Ryssland, Brasilien, Indien och Nordamerika. Av Gruppens fakturering hänför sig 10 procent till gruvor.

Fortsatt utbyggnad av marknadsorganisationen

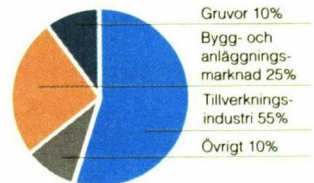
Utbyggnaden av marknadsorganisationen fortsatte i framför allt östra Europa. Ett representationskontor har etablerats i Moskva med syfte att marknadsföra samtliga divisioners produkter på den ryska marknaden. Atlas Copco har tidigare varit företrätt av en återförsäljare på den ryska gruvmarknaden.

För den Tjeckiska Republiken har Atlas Copco sedan 1991 ett representationskontor i Prag. Med anledning av marknadens utveckling kommer ett eget säljbolag att etableras. Försäljningen av kompressorer på den tjeckiska marknaden ökade kraftigt under 1992. I Slovakien finns ett representationskontor.

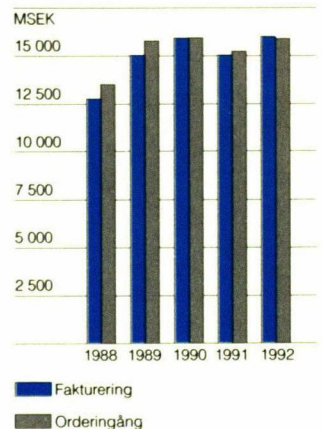
På den polska marknaden företräds Atlas Copco av en distributör. Speciellt försäljningen av oljefria kompressorer var framgångsrik under 1992.

I f d Jugoslavien har Atlas Copco ett representationskontor i Ljubljana för Slovenien och Kroatien samt en distributör i Makedonien. I övriga delar av f d Jugoslavien ligger verksamheten nere till följd av gällande handelsembargo.

FÖRSÄLJNING PER BRANSCH

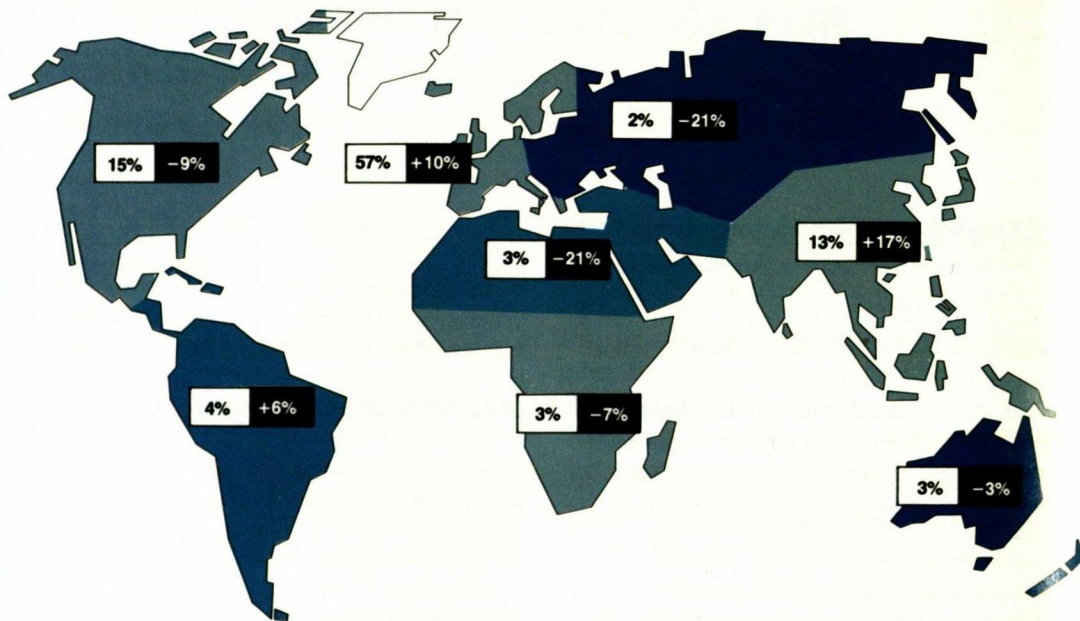

FAKTURERING OCH ORDERGÅNG

STYRELSENS REDOGÖRELSE

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV FÖRSÄLJNING, 1992

□ Andel av gruppens försäljning
 ■ Förändring i värde, 1992/1991

För den betydelsefulla sydafrikanska marknaden har Atlas Copco fått generell dispens att exportera produkter från de svenska enheterna.

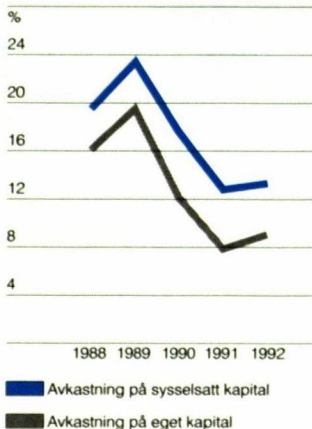
Med Atlas Copcos återförsäljare i Thailand har nyligen avtal tecknats om ett joint venture för marknadsföring av Atlas Copcos produkter i Vietnam.

Säljbolagen inom den från AEG förvärvade elverktygsrörelsen har under året successivt

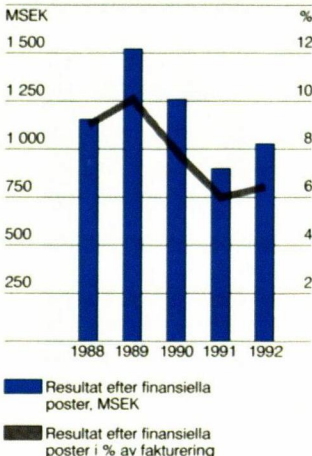
integrerats i säljbolagen inom divisionen Atlas Copco Power Tools and Equipment.

Nya distributionscentra för dagliga kundleveranser av produkter inom affärsområdena Anläggnings- och gruvteknik samt Industri-teknik har tagits i drift under året. Distributionscentret i Hoeselt, Belgien, har utvidgats för att även omfatta varuflöden från Atlas Copco Elektrowerkzeuges fabrik i Tyskland.

AVKASTNING

RESULTAT OCH VINSTMARGINAL

Ekonomisk översikt och analys

Resultat

	1992	1991
Vinst per aktie, SEK	16:90	13:90
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,3	12,8
Avkastning på eget kapital, %	9,1	7,9
Vinstmarginal, %	6,4	6,0

Definitioner av nyckeltal sid 17.

Atlas Copco-gruppens resultat efter finansiella intäkter och kostnader ökade med 14 procent till 1 027 MSEK (902). Vinstmarginalen uppgick till 6,4 procent (6,0). Årets vinst efter skatt ökade till 604 MSEK (495).

Vinst per aktie beräknad efter full skatt och full konvertering blev 16:90 SEK (13:90).

Avkastningen efter skatt på eget kapital uppgick till 9,1 procent (7,9).

Resultatanalys

Rörelseresultatet före avskrivningar förbättrades med 8 procent till 1 661 MSEK (1 537), motsvarande 10,4 procent (10,2) av faktureringen. Det förbättrade rörelseresultatet berodde främst på positiv effekt av tidigare vidtagna strukturåtgärder, trots lägre försäljningsvolym. Under det gångna året belastades resultatet med kostnader för strukturella förändringar på 100 MSEK (190). Liksom föregående år avsåg större delen av dessa kostnader affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik.

Årets avskrivningar enligt plan uppgick till 527 MSEK (482). Till skillnad från tidigare år skedde avskrivning på goodwill enligt linjär metod. Tidigare års värden har omräknats i enlighet härmed. Skillnaden mellan tidigare tillämpad metod och den linjära metoden

REDOVISNING PER AFFÄRSOMRÅDE	Fakturering		Rörelseresultat		Avkastning % på sysselsatt kapital		Investeringar	
	1992	1991	1992	1991	1992	1991	1992	1991
Kompressorteknik	7 402	7 361	970	1 031	26	28	245	320
Anläggnings- och gruvteknik	4 254	4 497	157	-53	7	0	142	184
Industriteknik	4 351	3 172	135	286	6	12	156	189
Koncerngemensamma poster			-128	-209			10	13
Totalt Gruppen	16 007	15 030	1 134	1 055	13	13	553	706

innebär att avskrivningen på goodwill ökat med 16 MSEK (19).

Rörelseresultatet efter avskrivningar uppgick till 1 134 MSEK (1 055), vilket motsvarar 7,1 procent (7,0) av faktureringen.

Resultatet efter avskrivningar för affärsområdet Kompressorteknik minskade med 6 procent (14), vilket huvudsakligen berodde på lägre försäljningsvolym samt negativa effekter av valutakursförändringarna i Europa.

Resultatet efter avskrivningar för affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik förbättrades från -53 MSEK till 157 MSEK. Resultatförbättringen berodde på att tidigare års omstruktureringprojekt kunnat genomföras enligt uppgjorda planer samtidigt som årets resultat belastats med lägre kostnader för strukturgärder jämfört med 1991.

Rörelseresultatet efter avskrivningar för affärsområdet Industriteknik minskade med 151 MSEK till 135 MSEK. Försämringen berodde dels på lägre försäljningsvolym, dels på att den från AEG förvärvade verktygsrörelsen hade en negativ inverkan på resultatet, samt på störningar i samband med produktionsöverflyttningar.

Investeringar

Geografisk fördelning av investeringar

	1992	1991
Europa	448	570
Nordamerika	65	85
Sydamerika	14	21
Nordafrika/Mellanöstern	1	8
Södra Afrika	2	2
Indien/Ostasien	19	15
Oceanien	4	5
Totalt	553	706

Investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 553 MSEK (706). De fördelade sig med 109 MSEK (177) i Sverige och 444 MSEK (529) i utlandet, varav 332 MSEK (384) i EG-länderna.

Investeringarna avsåg främst produktivitetförbättrande åtgärder i såväl produktionsområdena som marknadsled. Bland de större investeringarna märks en ny monteringsfabrik för industrikompressorer i Antwerpen, utbyggnad av distributionscentret för verktyg i Belgien samt produktionsutrustning för cylinder-tillverkning i Ulricehamn.

Finansiell ställning

	1992	1991
Räntenetto	-118	-179
Självfinansieringsgrad, %	224	139
Andel eget kapital, %	47,0	46,6

Atlas Copco-gruppens likvida medel uppgick per den 31 december 1992 till 1 938 MSEK (2 106), vilket motsvarar 12 procent (14) av faktureringen.

Kapitalomsättningshastigheten var 1,07 (1,05).

I kommentar till Atlas Copco-gruppens finansieringsanalys sid 13 och i avsnittet Finansrörelsen sid 29 beskrivs hur valutakursförändringarna under året påverkat Gruppen.

Varulager och kundfordringar

Gruppen har under ett flertal år genomfört omfattande program för att minska kapitalbindningen. För 1992 kunde ytterligare volymminskningar göras. Genom de ändrade valutakursrelationerna, beroende på beslutet att låta den svenska kronan flyta, ökade emellertid det redovisade värdet på såväl varulager som kundfordringar kraftigt i svenska kronor. Valutakurseffekterna uppgick till ca 15 procent. Förvärven av Atlas Copco Elektrowerkzeuge och Craelius ökade kapitalbindningen relativt sett något.

Varulagren har i procent av faktureringen minskat under den senaste 10-årsperioden från drygt 35 procent till drygt 27 procent och kundfordringarna från 25 procent till drygt 21 procent. Målsättningen är att lager respektive kundfordringar skall reduceras till mindre än 20 procent. Under 1992 uppgick varulagren till 27,6 procent (23,4) och kundfordringarna till 21,9 procent (20,4) av faktureringen. Relationstalen bör under 1993 minska väsentligt genom att de nya kurserna efterhand får fullt genomslag på faktureringsciffran.

Nettoskuldssättning

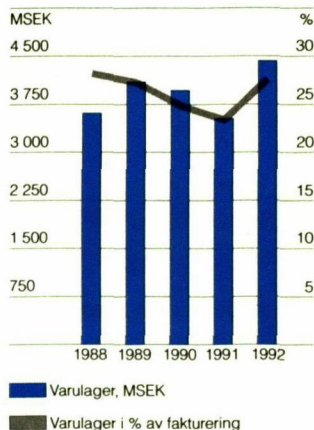
Gruppens nettoskuldssättning, dvs skillnaden mellan räntebärande skulder och likvida medel ökade till 2 062 MSEK (1 701), varav posten Avsatt till pensioner utgjorde 1 604 MSEK (1 147). Exklusive valutakurseffekterna minskade nettoskuldssättningen i volym.

Finansnetto

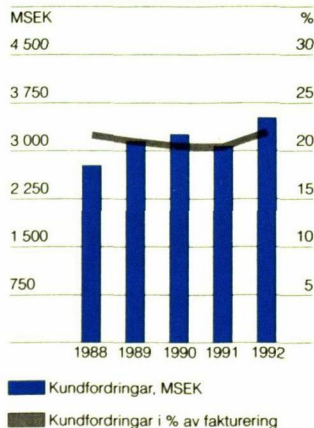
Nettot av Gruppens finansiella intäkter och kostnader uppgick till -138 MSEK (-169), motsvarande 0,9 procent (1,1) av faktureringen.

Räntenivån på de europeiska valutorna minskade successivt under året. Då Gruppen

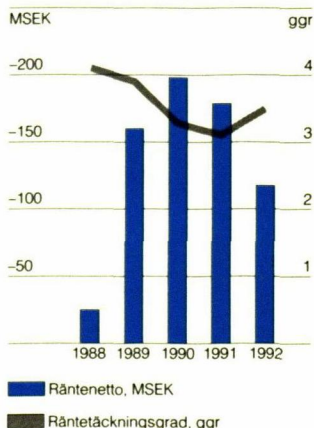
VARULAGER

KUNDFORDRINGAR

RÄNTENETTO OCH RÄNTETÄCKNINGSGRAD

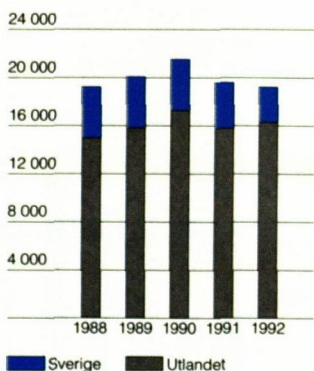

VINSTMARGINAL OCH KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET

ANSTÄLLDA

FINANSIERINGSANALYS I SAMMANDRAG

	1992	1991	1990
Internt genererade medel	1 237	981	1 235
Förändring av rörelsekapital	-802	643	37
Från rörelsen	435	1 624	1 272
Investeringar och företagsförvärv	-655	-1 051	-1 354
Utdelning och övriga poster	-141	-422	-368
Totalt	-361	151	-450
Nyemission	-	-	1 203
Förändring av räntebärande skulder	193	34	-696
Förändring av kassa	-168	185	57

till stor del har sin upplåning i dessa valutor samt i USD minskade de totala räntekostnaderna. Samtidigt bibehölls en hög räntenivå i Sverige, vilket påverkade Gruppens ränteintäkter positivt, i synnerhet under senare delen av året.

Valutakursdifferenserna uppgick till +27 MSEK (+8). Hela förbättringen uppkom som en följd av valutakursutvecklingen under fjärde kvartalet.

I finansnettot ingår en reservering på 48 MSEK avseende en finansiell fordran.

Andel i intressebolag

Fr o m 1 januari 1992 tillämpas kapitalandelsmetoden, vilket innebär att resultatandelar i intressebolag ingår i redovisat resultat. För perioden uppgår dessa till 31 MSEK (16). Föregående års resultat har omräknats i enlighet härmed.

Eget kapital

Försvagningen av den svenska kronan i slutet av året påverkade Gruppens egna kapital med 635 MSEK genom positiva omräkningsdifferenser.

Gruppens egna kapital uppgick per den 31 december 1992 till 7 295 MSEK (6 327). Med beaktande av utestående konvertibelt förlagslån och minoritetsintressen uppgick kapitalet till 7 522 MSEK (6 563).

Eget kapital per aktie, efter full konvertering, uppgick till 207 SEK (181).

Under året konverterades skuldebrev motsvarande 74 311 aktier eller nominellt 11 MSEK av det totala nominella utestående lånebeloppet, som vid årets utgång uppgick till 137 MSEK.

Soliditet

Andelen eget kapital efter full konvertering utgjorde för 1992 47,0 procent (46,6).

Personal

	1992	1991
Medelantal anställda	19 195	19 544
Sverige	2 907	3 801
Utlandet	16 288	15 743

Antalet anställda var vid årets slut 18 494 personer (18 524). Med hänsyn tagen till förvärv/avyttringar minskade personalen genom rationaliseringar med drygt 1 300 personer. Av medelantalet anställda utgjorde 84 procent (85) män och 16 procent (15) kvinnor. I Sverige var fördelningen 82 procent (82) män och 18 procent (18) kvinnor. Se även sid 54.

För Atlas Copco-gruppen utgjorde utgifter för löner och andra ersättningar:

	1992	1991
Styrelser och verkställande ledningar [varav tantiem 10 (12)]	109	115
Övriga anställda	3 445	3 188
Totalt	3 554	3 303

Produktutveckling

Produktutveckling har även under det gångna året haft hög prioritet inom Atlas Copco. Den grundläggande tanken i utvecklingsarbetet har varit att ta fram kostnadseffektiva produkter, som är väl anpassade för tillverkningsprocessen.

Inom Kompressorteknik har en ny standard för design av industrikompressorer införts. Vissa modeller av transportabla kompressorer har omkonstruerats för att minska antalet detaljer och sänka tillverkningskostnaderna. Inom Airtec-divisionen, som tillverkar kompressorelementen, har förbättringar gjorts stegvis genom optimering av design och införande av nya material.

Inom Anläggnings- och gruvteknik har utveckling gjorts av ett nytt bergborrssystem med god borrhålskon ekonomi samt av en helt ny sänkborrhämmare. Wagner har utvecklat och introducerat en stor midjestyrd dumper för entreprenadarbeten. Dessutom har fem nya modeller av lastare för gruvor introducerats.

Inom Industriteknik har ett intensivt utvecklingsarbete resulterat i en helt ny serie slipmaskiner. Vidareutvecklingen har fortsatt av ErgoPulse, som är en enkel konstruktion av en tryckluftdriven mutterdragare. Det har resulterat i en ny generation pulsmutterdragare. Dessutom har utvecklat och introducerat två nya produkter per månad, bl a en serie bormaskiner. Atlas Copco Automation har utvecklat 10 nya produkter, bl a en ny cylinderserie.

Christian Schoeps, som lett konstruktionsarbetet av ErgoPulse pulsmutterdragare inom Atlas Copco Tools, tilldelades 1992 utmärkelsen John Munck Award, som här överlämnas av Michael Treschow.

MODERBOLAGET

Resultatet av fastighetsförvaltningen i Sicklaområdet ingår i moderbolaget genom Sickla Industrifastigheter Kommanditbolag.

Under året överfördes samtliga aktier i Monsun-Tison AB såsom apportegendom till VOAC Hydraulics AB. Från Diamant Boart förvärvades samtliga aktier i Craelius AB.

Moderbolaget har under året tecknat 977 aktier i Stockholms Fondbörs AB. Genom utskiftning från förutvarande löntagarfonderna har 100 469 aktier erhållits i riskkapitalbolaget HIDEF AB. Aktierna har upptagits till ett värde av 15 SEK per aktie.

Resultat

Utdelningar från dotterbolag uppgick till 285 MSEK (239).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 331 MSEK (250).

Moderbolaget redovisar en nettovinst efter bokslutsdispositioner och skatter på 319 MSEK (283). Disponibla vinstmedel uppgår därmed till 1 227 MSEK (1 191).

Finansiering

Moderbolagets balansomslutning ökade med 193 MSEK.

Kassa, bank och kortfristiga placeringar uppgick vid årsskiftet till 1 174 MSEK (1 236).

Andelen eget kapital efter full konvertering

uppgick till 56,7 procent (56,0).

Efter konvertering under året av utelöpan- de förlagsbevis uppgick aktiekapitalet vid årsskiftet till 885 129 700 SEK fördelat på 23 585 022 A-aktier (en röst) och 11 820 166 B-aktier (en tiondels röst), var och en på nominellt 25 SEK. Samtliga aktier är fria. Efter konverteringstidens utgång den 1 mars 1993 uppgick antalet A-aktier till 24 499 518.

Personal

Medelantalet anställda vid Moderbolaget var under året 78 (86), varav 45 procent (45) kvinnor. Sammanlagda utgifter för löner och ersättningar utgjorde:

	1992	1991
Styrelse och verkställande ledning [varav tantiem 5 (6)]	10	14
Övriga anställda	30	32
Totalt	40	46

Utdelning

Styrelsen föreslår en utdelning av 8:00 SEK (8:00) per aktie, motsvarande totalt 283 MSEK (283).

RESULTATRÄKNING

Belopp i MSEK

		1992	1991
Rörelseintäkter	Fakturering (NOT 1)	16 007	15 030
Rörelsekostnader (NOT 2)	Kostnader för sålda varor Kostnader för teknisk utveckling, marknadsföring, administration mm	-10 229 -4 117	-9 582 -3 911
Rörelseresultat före avskrivningar		1 661	1 537
Avskrivningar	Enligt plan (NOT 3)	-527	-482
Rörelseresultat efter avskrivningar		1 134	1 055
Finansiella intäkter och kostnader (NOT 4)		-138	-169
Andel i intressebolag (NOT 11)		31	16
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		1 027	902
Skatter (NOT 6)		-412	-392
Minoritetsandelar i årets resultat (NOT 7)		-11	-15
ÅRETS VINST		604	495
Vinst per aktie, SEK (NOT 27)		16:90	13:90

BALANSRÄKNING

Belopp i MSEK

TILLGÅNGAR		1992.12.31	1991.12.31	
Omsättningstillgångar	Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 8)	1 938		2 106
	Fordringar (NOT 9)	4 216		3 677
	Varulager (NOT 10)	4 425	10 579	3 520
Anläggningstillgångar	Aktier och andelar (NOT 11)	224		85
	Goodwill (NOT 12)	989		983
	Övriga anläggningstillgångar (NOT 13)	4 208	5 421	3 700
SUMMA TILLGÅNGAR		16 000		14 071

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>			
	Växelskulder	55		46
	Leverantörsskulder	1 003		744
	Skatteskulder	222		295
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 533		1 087
	Övriga kortfristiga skulder	1 059		1 041
	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Bank- och reversskulder (NOT 18)	1 617		1 787
	Kortfristig del av långfristiga skulder	488		214
	Övriga kortfristiga skulder	24	6 001	32
Långfristiga skulder	<i>Icke räntebärande skulder</i>			
	Övriga långfristiga skulder	80		51
	Latenta skatteskulder (NOT 20)	526		437
	<i>Räntebärande skulder</i>			
	Obligationslån (NOT 19)	—		325
	Intecknings- och reverslån (NOT 19)	267		302
Avsatt till pensioner (NOT 21)	1 604	2 477	1 147	2 262
SUMMA SKULDER		8 478		7 508
Konvertibelt förlagslån (NOT 22)		137		148
Minoritetsintressen (NOT 7)		90		88
Eget kapital	Aktiekapital (NOT 24)	885		883
	Bundna reserver (NOT 25)	3 429		2 835
	Disponibla vinstmedel (NOT 26)	2 377		2 114
	Årets vinst	604	7 295	495
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		16 000		14 071
Ställda panter (NOT 28)		251		221
Ansvarsförbindelser (NOT 28)		578		632

FINANSIERINGSANALYSER

Belopp i MSEK

	GRUPPEN		ATLAS COPCO AB	
	1992	1991	1992	1991
INTERNT GENERERADE MEDEL				
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1 027	902	331	250
Återläggning av icke utdelade resultatandelar i intressebolag	-24	-10		
Avskrivningar	527	482	8	10
Realisationsvinst på sålda anläggningstillgångar	-9	-6	0	0
Koncernbidrag			190	256
Betalda skatter	-284	-387	-	-
INTERNT GENERERADE MEDEL FRÅN RÖRELSEN	1 237	981	529	516
RÖRELSEKAPITAL				
Förändring av kortfristiga fordringar	-559	219	-206	83
Förändring av varulager	-960	444	-	-
Förändring av kortfristiga rörelseskulder	717	-20	92	-29
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	-802	643	-114	54
OPERATIVT NETTO FRÅN RÖRELSEN	435	1 624	415	570
INVESTERINGAR				
Investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier	-858	-1 171	0	-2
Investeringar i aktier och andelar	-7	5	-38	-1 101
Förvärvade bolag och goodwill	-21	-10		
Avytttrade bolag*	89	-		
Investeringar i långfristiga fordringar	-13	0	-20	584
Försäljning av anläggningstillgångar	155	125	1	0
INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR, NETTO	-655	-1 051	-57	-519
ÖVRIGA POSTER				
Utdelning från moderbolaget	-283	-282	-283	-282
Utdelning till minoritetsintressen i dotterbolag	-5	-2		
Preskriberade fondaktier	1	-	1	-
Minoritetsandelar i eget kapital	-15	-5		
Förändring av övriga skulder	18	10		
Omräkningsdifferenser**	143	-143		
FÖRÄNDRING AV ÖVRIGA POSTER	-141	-422	-282	-282
NETTO FRÅN ÅRETS VERKSAMHET	-361	151	76	-231
FÖRÄNDRING AV RÄNTEBÄRANDE SKULDER	193	34	-138	439
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-168	185	-62	208

* Nettolikvideffekt av dotterbolag som apportionerats vid bildandet av intressebolag.

** Av omräkningsdifferenser är 641 (-152) hänförliga till eget kapital, latet skatteskuld och minoritetsintressen samt -498 (9) till anläggningstillgångar.

Kommentar till Atlas Copco-gruppens finansieringsanalys

Valutakursförändringarna under senare delen av 1992 har medfört att Gruppens balansomslutning ökat högst avsevärt. Detta påverkar också den traditionella finansieringsanalysen som därigenom ej ger en rättvisande bild av de verkliga finansiella flödena.

Operativt netto från rörelsen

Rörelsens kassaflöde (operativt netto från rörelsen) under 1992 uppgick till 435 MSEK (1 624). Detta belopp har påverkats negativt av nyförvärvade AEG Elektrowerkzeuge och Craelius rörelsekapital med 528 MSEK.

De utländska dotterbolagens rörelsekapital har genom den svenska krondeprecieringen omräknats till de nya högre kurserna, vilket har inneburit en ökning med 485 MSEK. Denna uppräknings har de facto ej påverkat rörelsens kassaflöde. Effekten av jämförelseårens valutaförändringar har varit av mindre betydelse, varför dessa upptagits till noll.

Det från företagsförvärv och valutaeffekter renade kassaflödet uppgick därför till 1 448 MSEK (1 624).

Både lager och kundfordringar, exklusive ovanstående effekter, har fortsatt att bidra till det positiva kassaflödet med sammanlagt 444 MSEK (663), motsvarande en minskning med 0,6 procent (-8,4).

Investeringar

Gruppens investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick till 858 MSEK (1 171), varav 305 MSEK avsåg anläggningstillgångar i nyförvärvade bolag. I 1991 års siffror ingick återköpet av industrifastigheterna i Nackaområdet med 465 MSEK.

Efter de stora investeringarna under åren 1990 och 1991, främst avseende affärsområdet Kom-

pressorteknik, har investeringstakten börjat återgå till en nivå som är anpassad till nuvarande produktionskapacitet.

Självfinansieringsgraden, definierad som internt genererade medel i procent av investeringar i maskiner och byggnader, uppgick till 224 procent (139).

Netto från årets verksamhet

Netto från årets verksamhet uppgick till -361 MSEK (+151), varav den totala effekten av företagsförvärv uppgick till 759 MSEK (465) och valutakomponenten till 403 MSEK (0).

Nettoskuldsättning

Nettoskuldsättning avser Gruppens samtliga räntebärande skulder med avdrag för kassa, bank och kortfristiga placeringar. I detta begrepp ingår även posten Avsatt till pensioner, som klassificeras som räntebärande skuld.

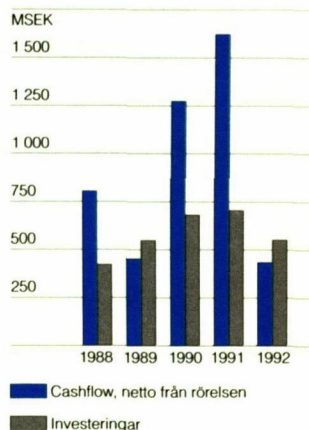
Det positiva kassaflödet som genererades under 1992 användes för att finansiera årets företagsförvärv.

Finansieringsanalys 5 år i sammandrag 1988-1992

Internt genererade medel från rörelsen	5 669
Förändring av rörelsekapital	-1 078
Operativt netto från rörelsen	4 591
Investeringar i anläggningstillgångar, netto	-5 078
Utdelningar	-1 190
Övriga poster netto	-140
Netto från verksamheten	-1 817
Nyemission	1 203
Förändring av räntebärande skulder	473
Förändring av likvida medel	-141

NETTOSKULDSÄTTNING	1988	1989	1990	1991	1992
Nettoskuldsättning, årets början	-1 448	-1 933	-2 605	-1 852	-1 701
Företagsförvärv	-931	-600	-924	-465	-759
Valutakurseffekt	0	0	0	0	-403
Nyemission	-	-	1 203	-	-
Kassaeffekt exkl ovanstående poster	446	-72	474	616	801
Netto från årets verksamhet	-485	-672	753	151	-361
Nettoskuldsättning, årets slut	-1 933	-2 605	-1 852	-1 701	-2 062
Avsatt till pensioner	802	924	1 058	1 147	1 604
Nettoskuldsättning, exkl avsatt till pensioner, årets slut	-1 131	-1 681	-794	-554	-458

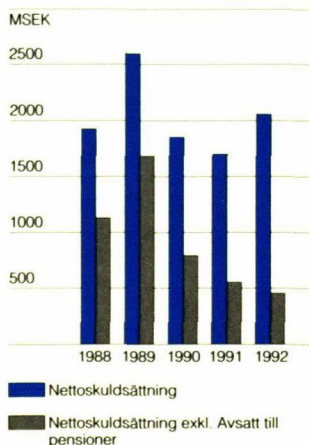
CASHFLOW OCH INVESTERINGAR

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD

NETTOSKULDSÄTTNING

RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

Belopp i MSEK

RESULTATRÄKNING

	1992	1991
Rörelseintäkter	173	144
Rörelsekostnader	-116	-156
Rörelseresultat före avskrivningar	57	-12
Avskrivningar enligt plan (NOT 3)	-8	-10
Rörelseresultat efter avskrivningar	49	-22
Finansiella intäkter och kostnader (NOT 4)	282	272
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	331	250
Bokslutsdispositioner (NOT 5)	-12	33
Resultat före skatter	319	283
Skatter (NOT 6)	0	-
ÅRETS VINST	319	283

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	1992.12.31	1991.12.31
Omsättningstillgångar		
Kassa, bank och kortfristiga placeringar (NOT 8)	1 174	1 236
Fordringar (NOT 9)	1 676	1 470
	2 850	2 706
Anläggningstillgångar		
Aktier och andelar (SID 25)	3 541	3 503
Övriga anläggningstillgångar (NOT 13)	790	779
	4 331	4 282
SUMMA TILLGÅNGAR	7 181	6 988

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder	Icke räntebärande skulder (NOT 17)	198	106
	Räntebärande skulder (NOT 17)	2 318	2 142
		2 516	2 248
Långfristiga skulder	Räntebärande skulder (NOT 19, 21)	436	750
SUMMA SKULDER		2 952	2 998
Konvertibelt förlagslån (NOT 22)		137	148
Obeskattade reserver (NOT 23)		458	256
Eget kapital	Aktiekapital (35 405 188 aktier à nom 25 SEK) (NOT 24)	885	883
	Reservfond (NOT 25)	1 522	1 512
	Disponibla vinstmedel (NOT 26)	908	908
	Årets vinst	319	283
		3 634	3 586
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		7 181	6 988

Ställda panter (NOT 28)	5	1
Ansvarsförbindelser (NOT 28)	548	607

BOKSLUTSKOMMENTARER

MSEK om ej annat anges

Redovisningsprinciper

Ändrade redovisningsprinciper

Som ett led i anpassningen av Atlas Copco-gruppens redovisning till internationella förhållanden, redovisas från och med 1992 de bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har en röstande uppgående till mellan 20 och 50 procent och ett betydande ägarengagemang enligt kapitalandelsmetoden.

Bolaget har under tidigare år skrivit av goodwill som uppstått vid strategiska företagsförvärv med en real avskrivningssats, innebärande att avskrivningen ökat exponentiellt över åren i ungefär samma takt som inflationen. Under 1992 har principerna för goodwillavskrivning ändrats till avskrivning enligt linjär metod.

Jämförelsevärden för tidigare år har omräknats enligt de ändrade principerna. Så har också skett med de nyckeltal som påverkats därav.

Atlas Copco-gruppens bolag i USA kommer från och med 1 januari 1993 att tillämpa de amerikanska redovisningsreglerna i enlighet med FAS 106 (Employer's accounting for post-retirement benefits other than pensions) avseende kostnader för sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension. Atlas Copco-gruppen kommer att redovisa effekten av denna principförändring mot eget kapital. På samma sätt kommer att förfaras med FAS 109 (Accounting for income taxes). I not 28 redovisas 1992 års resultat- och balansräkning pro forma.

Internationella riktlinjer

Atlas Copco följer i allt väsentligt de riktlinjer som upprättats av OECD för internationellt verksamma företag.

Vid utarbetandet av denna verksamhetsberättelse har dessa riktlinjer beaktats, med undantag för vissa uppgifter som av konkurrensskäl för närvarande ej kan lämnas.

Årsredovisningen lämnar sålunda upplysning om följande:

	Placering i årsredovisningen
Företagets struktur	
– namn och säte för moderbolaget	Sid 2 och omslagets insida
– aktier och andelar i dotterbolag, procentuellt ägande samt aktieägande mellan bolagen	Aktier och andelar, sid 25
Geografiska områden där verksamheten utövas och de huvudsakliga verksamheter som bedrivs där	Styrelsens redogörelse, sid 6 Affärsområdenas avsnitt, sid 34–51 Sälj- och serviceorganisation, sid 59
Fakturering fördelad på geografiska områden och för viktiga produktgrupper	Styrelsens redogörelse, sid 5–6 Kommentarer Not 1, sid 18
Kapitalinvesteringar fördelade på geografiska områden och på affärsområden	Styrelsens redogörelse sid 7 Affärsområdenas avsnitt, sid 34–51
Finansieringsanalys för Atlas Copco-gruppen	Sid 12
Medelantalet anställda i varje geografiskt område och på affärsområden	Sid 54
Forsknings- och utvecklingskostnader för företaget i sin helhet	Kommentarer, sid 17 samt Not 2, sid 18
Principer som tillämpas vid internprissättning	Kommentarer, sid 17
Redovisningsprinciper i fråga om koncernredovisning	Kommentarer, sid 15

Bolaget ställer sig också positivt till de riktlinjer rörande multinationella företag och arbetsmarknad som utarbetats av Förenta Nationernas organ för arbetsmarknadsfrågor (ILO).

I enlighet med internationell standard har i årsredovisningen följande beteckningar använts:

Valuta: SEK svenska kronor. Övriga valutor, se sid 30. Prefix: k tusen, M miljoner.

Konsolidering

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation i denna fråga.

Atlas Copco-gruppens balans- och resultaträkning omfattar alla bolag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av aktiernas röstvärde, samt bolag i vilka Gruppen på annat sätt har ett bestämmande inflytande och en betydande andel av resultatet av deras verksamhet.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, som innebär att tillgångar och skulder upptagits till marknadsvärde enligt upprättad förvärvsanalys. Överstiger anskaffningsvärdet det därvid framräknade marknadsvärdet av bolagets nettotillgångar, upptas skillnaden som koncernmässig goodwill, se nedan.

Under året förvärvade bolag har inkluderats i Gruppens resultaträkning med värden avseende tiden efter förvärvet.

Under året sålda bolag resultatavräknas utifrån Gruppens redovisade nettotillgångar i dessa bolag vid tidpunkten för avyttringen.

Gruppens balans- och resultaträkning presenteras utan obeskattade reserver och bokslutsdispositioner. Till följd av bestämmelserna i svensk lagstiftning kan detta enbart ske i koncernredovisningen. Obeskattade reserver redovisade i de enskilda koncernbolagen har uppdelats på så sätt, att latent skatt redovisas som långfristig skuld, medan resterande del ingår i bundna reserver i koncernbalansräkningen.

Den latent skatten har därvid beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal inkomstskattesats vid den tidpunkt återföring till beskattning beräknas ske, dvs i regel den för nästa räkenskapsår gällande. Den på detta sätt beräknade skatt som är hänförlig till årets bokslutsdispositioner i de enskilda bolagen ingår i koncernens skattekostnad såsom latent skatt, medan resterande del ingår i koncernens nettovinst. Ändras skattesatsen redovisas förändringen av skattekulden över årets skattekostnad.

Goodwill

Förvärv av väletablerade företag verksamma i en internationell miljö medför som regel att förvärvspriset väsentligt överstiger synlig substans. Marknadspriset bestäms framför allt av framtidsförväntningar som grundas på företagets position på marknaden och på den kunskap som finns inom företaget.

Ett företagsförvärv, där anskaffningskostnaden överstiger bolagets nettotillgångar värderade till marknadsvärde, medför att immateriella tillgångar balanseras och avskrivs över en viss tidsperiod.

Goodwill avskrivs normalt på 10 år medan goodwill uppkommen vid strategiska förvärv avskrivs på 20 år.

Ärligen sker en prövning av det bokförda värdet för att bedöma om nedskrivning utöver den valda avskrivningsplanen är nödvändig.

Intressebolag

De bolag i vilka Atlas Copco-gruppen har en röstandel uppgående till mellan 20 och 50 procent och ett betydande ägarengagemang redovisas som intressebolag.

Innehav i intressebolag redovisas i Gruppens konsoliderade resultat- och balansräkning enligt kapitalandelsmetoden.

I resultaträkningen redovisas Atlas Copcos andel av intressebolagens resultat före bokslutsdispositioner under rubriken Finansiella intäkter och kostnader.

Andelar i intressebolagens skatt redovisas i concernens skattekostnad.

I balansräkningen redovisas bland aktier och andelar anskaffningskostnaden för aktier ökad eller minskad med andel i resultat och med avdrag för erhållen utdelning. Ej utdelat resultat i dessa bolag redovisas i Gruppens eget kapital bland bundna reserver.

Internvinster har i förekommande fall eliminerats.

Omräkning av utländska dotterbolags bokslut

Atlas Copco tillämpar den s k dagskursmetoden för omräkning av utländska dotterbolags resultat- och balansräkningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs förslag till rekommendation. Innebörden av denna metod är att dotterbolagen huvudsakligen redovisas som fristående enheter vars verksamhet bedrivs i en främmande valuta och vari moderbolaget har en nettoinvestering. Undantagna från detta behandlingssätt är dotterbolag som är belägna i s k höginflationsländer. Dessa dotterbolag har omräknats enligt den monetära-ickemonetära metoden. I enlighet med FARs förslag till rekommendation har sådan behandling bedömts ge en riktigare bild av dessa bolags resultat och ställning.

I överensstämmelse med dagskursmetoden har samtliga tillgångar och skulder i dotterbolagen omräknats till balansdagskurs och samtliga poster i resultaträkningen har omräknats till genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppkommer är en effekt av att nettoinvesteringen omräknas till en annan kurs vid årets slut än vid dess början. Denna omräkningsdifferens påverkar ej resultatet utan förs direkt till det egna kapitalet.

För de dotterbolag som behandlas i enlighet med monetära-ickemonetära metoden gäller att alla ickemonetära poster, fastigheter (mark och byggnader), maskiner och inventarier, varulager samt eget kapital och latent skatt, omräknas till den kurs som rådde vid anskaffningstillfället. Övriga poster, monetära poster, omräknas till balansdagens kurs. Resultaträkningens poster omräknas till årets genomsnittskurs, med undantag för kostnad för sålda varor, avskrivningar och latent skatter som omräknas till investeringskurser. De kursdifferenser som här uppkommer vid omräkningen och som således avser bolag i länder med hög inflation redovisas över resultaträkningen.

Den av Atlas Copco tillämpade principen avseende omräkning av utländska dotterbolag överensstämmer i allt väsentligt med rekommendationen från International Accounting Standards Committee (IAS 21) och med motsvarande amerikanska rekommendation (FAS 52).

Metodval

FARs förslag till rekommendation ställer på en speciell punkt krav på att användaren själv väljer tillvägagångssätt för omräkningen utifrån sin specifika situation. Det gäller klassificeringen av de utländska dotterbolagen såsom antingen självständiga eller integrerade bolag. Hur bolagen definieras är sedan direkt vägledande för valet av omräkningsmetod. Självständiga bolag omräknas enligt dagskursmetoden och integrerade bolag enligt den monetära-ickemonetära metoden.

Med hänsyn till de kriterier som är definierade för klassificering av dotterbolag framkommer att Atlas Copcos dotterbolag till helt övervägande del är att betrakta som s k självständiga bolag.

Detta innebär att samtliga dotterbolag inom Atlas Copco-gruppen omräknas enligt dagskursmetoden, förutom bolagen i de s k höginflationsländerna huvudsakligen i Latinamerika. Dessa bolags funktionella valuta har bedömts vara USD varför de omräknas i två steg.

I det första steget har omräkning skett till USD enligt monetära-ickemonetära metoden varvid uppkomna omräkningsdifferenser belastat koncernresultatet. I det andra steget omräknas bolagets balansposter till SEK enligt balansdagens kurser och resultaträkningens poster till årets genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som då uppstår förs direkt till det egna kapitalet.

För Gruppens bolag i Brasilien upprättas ett inflationsjusterat bokslut i lokal valuta. Detta omräknas först till USD enligt balansdagens kurs och därefter till SEK varvid uppkomna omräkningsdifferenser förs direkt till det egna kapitalet.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs i enlighet med Bokföringsnämndens (BFN) anvisning R7.

Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avsätts till en valutakursreserv i den mån kvittning ej kunnat ske mot realiserade kursförluster i samma (anknuten) valuta. Avsättningen till valutakursreserv redovisas som bokslutsdisposition i de enskilda bolagen.

Vid valutabyte genom swap-avtal har lån i utländsk valuta värderats till dagskurs för den till-

swappade valutan. Vid de tillfällen då låneskulden för det bortswappade lånet, omräknad till dagskurs i ursprungsvalutan, är högre än den bokförda låneskulden, har mellanskillnaden upptagits under ansvarsförbindelser.

Kurssäkring av nettoinvesteringar

Terminskontrakt och lån i utländska valutor har upptagits i vissa koncernbolag för att kurssäkra Gruppens nettoinvesteringar i utländska dotterbolag. Kursvinster och kursförluster på sådana kontrakt, med avdrag för betald och latent skatt, ingår ej i årets resultat, utan kvittas mot de omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av de utländska dotterbolagens nettotillgångar.

De ränteskillnader som uppstår mellan valutorna fördelas jämnt över respektive kontrakts löptid.

Varulager

Lagren värderas till det lägsta av anskaffningskostnad, enligt principen "först in – först ut" och nettoförsäljningsvärde. Koncernens varulager redovisas efter avdrag för inkurans och för internvinster uppkomna vid leveranser från produktbolagen till Gruppens säljbolag.

Prissättningen mellan bolagen baseras på jämförbara marknadspriser.

Avskrivningar

Atlas Copco-gruppen använder tre avskrivningsbegrepp: avskrivningar enligt plan, bokföringsmässiga avskrivningar och kalkylmässiga avskrivningar.

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd. I de fall goodwill förekommer avskrivs den enligt en i varje specifikt fall upprättad plan.

Bokföringsmässiga avskrivningar sker i enlighet med vad skattelagstiftningen i varje land maximalt tillåter. Skillnaden mellan bokföringsmässiga avskrivningar och avskrivningar enligt plan redovisas under bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Det sammanlagda värdet redovisas i balansräkningen bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan. För koncernen elimineras obeskattade reserver och bokslutsdispositioner.

Kalkylmässiga avskrivningar ligger till grund för pris- och lönsamhetskalkyler och är baserade på anläggningstillgångarnas återanskaffningsvärdet. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande ekonomiska livslängder används vid avskrivningar enligt plan och vid kalkylmässiga avskrivningar:

Maskiner och inventarier	3–10 år
Fordon	4–5 år
Byggnader	25–50 år

Kostnader för forskning och utveckling

Utgifter för forskning och utveckling kostnadsförs allt eftersom de uppstår.

Produktutvecklingskostnader och garantikostnader

Produktutvecklingskostnader belastar rörelsens kostnader när de uppstår.

Beräknade kostnader för produktgaranti belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs.

Extraordinära intäkter och kostnader

I enlighet med FARs rekommendation tillämpar Atlas Copco en strikt tolkning av vad som redovisas som extraordinära intäkter och kostnader.

Definitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader i procent av fakturering.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser i procent av genomsnittligt totalt kapital, med avdrag för icke räntebärande skulder.

Vid beräkningen av sysselsatt kapital för affärsområdena avdras ej, till skillnad från beräkningen för Gruppen, latent skatteskulder.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar, i procent av genomsnittligt eget kapital.

Andel eget kapital

Eget kapital och minoritetsintressen i procent av totalt kapital.

Självfinansieringsgrad

Internt genererade medel i procent av investeringar i maskiner och byggnader.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturering dividerad med genomsnittlig balansomslutning.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser, dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser.

Vinst per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, med avdrag för full skatt och minoritetsandelar samt tillägg för räntekostnad efter skatt på konverteringslån, dividerat med antal aktier efter full konvertering.

Noter

1. Fakturering per marknad

	Gruppen	
	1992	1991
Europa inkl OSS	9 200	8 579
varav Sverige	783	924
varav EG	6 992	6 194
Nordamerika	2 356	2 524
Sydamerika	689	681
Nordafrika/Mellanöstern	641	672
Södra Afrika	559	495
Indien/Ostasien	2 046	1 548
Oceanien	516	531
	16 007	15 030

2. Rörelsekostnader

Gruppens intäkter samt rörelseresultat fördelade per rörelsegren återfinns i förvaltningsberättelsen samt i de separata avsnitten för respektive affärsområde.

I rörelsekostnader ingår kostnader för större restruktureringsprojekt med 100 MSEK (190). Nämda belopp avser identifierade och beslutade kostnader för sådana projekt för vilka det ej finns några framtida intäkter. Av de två senaste årens kostnader kvarstår vid räkenskapsårets utgång 76 MSEK som ännu ej ianspråktagits.

I förvärvsbalanserna för under 1992 förvärvade bolag har avsättning skett till reserv för framtida omstrukturering utgifter. Vid årsskiftet kvarstår 9 MSEK, vilka kommer att ianspråktagas under 1993.

Vid ovanstående beräkningar har latent skatt beaktats.

Realisationsvinster/förluster som uppstår vid löpande utrangering och/eller försäljning av anläggningstillgångar ingår i redovisade rörelsekostnader.

	Gruppen	
	1992	1991
Kostnader för teknisk utveckling	479	465
Marknadsförings- och administrationskostnader	3 638	3 446
	4 117	3 911

I ovanstående kostnader ingår skatter i Sverige beräknade på pensionsskuld och betalda pensioner, avkastningsskatt respektive löneskatt, med 16 MSEK (11).

3. Avskrivningar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Goodwill (NOT 12)	66	66	—	—
Maskiner och inventarier	381	348	7	8
Byggnader	80	68	1	2
	527	482	8	10

Kalkylmässiga avskrivningar uppgick för Gruppen till 648 MSEK (644) och översteg således avskrivningar enligt plan med 121 MSEK (181). Se vidare Nukostnadsredovisning sid 27.

4. Finansiella intäkter och kostnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Utdelningar från dotterbolag			285	239
från övriga	1	2	0	1
Räntor				
dotterbolag netto			29	61
intäktsräntor	324	264	187	119
kostnadsräntor	-442	-443	-226	-197
Valutakursdifferenser	27	8	7	49
Nedskrivning av finansiell fordran	-48	—		
	-138	-169	282	272

Räntedelen i pensionsavsättningen har ej belastat rörelseresultatet utan redovisas som räntekostnad. Beloppet har beräknats på basis av genomsnittet av ingående och utgående pensionsavsättningar och en ränta om 8,1 procent (12,5) för indexreglerade pensioner och 3,5 procent (3,5) för pensionsförpliktelser, uttryckta i fasta belopp. Räntedelen uppgår för 1992 till 71 MSEK (94). För moderbolaget uppgår motsvarande belopp till 30 MSEK (41).

I samband med konkursen i Gota AB nedskrevs en finansiell fordran om nominellt 50 MSEK. Fordran är därigenom fullt reserverad.

5. Bokslutsdispositioner

Skattelagstiftningen i Sverige och i vissa andra länder ger företag möjlighet till konsolidering genom skattemässigt avdragsgilla avsättningar till obeskattade reserver. Företagen kan genom att utnyttja dessa regler disponera och kvarhålla vinster i bolaget utan att de beskattas. Den obeskattade reserv som skapas genom detta förfarande är ej utdelningsbar.

De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. Om företaget skulle redovisa förlust kan vissa obeskattade reserver tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon skattebelastning blir aktuell.

	Moderbolaget	
	1992	1991
Skilnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan (NOT 23)	4	-1
Avsättning till skatteutjämningsreserv K (NOT 23)	-206	-222
Koncernbidrag, netto	190	256
	-12	33

Vinstöverföring i form av koncernbidrag kan under vissa förutsättningar göras mellan svenska bolag inom samma koncern. Bidraget är avdragsgill kostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren. Moderbolaget har erhållit koncernbidrag från bl a Atlas Copco Tools AB, Atlas Copco Tunnelling and Mining AB och Atlas Copco Compressor AB, samt lämnat till bl a Atlas Copco Construction and Mining Technique AB.

6. Skatter

	Gruppen	
	1992	1991
Betalda skatter		
svensk inkomstskatt	-1	0
utländsk skatt	285	387
Latenta skatter	114	-1
Skatt i intressebolag	14	6
	412	392

Årets skattekostnad på 412 MSEK (392) utgjorde 40,1 procent (43,5) av resultat efter finansiella poster.

Vid eliminering av obeskattade reserver har den latenta skatten beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal inkomstskattesats vid den tidpunkt återföring till beskattning beräknas ske.

Ändrade skattesatser har positivt påverkat årets skattekostnad med 13 MSEK (14).

Den statliga skattesatsen i Sverige uppgick under 1992 till 30 procent, beräknat på nominellt bokfört resultat med tillägg för ej avdragsgilla poster, respektive avdrag för skattefria intäkter och övriga avdrag. Bland de senare skall, vad gäller moderbolaget, främst nämnas avdrag för egen utdelning (Annellavdrag) och skattefria utdelningar från innehav av aktier i dotterbolag.

Moderbolaget hade vid årsskiftet Annellavdrag för framtida utnyttjande. Dessa förfaller löpande och minskar enligt svensk skattelagstiftning det beskattningsbara resultatet. Vid en utdelning av 8:- SEK per aktie på nuvarande aktiekapital kan avdraget fram till år 2002 beräknas till ca 620 MSEK.

I Gruppens svenska bolag har avsättning skett till skatteutjämningsreserver (K-SURV) med 483 MSEK. Kvarvarande utnyttjat belopp kan vid utgången av 1992 beräknas till 137 MSEK. Skatteutjämningsreserven beräknas på visst sätt utifrån bolagens egna kapital. Upplösning av uppskovsbelopp för lagerreserver mm har skett med 140 MSEK. Avsättning till denna reserv skedde 1991 och skall i sin helhet vara upplöst år 1994.

En betydande andel av Gruppens resultat är hänförligt till bolag som verkar i länder där skattesatsen är högre än den i Sverige. Vid utgången av 1992 hade utländska dotterbolag ackumulerade skattemässiga förluster till ett sammanlagt belopp av 161 MSEK (73) som kan minska framtida skattepliktiga vinster. Eftersom förlustavdragen ej reducerat den latenta skatteskulden innebär nyttjandet av dessa avdrag minskad skattebelastning för Gruppen.

7. Minoritetsintressen i dotterbolags kapital och resultat

Minoritetens andel av resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgår till 22 MSEK (26).

I resultaträkningen redovisas minoritetsandelar i Gruppens resultat efter skatt till 11 MSEK (15). Dessa minoritetsintressen förekommer främst i Atlas Copco India, Atlas Copco Mfg Korea, samt i dotterbolag till Chicago Pneumatic.

Under året har utestående minoritet i Airpower samt i ytterligare några säljbolag förvärvats.

Gruppen

Minoritet 1991-12-31	88
Förvärvad minoritet	-15
Utdelningar	-5
Omräkningsdifferenser	11
Årets resultat	11
Minoritet 1992-12-31	90

8. Kassa, bank och kortfristiga placeringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Kassa, bank	1 082	961	318	95
Finansiella placeringar				
Statsskuldväxlar	149	971	149	971
Rikssobligationer	207	-	207	-
Övriga finansiella placeringar	400	74	400	70
Övriga placeringar	100	100	100	100
	1 938	2 106	1 174	1 236

Värdering av finansiella placeringar har skett till marknadsmässiga kurser per bokslutsdagen. Övriga placeringar, vilka skall hållas till förfall, är värderade till anskaffningsvärde.

Moderbolagets garanterade kreditlöften till förutbestämd räntemarginal uppgick till 2 461 MSEK. Dotterbolagens beviljade men utnyttjade bankkrediter uppgick till 1 690 MSEK.

9. Fordringar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Växelfordringar	405	258	-	-
Fordringar hos dotterbolag			1 561	1 370
Kundfordringar	3 108	2 805	4	12
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	222	171	89	21
Övriga fordringar	481	443	22	67
	4 216	3 677	1 676	1 470

10. Varulager

	Gruppen	
	1992	1991
Råmaterial	218	180
Produkter i arbete	709	643
Halvfabrikat	1 097	907
Färdigvaror	2 401	1 790
	4 425	3 520

11. Aktier och andelar

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta ¹⁾	Bokfört värde MSEK
Intressebolag				
VOAC Hydraulics AB	250 000	50	100	72
Delair Droog-technik & Luchtbehandeling B.V.	52	26	1 000	1
NEAC Compressor Service GmbH & Co KG	1	50	²⁾	0
NEAC Compressor Service Verwaltungs GmbH	1	50	²⁾	0
Pneumatic Equipment Corporation	2 398	30	100	0
Toku-Hanbai KK	200 000	50	500	6
Korrigerig för konsolidering av intressebolag				97
				176
Övriga bolag				
Moderbolagets innehav (enl spec sid 25)				33
Dotterbolagens innehav				
Bhagwati Foundries Ltd	14 253	36	100	2
Atlas Copco Yugoslavia Inc., Belgrad	100 000	60 ³⁾	²⁾	0
Honda Power Equipment Sweden AB	1 250	25	1 000	2
Rasa Corporation, Tokyo	400 000	5	50	0
Riskkapitalbolag	159 319			2
Diverse aktier och andelar				9
				48
Totalt Gruppen				224

¹⁾ Värde per aktie

²⁾ Utan parivärde

³⁾ Bolaget konsolideras ej i koncernredovisningen då relevant information ej har erhållits pga rådande förhållanden i Serbien.

Moderbolagets innehav av börsnoterade aktier (Bilspedition och SILA) hade vid årets utgång ett bokfört värde av 17 MSEK (17) och ett marknadsvärde av 22 MSEK (22).

Intressebolag

Atlas Copco-gruppens andel av intressebolagens resultat efter finansiella poster uppgick till 31 MSEK (16). Utdelning från dessa bolag uppgick till 7 MSEK (6). Gruppens andel av intressebolagens eget kapital och obeskattade reserver, med avdrag för latent skatt uppgick vid räkenskapsårets utgång till 176 MSEK (46).

Riskkapitalbolag

Till Atlas Copco-gruppens svenska bolag utskiftades sammanlagt 259 788 aktier, varav till moderbolaget 100 649, i sex riskkapitalbolag som ett resultat av Riksdagens beslut att viss del av de förutvarande löntagarfondernas medel skulle användas till riskkapital för små och medelstora företag. Utskiftning skedde i relation till den vinstdelningsskatt som det mottagande företaget betalade under åren 1985–1991.

Aktierna har värderats till 15 SEK per aktie eller totalt 4 MSEK. Motsvarande belopp har gottgjorts rörelsens kostnader. Latent skatt på 1 MSEK har belastat årets skattekostnader.

12. Goodwill – koncernmässigt övervärde

Koncernmässigt övervärde uppgår till 1 398 MSEK (1 288). Detta övervärde har i balansräkningen fördelats på goodwill 989 MSEK (983), byggnader och mark 399 MSEK (295) samt maskiner och inventarier 10 MSEK (10). Avskrivningar på koncernmässigt övervärde uppgår totalt till 74 MSEK (75) och avser följande:

	Grupper	
	1992	1991
Goodwill	66	66
Maskiner och inventarier	2	4
Byggnader	6	5
	74	75

Förändring av goodwill-värdet enligt balansräkningen:

	1992	1991
Förvärvat goodwill 01-01	1 198	1 229
Akkumulerade avskrivningar 01-01	-215	-155
Förvärvat goodwill	21	11
Årets avskrivningar	-66	-66
Omräkningsdifferenser	51	-36
Planenligt restvärde 12-31	989	983

Till skillnad från tidigare år tillämpas från och med 1992 avskrivning enligt linjär metod. Årets avskrivning har därigenom ökat med 16 MSEK. Motsvarande ökning för 1991 och 1990 är 19 MSEK resp 17 MSEK.

13. Övriga anläggningstillgångar

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Långfristiga fordringar hos dotterbolag			694	673
Långfristiga fordringar	108	105	9	10
Nyanläggningar	70	96	-	-
Maskiner och inventarier (NOT 14)	1 763	1 507	23	29
Byggnader (NOT 15)	1 612	1 426	43	46
Mark (NOT 16)	655	566	21	21
	4 208	3 700	790	779

14. Maskiner och inventarier

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Anskaffningsvärde	4 513	3 337	88	89
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2 750	-1 830	-65	-60
Planenligt restvärde	1 763	1 507	23	29
Ackumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 23)			-20	-23
Bokfört värde, netto	1 763	1 507	3	6

Framtida åtaganden avseende förhyrda tillgångar aktiveras i regel ej. Det uppskattade anskaffningsvärdet för förhyrda lokaler, maskiner samt större data- och kontorsutrustningar uppgår för Gruppen till 179 MSEK (154). Leasingkostnader för denna utrustning redovisas bland rörelsekostnader och uppgick till 39 MSEK (42). Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 112 MSEK (81).

15. Byggnader

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Anskaffningsvärde	2 318	1 942	63	65
Oavskrivet belopp på uppskrivning	8	9	0	0
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-714	-525	-20	-19
Planenligt restvärde	1 612	1 426	43	46
Ackumulerade avskrivningar utöver plan (NOT 23)			-10	-11
Bokfört värde, netto	1 612	1 426	33	35
Taxeringsvärde	228	232	29	28

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast byggnader i Sverige. Bokfört värde för dessa uppgår till 416 MSEK (478).

16. Mark

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Anskaffningsvärde	631	542	17	17
Uppskrivning	24	24	4	4
Bokfört värde, netto	655	566	21	21
Taxeringsvärde	132	136	26	24

Redovisade taxeringsvärden för Gruppen avser endast mark och markanläggningar i Sverige. Bokfört värde uppgår till 280 MSEK (285).

17. Kortfristiga skulder

Kortfristiga icke räntebärande respektive räntebärande skulder redovisas i moderbolagets balansräkning enligt följande:

	Moderbolaget	
	1992	1991
Leverantörsskulder	14	6
Skatteskuld	11	6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	97	43
Övriga kortfristiga skulder	76	51
Summa icke räntebärande skulder	198	106
Bank- och reversskulder (NOT 18)	781	1 312
Skulder till dotterbolag	1 091	682
Kortfristig del av långfristiga skulder	446	148
Summa räntebärande skulder	2 318	2 142

18. Bank- och reversskulder

Enligt ingångna swap-avtal är vissa lån värderade i annan valuta än den ursprungliga och räntnivån bunden under längre tid än underliggande skuld.

Kortfristiga bank- och reversskulder redovisas i Gruppens balansräkning enligt följande:

	1992	1991
MODERBOLAGET		
Utnyttjande under "1500 MSEK Företagscertifikatprogram" Utestående	-	442
Utnyttjande under "150 MUSD Eurocommercial Paper Program" Utestående 30 MUSD	204	94
Övriga kortfristiga bank- och reversskulder	577	776
Moderbolagets bank- och reversskulder	781	1 312
DOTTERBOLAGEN	836	475
Gruppens bank- och reversskulder	1 617	1 787

19. Långfristiga lån

Enligt ingångna swap-avtal är vissa lån värderade i annan valuta än den ursprungliga och räntnivån bunden under längre tid än underliggande skuld.

Moderbolaget redovisar långfristiga lån i balansräkningen som en sammansatt post.

Obligationslån	1992	1991
MODERBOLAGET		
1978 års 11½% lån å 100 MSEK	6	13
1987 års lån å 300 MLUF	—	44
1988 års lån å 300 MLUF		
Utestående 7,6 MUSD	53	42
1988 års lån å 100 MCHF		
Utestående 50 MUSD	351	277
Avgår nästkommande års amorteringar	-410	-51
Obligationslån	—	325
Intecknings- och reverslån		
	1992	1991
MODERBOLAGET		
Utnyttjande under "100 MUSD Medium Term Note Program"		
Utestående 10 MUSD	70	116
1989 års lån å 25 MFRF	—	27
1990 års lån å 10 MNOK	—	9
Övriga intecknings- och reverslån	2	1
Avgår nästkommande års amorteringar	-36	-97
Moderbolagets intecknings- och reverslån		
	36	56
DOTTERBOLAGEN	273	312
Avgår nästkommande års amorteringar	-42	-66
Gruppens intecknings- och reverslån	267	302

Atlas Copco-gruppens såväl långfristiga som kortfristiga lån fördelas på följande valutor:

Valuta	1992				1991	
	Belopp	MSEK	%	%		
MUSD	81	566	24	27		
MDEM	93	407	17	7		
MFRF	203	261	11	8		
MGBP	21	224	10	8		
MITL	34 346	164	7	5		
MJPY	1 857	105	4	4		
MCAD	13	72	3	3		
MINR	206	51	2	3		
Övriga		522	22	35		
		2 372	100	100		

Obligations-, intecknings- och reverslån amorteras enligt följande, baserat på de valutakurser som gällde 1992-12-31:

	Gruppen	Moderbolaget
1993	488	446
1994	21	—
1995	116	36
1996 och senare	130	—
	755	482

20. Latenta skatteskulder

Latenta skatteskulder har beräknats individuellt för varje bolag efter gällande lokal skattesats, se Redovisningsprinciper sid 15.

21. Avsatt till pensioner

Avser i huvudsak svenska bolag och motsvarar försäkringstekniskt uträknade belopp för pensionsåtaganden enligt avtalsenlig tilläggsplan utöver den statliga allmänna tilläggsplanen. I enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs rekommendation redovisas viss del av årets pensionskostnad som räntekostnad (NOT 4). Posten Avsatt till pensioner redovisas följaktligen bland räntebärande skulder.

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Svenska bolag				
FPG/PRI-pensioner	820	795	357	343
övriga pensioner	49	30	43	26
Utländska bolag	735	322		
	1 604	1 147	400	369

Pensionsregistreringsinstitutet (FPG/PRI) är en organisation som administrerar de anställdas pensionsplaner.

22. Konvertibelt förlagslån

Konvertibelt förlagslån 1987/93, emitterat till anställda inom Atlas Copco-gruppen. Lånet uppgick vid årsskiftet till 137 MSEK (148) och löper med en fast ränta på 10 procent. Konvertering kunde ske under tiden 14 augusti 1989 till 1 mars 1993. Efter omräkning för 1989 års fondemission är konverteringskursen 150 SEK per aktie.

Under 1992 har nominellt 11,1 MSEK konverterats till 74 311 aktier. Vid konverteringslånets avstämningdag den 25 januari 1993 har 7 595 aktier tillkommit genom konvertering. Dessa är utdelningsberättigade för 1992 års verksamhet. Vid konverteringstidens utgång den 1 mars 1993 hade då utestående förlagslån konverterats till 906 901 aktier. Se vidare sid 58.

23. Obeskattade reserver

I balansräkningen för moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en sammansatt post. Fördelningen på enskilda poster framgår nedan. För Gruppen elimineras dessa i sin helhet, se Redovisningsprinciper sid 15.

	Moderbolaget	
	1992	1991
Accumulerade avskrivningar utöver plan		
maskiner och inventarier	20	23
byggnader	10	11
Skatteutjämningsreserv K	428	222
	458	256

	Accumulerade avskrivningar utöver plan	
	Maskiner och inventarier	Byggnader
Ingående värde 1992-01-01	23	11
Avsättningar	—	0
Upplösningar	-3	-1
Utgående värde 1992-12-31	20	10

	Skatteutjämningsreserv K
Ingående värde 1992-01-01	222
Avsättning	206
Utgående värde 1992-12-31	428

24. Aktiekapital

	Gruppen	Moderbolaget
Aktiekapital 1991-12-31	883	883
Konvertering av förlagslån	2	2
Aktiekapital 1992-12-31	885	885

25. Bundna reserver

	Gruppen	Moderbolaget
Bundna reserver 1991-12-31	2 835	1 512
Överkurs vid konvertering av förlagslån	9	9
Preskriberade fondaktier	1	1
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	584	—
Bundna reserver 1992-12-31	3 429	1 522

Ökningen av bundna reserver i Gruppen avser huvudsakligen omräkningsdifferenser samt andel eget kapital i de avsättningar som skett till obeskattade reserver i enskilda bolag.

26. Disponibla vinstmedel

	Gruppen	Moderbolaget
Disponibla vinstmedel 1991-12-31	2 114	908
1991 års nettovinst	495	283
Fria reserver 1991-12-31	2 609	1 191
Utdelning till aktieägare	-283	-283
Förskjutningar mellan bundet och fritt kapital	-584	—
Omräkningsdifferenser	635	—
Disponibla vinstmedel 1992-12-31	2 377	908

Atlas Copco-gruppens fria egna kapital har definierats enligt följande:

Moderbolagets fria egna kapital med tillägg för Gruppens andel av varje dotterbolags fria egna kapital, i den mån det kan utdelas utan att moderbolaget behöver skriva ned aktierna i dotterbolaget.

Från detta värde har Gruppens andel i ansamlad förlust och andra kapitalminskningar i dotterbolag avdragits, i den mån de icke beaktats vid moderbolagets värdering av aktievärdet samt i koncernbalansräkningen eliminerad internvinst som belastar koncernens fria egna kapital.

Av Gruppens vinstmedel kommer 8 MSEK att överföras till bundna reserver enligt förslag av respektive bolags styrelse.

Vid bedömning av Atlas Copco-gruppens disponibla vinstmedel och årsresultat bör beaktas, att en betydande del intjänats i utländska bolag för vilka vinstöverföring till moderbolaget i vissa fall är förbunden med skatter eller underkastad restriktioner.

27. Vinst per aktie

	Gruppen	
	1992	1991
Årets vinst	604	495
Ränta på konverteringslån efter avdrag för 30 procent skatt	10	10
Justerad vinst efter full skatt och full konvertering	614	505
Antal aktier efter full konvertering	36 319 969	36 319 991
Vinst per aktie, SEK	16:90	13:90

Vinst per aktie före full konvertering uppgick till 17:05 SEK (14:00).

28. Ställda panter och ansvarsförbindelser

	Gruppen		Moderbolaget	
	1992	1991	1992	1991
Fastighets-inteckningar	91	80	1	1
Företags-inteckningar	89	96	–	–
Fordringar	71	45	4	–
Ställda panter	251	221	5	1
Diskonterade växlar	122	66	–	–
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	456	546	548	593
Kapitalvärde av pensionsåtagande	–	20	–	14
Ansvarsförbindelser	578	632	548	607

Av moderbolaget redovisade ansvarsförbindelser avser 401 MSEK (274) ansvarsförbindelser till förmån för dotterbolag.

Utfästelser lämnade av Gruppens amerikanska bolag avseende sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension, ingår ej i redovisade ansvarsförbindelser, se nedan.

Lån enl 12 kap 7 § Aktiebolagslagen har under tiden 1987-1990 lämnats till anställda enligt erbjudande om sparande i Atlas Copco-aktier genom Atlas Copco Allemansfond. Dispens har erhållits av Länsstyrelsen i berörda län.

	Gruppen	Moderbolaget
Antal låntagare	161	161
Lånen redovisade i balansräkningarna såsom fordringar		
kortfristiga	1	1
långfristiga	0	0

Låntagare i moderbolaget inkluderar även anställda i övriga svenska bolag.

Redovisning av Post-Retirement Benefits

Atlas Copco-gruppens bolag i USA kommer från och med 1 januari 1993 att tillämpa de amerikanska redovisningsreglerna i enlighet med FAS 106 (Employer's accounting for post-retirement benefits other than pensions) avseende kostnader för

sjukvård och läkemedel för anställda som gått i pension. FAS 106 anvisar två alternativa sätt att redovisa övergången. Företag kan antingen redovisa hela den beräknade kostnaden i årets resultat, alternativt kan kostnaden fördelas över en period av maximalt tjugo år. Gruppens amerikanska bolag kommer att behandla kostnaden enligt det förstnämnda alternativet.

För Atlas Copco-gruppen kommer denna ändring av redovisningsprincip att ske den 1 januari 1993. Den nya principen kommer, till skillnad mot vad FAS 106 förespråkar, att tillämpas retroaktivt och den ackumulerade effekten av principändringen redovisas som korrigeringspost mot Gruppens eget kapital.

Nettoeffekten på ingående eget kapital uppgår till 73 MSEK efter avdrag för den på det framtänkade beloppet belöpande latent skatten.

Nedan visas Gruppens resultat- och balansräkning 1992 pro forma.

	1992	
	Pro forma	Utfall
Rörelseresultat		
efter avskrivningar	1 124	1 134
Finansnetto	–138	–138
Andel i intressebolag	31	31
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1 017	1 027
Skatter	–408	–412
Minoritetsandelar	–11	–11
Årets vinst	598	604
Vinst per aktie	16:75	16:90
Kassa, bank, kortfristiga placeringar	1 938	1 938
Fordringar	4 216	4 216
Varulager	4 425	4 425
Anläggningstillgångar	5 483	5 421
Summa tillgångar	16 062	16 000
Icke räntebärande skulder	4 473	4 478
Räntebärande skulder	4 167	4 000
Konvertibelt förlagslån	137	137
Minoritetsintressen	90	90
Eget kapital	7 195	7 295
Summa skulder och eget kapital	16 062	16 000

Aktier och andelar

Atlas Copco AB

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
PRODUKTBOLAG				
Atlas Copco Tools AB	100 000	100	100	20
Atlas Copco Automation AB	200 000	100	100	20
Atlas Copco Assembly Systems AB	90 000	100	100	11
Atlas Copco SAC AB	16 000	100	100	3
GME System AB	34 500	97	100	39
Uniroc AB	2 325 000	100	20	112
Craelius AB	45 000	100	100	28
Atlas Copco Geotechnical Drilling AB	200 000	100	100	30
Atlas Copco Tunnelling and Mining AB	1 000 000	100	100	240
Atlas Copco Mechanical Rock Excavation AB	95 000	100	100	11
Atlas Copco Berema AB	60 000	100	1 000	150
SÄLJBOLAG				
Atlas Copco MCT Sverige AB	3 000	100	100	0
Atlas Copco Construction and Mining Export AB	500	100	100	0
Atlas Copco Compressor AB	60 000	100	100	10
Atlas Copco (Cyprus) Ltd.	99 998	100	1	1
Atlas Copco Kompressor-teknik A/S, Danmark	3 003	100	4 000	7
Soc. Atlas Copco de Portugal, Lda.	1	100	1)	22
Atlas Copco (Schweiz) AG	7 994	100	1 000	12
Atlas Copco Ges.m.b.H., Österrike	69 990	100	1 000	20
Atlas Copco Argentina S.A.C.I.	17 999	0 ²⁾	1	0
Atlas Copco Boliviana S.A.	4 268	100	100	2
Atlas Copco Brasil Ltda	45 999 991 234	100	1	21
Atlas Copco Chilena S.A.C.	24 998	100	1 000	6
Atlas Copco Ecuatoriana S.A., Ecuador	41 966	100	1 000	1
Atlas Copco Venezuela S.A.	37 920	100	1 000	14
Atlas Copco Iran AB, Sverige	3 500	100	100	0
Atlas Copco (Philippines) Inc.	121 995	100	100	3
Atlas Copco KK, Japan	375 001	100	1 000	23
Atlas Copco (South-East Asia) Pte. Ltd., Singapore	2 500 000	100	1	8
Atlas Copco (Malaysia) SDN BHD	700 000	70	1	2
Atlas Copco Makinalari lmalat A.S., Turkiet	424 670	11 ³⁾	1 000	0
Atlas Copco (India) Ltd.	2 892 000	40	10	0
Atlas Copco Kenya Ltd.	14 999	100	100	0
Atlas Copco Lesotho Pty Ltd	19 999	100	1	0
Atlas Copco Maroc S.A.	3 572	89	1 500	4

¹⁾ Utan parivärde

²⁾ Resterande del innehas av andra företag inom Gruppen

³⁾ 72% innehas av andra företag inom Gruppen

Specifierad sammanställning över aktier och andelar ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från huvudkontoret i Nacka.

	Antal	Innehav %	Nominellt värde lokal valuta	Bokfört värde MSEK
HOLDINGBOLAG				
Atlas Copco North America Inc.	35 506	100	1)	796
Atlas Copco UK Holdings Ltd.	28 623 664	100	1	294
Atlas Copco Beheer bv, Nederländerna	15 712	100	1 000	470
Atlas Copco Holding G.m.b.H., Tyskland	5	99 ²⁾	1)	100
Atlas Copco France Holding S.A.	159 994	100	500	75
Atlas Copco A/S, Norge	4 498	100	10 000	32

ÖVRIGA BOLAG

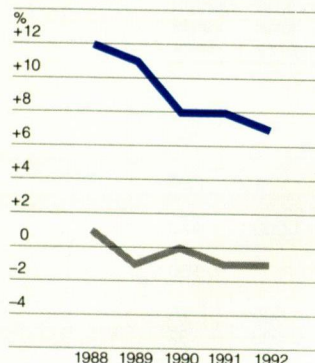
Atlas Copco Construction and Mining Technique AB	700 500	100	100	356
Atlas Copco Industrial Technique AB	40 000	100	100	5
Atlas Copco Construction and Mining Distribution AB	500	100	100	0
Atlas Copco TBM Developing AB	8 000	100	100	1
Atlas Copco Airpower Svenska AB	500	100	100	0
Atlas Copco Andina S.A., Bolivia, i likvidation	18 000	50 ²⁾	1 000	0
Atlas Copco Industrial S.A., Spanien	500	50 ²⁾	10 000	0
Industria Försäkrings AB	50 000	100	100	5
Atlas Copco Reinsurance S.A., Luxemburg	4 999	100	10 000	8
Atlas Copco Tools Distribution n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Atlas Copco Coordination Center n.v., Belgien	1	0 ²⁾	10 000	0
Cerac S.A., Schweiz, i likvidation	1 997	100	1 000	2
Atlas Copco Data AB	500	100	100	0
Atlas Copco Fond-aktiebolag	2 500	100	100	0
Sickla Industrifastigheter KB	999	100	1 000	465
31 vilande bolag				7
				3 436

ANDRA BOLAG

<i>Intressebolag</i>				
VOAC Hydraulics AB	250 000	50	100	72
<i>Övriga bolag</i>				
Bilspedition AB, A fria	213 360	1	25	7
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB (SILA)	508 000	1	10	10
Handelsbolaget Svenska Dagbladets AB & Co	100	2	1 000	0
Svenska Dagbladet Holding AB	18 000	2	10	4
HIDEF Kapital AB	100 469	1	10	2
Scanditronix AB	45 556	22	100	7
Österleden AB	125	25	500	0
Mechanical Technology Inc., N.Y., USA	140 000	5	1	0
ADELA Investment Co. S.A., Luxemburg	3 640	0	100	0
SIFIDA Investment Co. S.A., Luxemburg	275	1	500	0
Cord Capital N.V., Curacao,				
Nederländska Antillerna	32	1	50	3
Diverse aktier och andelar				0
				105

SKILLNAD US GAAP/SVENSK REDOVISNING

■ Eget kapital

■ Vinst/aktie

(+ anger att US GAAP är större)

Internationella redovisningsprinciper

Atlas Copco-gruppens bokslut har upprättats i enlighet med svensk redovisningspraxis. I vissa delar skiljer sig dock svenska redovisningsprinciper från de internationella. Nedan följer en beräkning av årets resultat och ställning med beaktande av de väsentligaste skillnaderna mellan svenska redovisningsprinciper och US GAAP respektive IAS.

Amerikanska redovisningsprinciper, US GAAP

Uppskrivning av tillgångar

Vissa fastigheter har uppskrivits till belopp som överstiger anskaffningskostnaden. Sådan uppskrivning är tillåten enligt svenska redovisningsprinciper. Enligt US GAAP medges inte uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Aktivering av ränteutgifter

I enlighet med svensk redovisningspraxis har Gruppen kostnadsfört de ränteutgifter som uppstått vid extern finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar. Sådana ränteutgifter aktiveras enligt US GAAP.

Terminssäkringar

Transaktionssäkringar görs i den svenska redovisningen på basis av budgeterad volym. Enligt US GAAP krävs för att ett kontrakt skall betraktas som säkring (hedge) att åtagandet är definitivt (firm commitment). Effekten av de skilda redovisningsprinciperna är ej väsentlig och ingår ej i efterföljande avstämning.

Pensionskostnader

USA har andra regler för redovisning av pensionskostnader, vilka för övrigt tillämpas av Atlas Copcos amerikanska dotterbolag. I jämförelse med svensk praxis för redovisning av FPG/PRI-pensionskostnader föreligger skillnader främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Eventuella skillnader har ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Företagsförvärv

I enlighet med svenska redovisningsprinciper intogs Secoroc-gruppen i koncernbokslutet för 1988 enligt pooling of interest. Kriterierna för tillämpning av poolingmetoden avviker enligt US GAAP på några punkter från de kriterier som vid den tidpunkten gällde enligt svensk praxis. Ett av kriterierna i US GAAP är att inget av de samgående företagen får ha varit dotterbolag till ett annat företag under de två år som föregått samgåen-

det. Vid förvärvstidpunkten var Secoroc dotterbolag till Kinnevik, vilket ej gör det möjligt att tillämpa poolingmetoden i redovisningen enligt US GAAP.

Latent skatt

Amerikansk redovisningspraxis (FAS 96) kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt. Latent skatt beräknas därvid på alla skillnader mellan bokföringsmässig och skattemässig värdering som förskjuter skattebetalningar (s k temporary differences). De redovisningsprinciper Atlas Copco tillämpar följer i väsentliga delar denna rekommendation.

Någon justering har ej gjorts i efterföljande avstämning för latent skatter på de omräkningsdifferenser som uppstår vid användandet av den monetära-ickemonetära metoden. Dessa skillnader bedöms vara marginella.

Omräkningsdifferens i eget kapital

Enligt svenska redovisningsprinciper krävs att samtliga delposter inom eget kapital klassificeras antingen som bundet eget kapital (aktiekapital och bundna reserver) eller som fritt eget kapital i balansräkningen. Den ackumulerade omräkningsdifferens som uppkommer vid omräkning av utländska bolags redovisningar har i Atlas Copco-gruppens balansräkning uppdelats på fritt och bundet kapital.

Enligt US GAAP redovisas denna valutakomponent i eget kapital som separat post i balansräkningen. Vid försäljning/nedläggning av dotterbolag i utlandet skall resultatet av avvecklingen även innefatta ackumulerade omräkningsdifferenser.

International Accounting Standards, IAS

Atlas Copcos redovisningsprinciper skiljer sig endast på ett fåtal punkter gentemot IAS.

Uppskrivning av tillgångar

I likhet med US GAAP tillåts ej någon uppskrivning av tillgångar i balansräkningen.

Föreslagen utdelning

Enligt svenska redovisningsprinciper skuldförs normalt föreslagen utdelning först då bolagsstämman beslutat densamma. Enligt IAS skall den av styrelsen föreslagna utdelningen skuldföras.

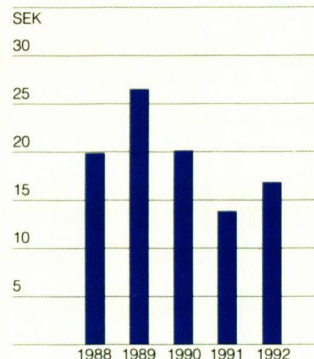
Tillämpning av US GAAP innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

US GAAP	1992	1991
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	604	495
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	1	3
Aktivering av ränteutgifter	0	7
Avskrivning av goodwill	-10	-9
Latent skatt	0	-5
Beräknad nettovinst	595	491
Beräknad vinst per aktie, SEK	16:65	13:90
Efter full konvertering, SEK	16:80	13:80
<hr/>		
Totala tillgångar	16 577	14 646
Totala skulder	8 765	7 803
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	7 295	6 327
Nettojusteringar av eget kapital	517	516
Ungefärligt eget kapital	7 812	6 843

Tillämpning av IAS innebär följande approximativa ändringar av Atlas Copco-gruppens redovisade nettovinst och eget kapital:

IAS	1992	1991
Årets nettovinst enligt Gruppens resultaträkning	604	495
Ökning/minskning för:		
Avskrivning av uppskrivningar	1	3
Beräknad nettovinst	605	498
Beräknad vinst per aktie, SEK	17:10	14:10
Efter full konvertering, SEK	16:90	14:00
<hr/>		
Totala tillgångar	15 978	14 047
Totala skulder	8 997	8 035
Eget kapital enligt Gruppens balansräkning	7 295	6 327
Nettojusteringar av eget kapital:		
Föreslagen utdelning	-283	-283
Övriga justeringar, netto	-31	-32
Ungefärligt eget kapital	6 981	6 012

VINST PER AKTIE ENLIGT US-GAAP

Nukostnadsredovisning

Den kraftigt varierande inflationstakten har lett till att traditionell redovisning, som bygger på anskaffningskostnader, kan ge en ofullständig bild av ett företags resultat och ställning.

En nukostnadsbaserad redovisning strävar att ta hänsyn till prisförändringar på resurser, som företaget använder och förbrukar i produktionen, såväl vid värdering av tillgångar som vid beräkning av resultat. Eftersom den nukostnadsbaserade redovisningen i relativt hög grad grundar sig på bedömningar, kan den inte göra anspråk på samma exakthet som den traditionella redovisningen.

Vid tillgångsvärderingen kännetecknas en nukostnadsbaserad redovisning av att anskaffningsvärdet överges för andra värderingsgrunder, t ex återanskaffningsvärdet.

Atlas Copco använder en modell där fokusering sker på tre resultatbegrepp:

- nukostnadsbaserat rörelseresultat
- nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster
- realt resultat efter finansiella poster

Nukostnadsbaserat rörelseresultat

Det nukostnadsbaserade rörelseresultatet är ett operativt resultat, som skall visa i vad mån försälj-

ningsintäkterna täcker återanskaffningsvärdet för sålda varor. Atlas Copco-gruppens nukostnadsbaserade rörelseresultat uppgick 1992 till 978 MSEK (822).

Resultatet är 156 MSEK (233) lägre än det traditionella rörelseresultatet. Två faktorer förklarar detta. Prisändringar har under året ägt rum på de varor som ingår i företagets produkter. Dessa varor beräknas i dag kosta 35 MSEK (52) mer att köpa än vad de gjorde vid anskaffningstillfället. Vidare har resultatet belastats med nukostnadsavskrivningar som är 121 MSEK (181) högre än avskrivningar baserade på anskaffningskostnader. Detta innebär att förslitningen av företagets anläggningar åsatts en kostnad baserad på vad det skulle kosta att i dag ersätta dessa med nya.

Nukostnadsbaserat resultat före finansiella poster

Prisökningar medför att företagets tillgångar ökar i värde. Prisvinster uppstår på produkter i lager och på anläggningstillgångar. Orealiserade prisvinster skall enligt traditionell redovisning ej gottskrivas resultatet. Däremot skall såväl realiserade som orealiserade prisvinster påverka resultatet i den nukostnadsbaserade redovisningen.

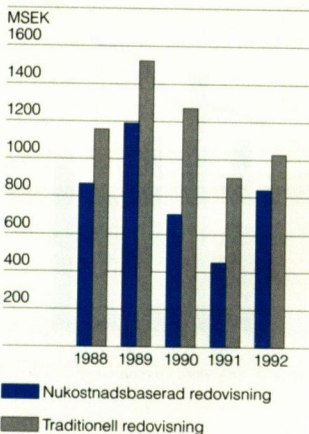
Det nukostnadsbaserade resultatet före finan-

VINSTMARGINAL

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

siella poster uppgick för Atlas Copco-gruppen till 1 104 MSEK (1 122). Prisvinster har skett på produkter i lager med 42 MSEK (41) och värdeökningen på anläggningstillgångarna uppgick till 84 MSEK (259).

Realt resultat efter finansiella poster

För att real vinst skall anses ha uppkommit, skall det egna kapitalets köpkraft ha ökat under året. Därför måste en sk köpkraftskorrigerig göras av det egna kapitalet. För att det egna kapitalets köpkraft skall hållas intakt bör detta ha ökat med den årliga prisstegringen eller med 159 MSEK (516). Den årliga prisstegringen har för 1992 uppskattats till 2 procent (7). Atlas Copcos reala resultat efter finansiella poster uppgår därmed till 838 MSEK (453). Resultatet är 189 MSEK (449) lägre än det traditionella och motsvarar en real vinstmarginal på 5,2 procent (3,0).

Även nettoresultatet i reala termer blir 189 MSEK lägre än det traditionellt visade och uppgår till 415 MSEK (46).

Även balansräkningen justeras

Justeringen av balansräkningen innebär att lager och anläggningstillgångar redovisas till nuvärde istället för till anskaffningskostnad. Balansomslutningen ökar då med 1 017 MSEK (1 047) genom att dolda reserver i lager och anläggningar redovisas öppet. Ökningen hänförs till följande:

- maskiner, byggnader och mark redovisas till 981 MSEK (1 018) högre värde
- varulager redovisas till 31 MSEK (24) högre värde
- aktier redovisas till 5 MSEK (5) högre värde

Eget kapital och orealiserade prisförändringar redovisas till 1 017 MSEK högre värde, vilket innebär att andelen eget kapital, efter full konvertering och inklusive minoritetsintresse, kommer att uppgå till 50 procent mot 47 procent enligt traditionell redovisning.

Avkastningen på eget kapital uppgår till 5,3 procent (0,6) jämfört med 9,1 procent (7,9) enligt traditionell metod. Den lägre avkastningen beror på ett reallt lägre resultat samt på att det egna kapitalet genom nukostnadskorrigerig är 1 017 MSEK högre.

Avstämning mellan traditionell redovisning och nukostnadsredovisning

Resultat enligt traditionell redovisning				1 027
Förändring orealiserade prisändringar:				
Prisändring sålda varor	-35			
Prisändring avskrivningar	-121	-156		
Årets prisändring lager	42			
Årets prisändring anläggningar	84	126	-30	
Inflationskorrigerig			-159	
Realt resultat efter finansiella poster				838

Nukostnadsbaserad resultaträkning

	1992	1991
Fakturering	16 007	15 030
Nukostnad för sålda varor	-14 381	-13 545
Nukostnadsavskrivningar	-648	-663
Rörelseresultat	978	822
Prisändringar, lager	42	41
Prisändringar, anläggningstillgångar	84	259
Rörelseresultat före finansiella poster	1 104	1 122
Finansiella poster	-107	-153
Inflationskorrigerig, köpkraft eget kapital	-159	-516
Realt resultat efter finansiella poster	838	453
Skatter	-412	-392
Minoritetsandelar i årets resultat	-11	-15
Årets vinst	415	46

Nukostnadsbaserad balansräkning

TILLGÅNGAR	1992	1991
Kassa, bank och kortfristiga placeringar	1 938	2 106
Fordringar	4 216	3 677
Varulager	4 456	3 544
Anläggningstillgångar	6 407	5 791
Summa tillgångar	17 017	15 118

SKULDER OCH EGET KAPITAL

Kortfristiga skulder	6 001	5 246
Långfristiga skulder	2 704	2 498
Orealiserade prisändringar	1 017	1 047
Eget kapital	7 295	6 327
Summa skulder och eget kapital	17 017	15 118

Finansrörelsen

Marknaden 1992

Den förhållandevis lugna utvecklingen på de finansiella marknaderna under första halvåret 1992 fick ett abrupt slut i och med Danmarks omröstning i juni om Maastricht-avtalet.

Turbulensen tilltog under hösten och kan sammanfattas i följande punkter:

- 8 sept Finska markens koppling till ECU upphör och deprecieras kraftigt.
- 9 sept Riksbanken höjer marginalräntan till 75%.
- 16 sept Spanien devalverar pesetan med 5%. Italienska liren och brittiska pundet lämnar det europeiska växelkurssamarbetet (ERM) och kommer därigenom att flyta.
- 20 sept Frankrike röstar om Maastricht-avtalet med påföljande valutaspekulationer.
- 24 sept Riksbanken höjer marginalräntan till 500%.
- Okt Kraftiga spekulationer sker mot de franska, irländska, norska, portugisiska, spanska och svenska valutorna. Kraftiga marginalräntehöjningar sker runt om i Europa.
- 19 nov Svenska kronans koppling till ECU upphör med kraftig försvagning av kronan som följd.
- Dec I mitten av december släpper även Norge sin ECU-koppling. Ytterligare spekulation sker mot kvarvarande ERM-valutor under december.

Sammanfattningsvis kan man säga att marknaden uttryckte sitt missnöje med rådande förhållanden inom ERM. Bundesbanks ovilja att sänka de tyska korträntorna anses också vara en starkt bidragande orsak till turbulensen.

Finansiella risker

Atlas Copcos dagliga verksamhet medför finansiella risker, främst inom valuta- och ränteområdet. Förändringar i valutor och räntor har därför en direkt inverkan på Atlas Copco-gruppens resultat.

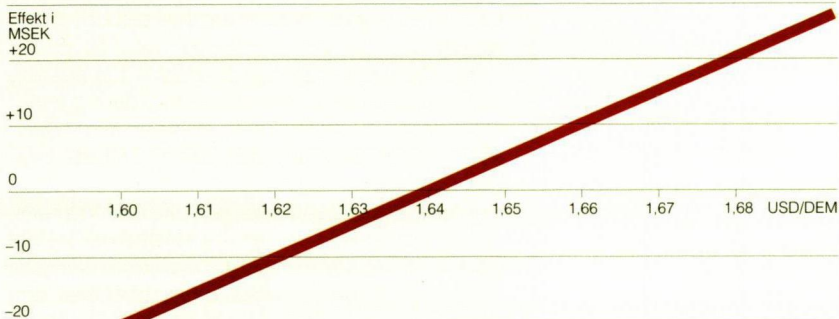
Finansrörelsens uppgift är att definiera de finansiella riskerna och genom val av finansiella instrument begränsa riskernas negativa inverkan på Gruppens resultat.

Upplåningsrisk

Upplåningsrisk avser den risk som innebär att Gruppen saknar finansieringskällor vid visst tillfälle.

Atlas Copco-gruppens bolag finansierar sitt sysselsatta kapital med lokal upplåning i lokala valutor. En stor del av denna upplåning sköts av Atlas Copcos Internbank, som lånar upp medel på den externa marknaden och vidareutlånar dessa till bolag i Gruppen till marknadsmässiga villkor. För att begränsa upplåningsrisken finns garanterade kreditfaciliteter om 350 MUSD motsvarande 2 461 MSEK varav 150 MUSD utgörs av ett under 1992 ingånget avtal med en grupp av Atlas Copcos huvudbanker. I december 1992

VALUTAKÄNSLIGHET

Diagrammet beskriver Atlas Copco-gruppens valutakänslighet gentemot USD/DEM uttryckt i SEK. En förändring i kursrelationen av 0,02 innebär ett ökat/minskat resultat om 10 MSEK.

uppgick Atlas Copco-gruppens räntebärande lån till 2 396 MSEK.

Valutarisk

Valutarisk är risken att kursförändringar på utländska nettoinvesteringar och kommersiella flöden påverkar Gruppens resultat negativt.

Valutarisken på utländska nettoinvesteringar, dvs eget kapital i de icke-svenska bolagen i Gruppen, säkras med hjälp av bl a terminskontrakt och valutaswappar. Under 1992 har säkring endast skett till viss del. Följaktligen har säkringarnas effekt på Gruppens egna kapital blivit begränsade i 1992 års bokslut.

I och med att de svenska enheterna ej haft lån i utländsk valuta har deprecieringens negativa effekter uteblivit.

Valutarisk på kommersiella flöden uppkommer när produktbolagen levererar och fakturerar i säljbolagens valuta.

Valutaaron i framför allt Europa innebar under 1992 att flera viktiga valutor lämnade ERM samt att den svenska kronans fasta växelkurs övergavs. Denna utveckling har givetvis påverkat Atlas Copcos situation.

Av Atlas Copco-gruppens totala tillverkning hänförs endast ca 20 procent till Sverige. Av detta följer att den försvagade kronan endast får en viss positiv effekt för Gruppen.

Gruppens valutakänslighet gentemot USD är fortfarande viktig och diagrammet ger en bild av hur USD/DEM relationen kan påverka Gruppens resultat före skatt uttryckt i SEK. Om den nuvarande kursrelationen USD/DEM bibehålles, innebär detta en konkurrensfördel för Atlas Copco jämfört med 1992.

Belgien och Tyskland är viktiga tillverkningsländer för Gruppen medan exempelvis Italien och Storbritannien är betydelsefulla marknader. Det faktum att DEM och BEC manifesterats som starka valutor, medan ITL och GBP kraftigt försvagats, har haft negativa konsekvenser för Atlas Copco, medan givetvis försäljningen av svensktillverkade produkter haft en positiv effekt.

Med nuvarande växelkursrelationer tar de positiva och negativa effekterna i stort sett ut varandra.

En positiv effekt erhålls däremot vid omräkning av resultatet till SEK eftersom konsolidering och redovisning av Atlas Copco-gruppen sker i SEK samt största delen av Atlas Copcos resultat intjänas i utlandet.

Ansvaret för säkring av kommersiella valutarisker ligger primärt hos de 14 divisionerna. De baserar sina valutasäkringar på den uppfattning de har vad gäller tidsaspekten att justera priser och kostnader vid en valutakursförändring. De flesta divisionerna har valt relativt korta valutasäkringar, normalt 3–6 månader, i form av både optioner och terminskontrakt.

Finansrörelsen ansvarar för Gruppens totala valutarisk. Det innebär att divisionernas risktäckning sker hos finansrörelsen genom central kvittning och valutasäkring. Lån, terminskontrakt och optioner används som ett led i att reducera valutakänsligheten.

Ränterisk

Ränterisk avser risken att förändringar i räntenivån påverkar Gruppens resultat negativt.

I syfte att ytterligare förbättra upplåningsmöjligheterna slutförhandlades under året ett amerikanskt företagscertifikatprogram (USCP) om 100 MUSD.

Under året minskade Gruppens nettoskuldssättning exklusive Avsatt till pensioner från 554 MSEK

till 458 MSEK. Den genomsnittliga räntebindningstiden uppgick till 5 månader.

Finansrörelsen ansvarar för Gruppens totala räntebindningstid och hanterar moderbolagets ränterisk.

Kreditrisk

Kreditrisk avser risken att placerade likvida medel går förlorade. Finansrörelsen ansvarar för förvaltningen av moderbolagets likvida medel som i december 1992 uppgick till 1 174 MSEK. Likvida medel i Sverige har liksom tidigare placerats på den svenska penningmarknaden. Under 1992 påverkades Atlas Copco negativt av den svenska finanskrisen genom konkursen i Gota AB där Atlas Copco har en placering på nominellt 50 MSEK. Full reservering av detta belopp är gjord i bokslutet.

Samordning av finansverksamheten

Gruppens Treasurer har det övergripande ansvaret för Atlas Copco-gruppens finansiering och valutahantering.

De dagliga transaktionerna utförs av Gruppens Internbank som också erbjuder tjänster inom områdena exportfinansiering och cash management.

Internbanken har också ansvaret för att finansverksamheten i länder med fler än ett Atlas Copco-bolag samordnas till en cash pool. Dessa fungerar som Internbankens förlängda arm och finns i 19 olika länder.

Valutakurser

Land	Valuta	Valuta-kod	Balansdagens kurs		Medelkurs	
			1992	1991	1992	1991
Australien	1	AUD	4.85	4.24	4.31	4.71
Belgien	100	BEC	21.50	17.80	18.30	17.70
Canada	1	CAD	5.54	4.77	4.84	5.24
Frankrike	100	FRF	128.50	107.00	110.50	107.50
Indien	100	INR	24.50	22.00	21.50	27.50
Italien	100	ITL	0.478	0.481	0.472	0.486
Japan	100	JPY	5.66	4.41	4.63	4.48
Luxemburg	100	LUF	21.50	17.80	18.30	17.70
Nederländerna	100	NLG	389.00	324.50	333.50	323.50
Norge	100	NOK	102.00	92.50	94.00	93.00
Schweiz	100	CHF	482.50	411.00	418.00	421.50
Singapore	1	SGD	4.30	3.42	3.60	3.51
Spanien	100	ESP	6.15	5.73	5.70	5.81
Storbritannien	1	GBP	10.67	10.39	10.25	10.65
Sydkorea	100	KRW	0.907	0.800	0.776	0.857
Tyskland	100	DEM	437.50	366.00	375.50	365.00
USA	1	USD	7.03	5.54	5.84	6.01
Österrike	100	ATS	62.50	52.00	53.50	52.00

VINSTDISPOSITION

Förslag till vinstdisposition

Enligt Atlas Copco ABs balansräkning står följande belopp till bolagsstämmans förfogande:

Balanserade vinstmedel från föregående år	SEK 907 557 185
Årets vinst	SEK 319 039 227
	<u>SEK 1 226 596 412</u>

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att dessa vinstmedel disponeras på följande sätt:

Till Aktieägarna utdelas 8:00 SEK per aktie	SEK 283 302 264
I ny räkning balanseras	SEK 943 294 148
	<u>SEK 1 226 596 412</u>

Nacka den 11 mars 1993

PETER WALLENBERG
Ordförande

TOM WACHTMEISTER

ANDERS SCHARP

CURT G OLSSON

OTTO GRIEG TIDEMAND

GEORG KARNSUND

GÖSTA BYSTEDT

JACOB WALLENBERG

JACQUES VAN DER SCHUEREN

BERT-OLOF SVANHOLM

MICHAEL TRESCHOW
Verkställande direktör

BO HENNING

PER-ERIK NYHOLM

BENGT LINDGREN

REVISIONSBERÄTTELSE

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1992. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Vid vår granskning har vi biträttats av Bohlins Revisionsbyrå AB.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

Nacka den 17 mars 1993

KARL-G GIERTZ
Auktoriserad revisor

OLOF HEROLF
Auktoriserad revisor

Till våra aktieägare

1992 har varit ett händelserikt men besvärligt år, fyllt av överraskningar. Vi har vid upprepade tillfällen trots oss skymta en vändning uppåt i konjunkturen, framför allt på den amerikanska marknaden. Den tillfälliga uppgången har emellertid varje gång kommit av sig. Nu ser vi dock en klar trend om förbättring i USA, men också en avtagande efterfrågan i Tyskland och angränsande marknader. Turbulensen på valuta- och räntemarknaderna var en annan oförutsebar händelse, som vi emellertid klarat av med tillfredsställande resultat.

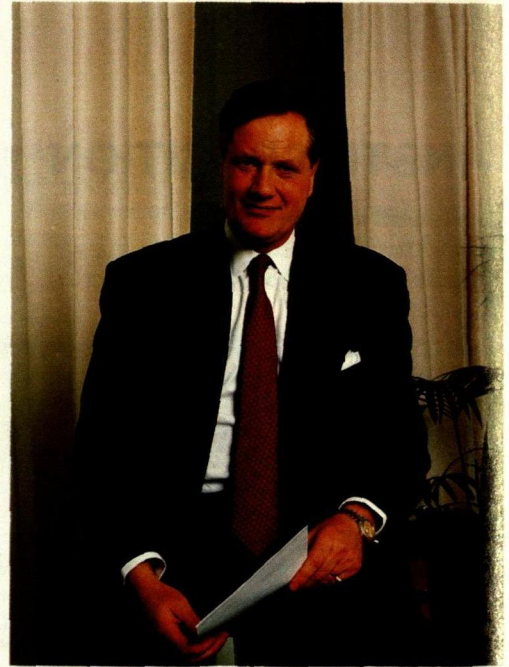
Även om året varit bekymmersamt har vi lyckats förbättra vårt resultat som en följd av att vi i tid satt in kostnads-sänkande åtgärder och investerat i rationell produktionsutrustning, effektivare distributionssystem och nya produkter.

Förstärkta marknadspositioner

På många marknader i världen har vi genom långsiktiga satsningar successivt stärkt våra positioner. Ostasien är ett av de områden i världen där vi har lång tradition. Vi levererade de första borrarutrustningarna och kompressorerna till Kina i början av 50-talet och i dag finns Atlas Copco-utrustning på många ställen över hela landet. Vi etablerade ett representationskontor i Peking i början av 80-talet och licenstagare har tillverkat en del av våra produkter vid sex fabriker. Förhandlingar pågår för att ytterligare stärka vår ställning på den kinesiska marknaden. Detta är ett led i att möta en förväntad ökning i efterfrågan på Atlas Copco-utrustning under kommande år.

Atlas Copco ökade under 1992 sin försäljning av kompressorer och gruvutrustning på de ostasiatiska tillväxtmarknaderna, främst Kina, Sydkorea och Hongkong. För att ytterligare stärka vår ställning i denna del av världen har vi i början av 1993 startat ett joint venture om marknadsföring av våra produkter till att börja med i Vietnam men med planer att fortsätta i angränsande länder.

Även på de östeuropeiska marknaderna stärker vi våra positioner. I Ryssland har vi sedan många år varit representerade. Under

1992 öppnade vi ett representationskontor i Moskva för intensifierad bearbetning av den ryska marknaden. Kontoret företräder samtliga divisioner. Vi startar även i övriga östeuropeiska stater egna säljbolag eller representationskontor, då vi på sikt ser en tillväxtpotential i Östeuropa.

Under den senaste 5-årsperioden har vi inte kunnat exportera produkter från de svenska enheterna till den sydafrikanska marknaden pga de svenska sanktionerna. Men genom att vi i oktober 1992 fick generell dispens att exportera från Sverige, har lokala säljare och tekniker utbildats och nya produkter introducerats på denna marknad. Det kommer emellertid att ta sin tid att få tillbaka kunder som under sanktionstiden gått över till andra leverantörer.

Förvärvet av elverktysrörelsen från AEG i början av året var strategiskt viktigt och innebär att vi fick elverktyg som komplement till våra tryckluftdrivna verktyg. Det ger oss ökad konkurrenskraft.

Genom förvärvet av Craelius i december 1992 togs ett strategiskt viktigt steg in på marknaden för geoteknisk borrar. Vi bredade därigenom produktprogrammet inom Anläggnings- och gruvteknik och fick en egen tillverkningsenhet för diamantborrningsprodukter. En specialiserad säljorganisation för dessa produkter håller nu på att byggas upp i Europa och Nordamerika. (Se även sid 52).

Vi har i mars 1993 tecknat avtal med avsikt att förvärva världens ledande tillverkare av utrustning för fullortsborrnin (TBM), The Robbins Company, USA. Under förutsättning att myndigheterna godkänner förvärvet, stärker vi vår ställning inom detta teknikområde, som vi anser ha en god tillväxtpotential.

Många styrkefaktorer

Atlas Copcos världsomfattande marknadsorganisation utgör sedan många år en grundläggande styrkefaktor. På de flesta marknader är Atlas Copco den ledande leverantören inom sina affärsområden.

En annan viktig faktor som bidrar till Gruppens styrka är att divisionerna är direkt engagerade i hela kedjan för en produkt – produktutveckling, tillverkning, försäljning, distribution och installation hos kunden samt därefter underhållsservice.

Inom alla affärsområden har vi investerat betydande belopp i nya distributionscentra som ansvarar för snabba direktleveranser till våra kunder. De lokala lagren i Europa har därigenom kunnat avvecklas och större delen av kunderna får produkter ur standardsortimenten levererade inom 24–48 timmar efter order. Detta omfattande system innebär en väsentligt förbättrad leveranssäkerhet och utgör en viktig konkurrensfördel.

Vår finansiella ställning är stark. Soliditeten – dvs andelen eget kapital av balansomslutningen – uppgår till 47 procent. Den under senare år förbättrade soliditeten är en följd av de rationaliseringar som genomförts. Kapital frigjort ur lager och snabb distribution av färdiga produkter har avlastat balansräkningen väsentligt. Denna starka finansiella ställning ger oss mycket god beredskap för t ex förvärv av företag.

Sänkta produktkostnader ökar konkurrenskraften

Det intensiva arbete som de olika divisionerna under senare år lagt ned på produktutveckling har resulterat i ett stort antal nya produkter och nya tekniska lösningar. Dessa har starkt bidragit till att vi väl kunnat hävda oss i den stigande konkurrensen på marknaden. Vi har i ökande grad anpassat konstruktionen av många av våra produkter för att få snabbare genomloppstider i fabrikena.

Varje division började under 1992 göra en noggrann genomgång av sina produktkostnader. Val av material och tillverkningsmetod ses över i syfte att minska antalet produkter i arbete så att kostnaderna kan sänkas.

Genom att ompröva varje komponent som ingår i en produkt, öka effektiviteten i fabrikena, införa rationell maskinbearbetning enligt senaste teknik och göra löpande förbättringar kan en kraftig reduktion göras av produktkostnaderna. Detta slags åtgärder bidrar i hög grad till att förbättra vinstmarginalen.

Målsättningen är alltså att under en konjunkturcykel i genomsnitt nå upp till 10 procent vinstmarginal.

Investeringar och rationaliseringar sänker kostnadsnivån

Under det gångna året har vi fortsatt vårt rationaliseringsarbete inom divisionernas tillverkningsenheter. Vi har bland annat investerat i rationella fabriksenheter för montering av kompressorer i Antwerpen och kommer att fortsätta detta arbete även under 1993.

Den kanske viktigaste investeringen under de senaste åren är ombyggnaden av fabriken för tillverkning av kompressorelement. Ny teknik och produktionsstyrning har förändrat tillverkningen radikalt. Fabriken består i dag av små självstyrda flödesverkstäder med stor kapacitet och snabba genomloppstider.

De senaste årens omorganisation av tillverkningen har väsentligt förbättrat och förenklat produktionsstrukturen. Koncentrationen av produktionen till fabrikena i Örebro och Tierp är genomförd och produktionen intrimmad. Det har lett till en successivt höjd produktivitet och lägre kostnadsnivå. Beslutet att överföra tillverkningen av tryckluftspett och bormaskiner från fabriken utanför London till Kalmar respektive Fagersta innebär en ytterligare förbättring.

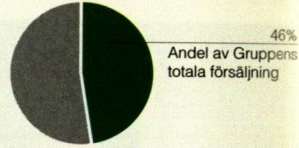
Under de senaste tre åren har investeringstakten varit hög. I genomsnitt har vi investerat 600–700 MSEK per år. Behovet av investeringar, förutom i vardagsrationaliseringar, minskar under den närmaste framtiden. Våra rationaliseringar under motsvarande period innebär att den årliga kostnadsnivån sänkts väsentligt.

Gruppens kompletta produktprogram och starka marknadspositioner samt våra kunniga och engagerade medarbetare är oerhört betydelsefulla för Atlas Copcos framtida utveckling. Även om vi under 1993 kommer att möta en återhållsamhet på marknaden är vårt utgångsläge gott, när efterfrågan åter ökar. Jag ser därför med stor tillförsikt på en långsiktig positiv utveckling för Gruppens samtliga divisioner.

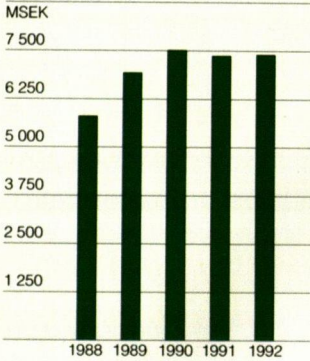

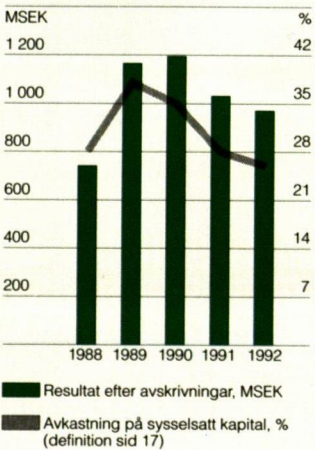
KOMPRESSORTEKNIK

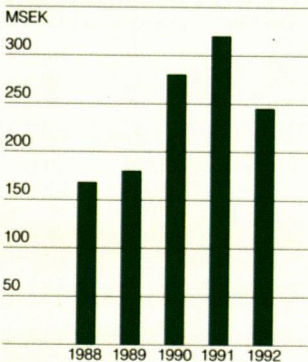
FAKTURERING

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR

	1992	1991
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK	7 402	7 361
RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK	970	1 031
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %	26	28
ANTAL ANSTÄLLDA	7 481	7 790

Affärsområdet Kompressorteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför industriella, oljefria och transportabla kompressorer; lufttorkar; efterkylare; system för energiåtervinning; reglersystem; filter; samt specialbyggda gas- och processkompressorer; expansionsturbiner och kryogeniska pumpar. Affärsområdet har sitt säte i Antwerpen, Belgien och fabriker i bl a Antwerpen, Köln i Tyskland samt Los Angeles och Albany i USA. Tillverkning sker även vid fabriker i ytterligare 7 länder.

I affärsområdet Kompressorteknik ingår följande divisioner:

- Industrial Air, chef *Luc Hendrickx*
- Oil-free Air, chef *Arthur Droege*
- Portable Air, chef *Romano Girardi*
- Atlas Copco ACT (Applied Compressor Technique), chef *Freek Nijdam*
- Airtec, chef *Henri Ysewijn*

Strategi

Affärsområdet Kompressorteknik skall utveckla Atlas Copcos världsmarknadsledande ställning för kompressorer och expansionsturbiner. Som ett led i denna strategi marknadsförs kvalitetsprodukter till industrikunder med höga krav på driftsäkra anläggningar. Divisionerna har ansvar för produktutveckling, tillverkning och marknadsföring av sina respektive produkter.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen uppgick under 1992 till 7 402 MSEK (7 361) och orderingen till 7 247 MSEK (7 459).

Från vänster: Freek Nijdam, Henri Ysewijn, Romano Girardi, Luc Hendrickx och Arthur Droege.

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar uppgick till 970 MSEK (1 031). Resultatet motsvarar 13 procent (14) av fakturerad försäljning. Resultatminskningen beror huvudsakligen på volymminskningen. Även valutakursförändringarna i Europa har haft negativ effekt på resultatet.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 26 procent (28).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 245 MSEK (320). Investeringarna avsåg huvudsakligen en ny monteringsfabrik för industrikompressorerna i Antwerpen och produktionsutrustning för gas- och processkompressorerna vid fabriken i Köln.

Affärsutveckling

Division Industrial Air introducerade under året flera produkter, som öppnat nya marknader. Dessa produkter kompenserade nedgången inom det traditionella sortimentet. Försäljningsframgångar för både oljeinsprutade och

oljefria industrikompressorerna noterades i Ostasien, speciellt Kina. Ett Service Center etablerades i Singapore för att vidareutveckla serviceverksamheten.

Efterfrågan på transportabla kompressorerna avtog något under andra halvåret. Produktionen av transportabla kompressorerna i den nya monteringsfabriken är i dag helt kundorderstyrd, vilket innebär att den bättre kan anpassas till efterfrågan på marknaden. Dessutom har det medfört mindre kapital bundet i lager.

Atlas Copco ACT har trots lågkonjunkturen haft en god orderingång på centrifugal-kompressorerna, gasturbinerna och expanderarna i USA.

Utsikter för 1993

Försäljningen under första halvåret väntas bli fortsatt svag. Den väntade nedgången i Tyskland bör kunna kompenseras av ökad försäljning i USA.

Kompressortekniks industriområde i Antwerpen omfattar en tillverkningsenhet för kompressorelement och tre monteringsfabriker för kompressorerna.

Avancerade kompressorer för framställning av industrigaser

I ett omfattande joint venture har Danmarks största producent av industrigaser, Hede Nielsen A/S i Hedenstad, i samarbete med franska L'Air Liquide byggt en av de största anläggningarna i Skandinavien för separation av luft. Atlas Copco Applied Compressor Technique (ACT) fick förtroendet att leverera en specialbyggd kompressoranläggning bestående av bl a en tre-stegs turbokompressor för luft, en sex-stegs turbokompressor för kväve och två expansionsturbiner.

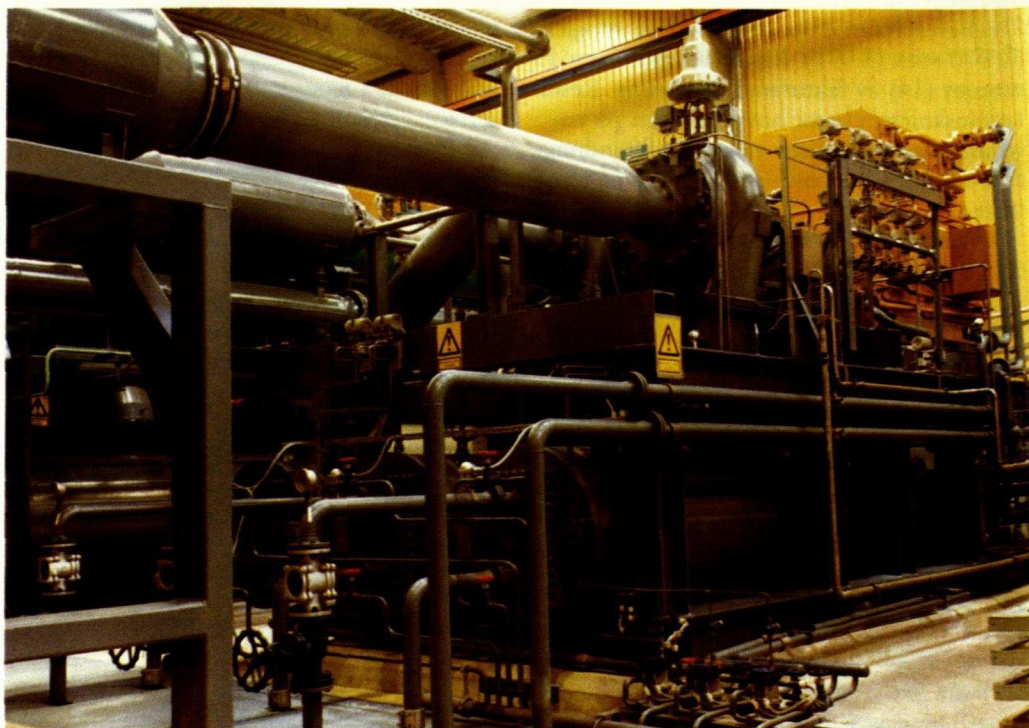
Produktionen vid fabriken, som togs i drift under hösten 1992, har kapacitet att dagligen producera 340 ton flytande syre och kväve. Anläggningen, som är i drift dygnet runt hela året, är dimensionerad för att tillgodose den danska marknadens behov under de närmaste

15 åren. Den är helt beroende av Atlas Copco-kompressorerna för att uppnå de högt satta produktionsnivåerna.

Separation av luft i sina beståndsdelar kan göras med olika kemiska och fysikaliska metoder, men den mest fördelaktiga metoden är fraktionerad destillation av flytande luft. Metoden bygger på samma principer som fraktionering av t ex råolja.

Processen baseras på luft och energi som råmaterial. Genom att luften komprimeras i tre steg och sedan kyls ner övergår luften till flytande form, varpå separation kan göras i olika komponenter. Kostnaden för separationen är i hög grad beroende på kompressoranläggningens höga verkningsgrad och tillförlitlighet.

Slutprodukterna, som utgörs av flytande kväve, syre och argon samt ytterligare ett antal gaser, levereras huvudsakligen till metallbearbetande industriföretag och sjukhus. Andra stora avnämare är livsmedelsindustri samt kemisk och elektronisk industri och skogsindustrin för blekning av massa. Totalmarknaden i världen för industrigaser ur luft är beräknad till 19 miljarder USD. Genom allt strängare miljökrav på framför allt stålindustrin samt kemisk och elektronisk industri ökar efterfrågan på industrigaser.

Atlas Copco ACT har levererat specialkonstruerad kompressorutrustning till en av Skandinavien's största anläggningar för separation av luft.

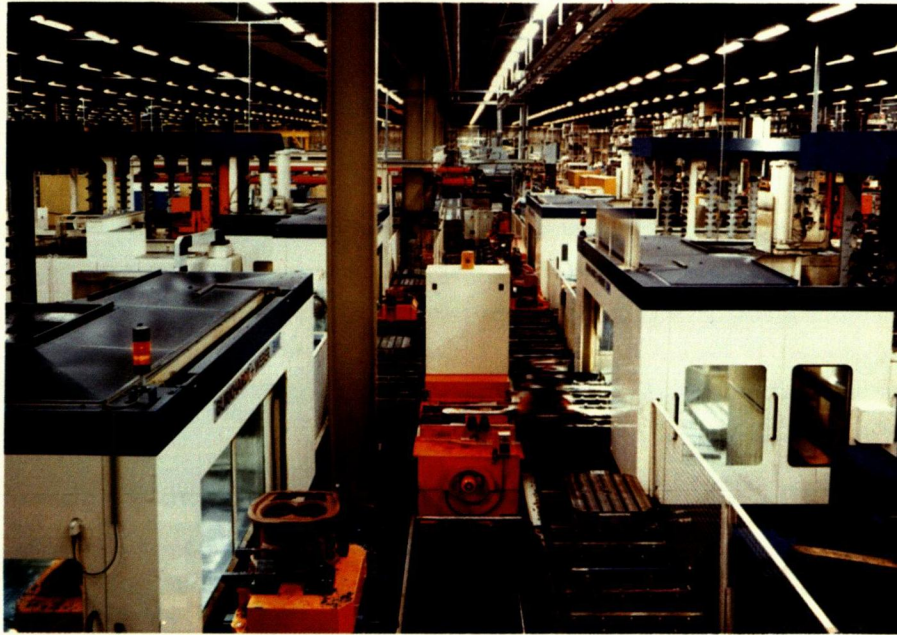
Högeffektiv tillverkning av kompressorelement

Tillverkningen av kompressorelement har koncentrerats till division Airtecs fabrik i Antwerpen för att få största möjliga synergi och bästa utnyttjande av personalens tekniska know-how. Atlas Copco har investerat 400–450 MSEK i senaste produktionstekniska utrustning med bl a datorstyrda fleroperationsmaskiner och robotar i denna fabrik.

Maskinernas stora kapacitet och flexibilitet har inneburit att de på mycket kort tid klarar tillverkning av komplicerade detaljer, som ofta blir färdiga i en enda arbetsoperation.

Däriigenom har fabriken kunnat gå över till löpande produktionsplanering, som innebär att produktionen kan planeras och uppdateras varje dag.

Nya produktionsprocesser har möjliggjort mycket snabbare genomloppstider för komponenter och monterade enheter, vilket i sin tur förbättrat kostnadseffektiviteten avsevärt. Utvecklingen har alltså lett till att de traditionella arbetsintensiva verkstäderna ersatts av små självstyrda flödesverkstäder, som får mycket stor kapacitet.

Kompressorelementen tillverkas med senaste produktionsteknik vid Airtecs fabrik i Antwerpen.

Denna nya teknik och produktionsstyrning är helt avgörande för att kontinuerligt försäkra sig om produkter av hög kvalitet till lägsta totala kostnad.

Med det nya systemet monteras kompressorelementen till färdiga enheter baserat på kundorder och levereras enligt just-in-time konceptet till de tre produktdivisionerna Industrial Air, Oil-free Air och Portable Air för montering i kompressorerna.

Spiralkompressorn öppnar nya marknader

Den nya serien oljefria spiralkompressorer, som introducerades på hösten 1991, har fått ett gott mottagande på marknaden. Serien har under 1992 tilldelats inte mindre än tre internationella designutmärkelser.

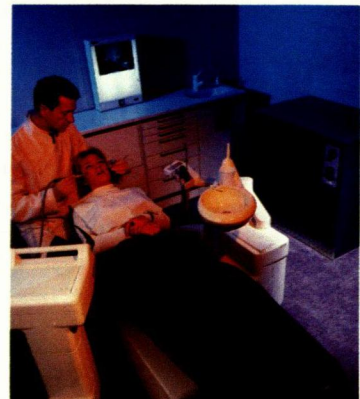
Det är inte bara tekniken – spiralkompression – som är ny. Serien kännetecknas även av att den är komplett utrustad med bl a inbyggd torkanläggning. Därigenom har den många fördelar. Det krävs ingen exteriör rördragning eller extra tillbehör. Den behöver ringa utrymme och är lätt att installera, då

slutkontroll kunnat göras redan på fabriken.

Spiralkompressorerna är byggda för kontinuerlig drift och har visat sig kräva mycket lite service. Genom att de är tystgående kan installationer göras direkt vid arbetsplatsen. Detta har öppnat helt nya tillämpningsområden, bl a för tandläkarpraktiker, laboratorier inom kemisk och läkemedelsindustri samt för tillverkare av precisionsinstrument och klockor. En viktig och bidragande orsak till denna breddning av användningen är den höga kvaliteten på torr och ren luft, som spiralkompressorerna producerar.

Den nya serien spiralkompressorer tillverkas vid division Industrial Air's fabrik i Belfort, Frankrike, och marknadsförs genom Atlas Copcos säljbolag i Europa.

Spiralkompressorn i användning hos en tandläkare.

Sjukhus är stora förbrukare av oljefri tryckluft såväl vid vårdplatser som i operationssalar.

Sjukhus förses med torr och ren luft

Sjukhus är i stor utsträckning beroende av jämn och tillförlitlig tillförsel av torr och ren tryckluft vid såväl vårdplatser som i operationssalar och för styrning

av bl a ventilationsanläggningar. Driftstörningar orsakas oftast av kylvattnets ojämna kemiska sammansättning eller varierande tryck. Atlas Copco har därför introducerat en luftkyld kompressor som är mycket driftsäker och därmed speciellt lämpad för medicinska applikationer.

Vid en installation på ett sjukhus i New York är erfarenheterna mycket goda. Under den senaste 18-månadersperioden har kompressorn varit i kontinuerlig drift dygnet runt, med undantag av två timmar varje vecka då reservanläggningen testas.

Den nya luftkylda kompressorn har medfört väsentliga fördelar för sjukhuset. För det första har beroendet av extern vattentillförsel eliminerats, vilket innebär en minskad årlig förbrukning på mer än 15 miljoner liter vatten. Vidare har servicebehovet minskat drastiskt och lett till väsentligt färre störningar på sjukhusets olika avdelningar. Dessa förbättringar har inneburit mycket lägre kostnader.

Textilindustrin sänker kostnaderna med hjälp av tryckluft

Atlas Copco har under året med stor framgång sålt oljefria kompressor till

textilföretag i Ostasien, Pakistan och Egypten. Den största enskilda ordern omfattade 19 oljefria kompressor till en textilindustri i Pakistan. I Ostasien har en tredjedel av samtliga installerade oljefria kompressor levererats till företag inom textilbranschen.

Vävning med tryckluftstrålar innebär ökad produktivitet och förbättrad produktkvalitet.

En kraftig tillväxt kan förväntas inom Indonesiens textilindustri, som tack vare tryckluft kan förbättra sin process och bli väsentligt mer kostnadseffektiv. Många företag har beställt kompressor från Atlas Copco på grund av dess stora tillförlitlighet, höga energieffektivitet och låga underhållskostnader. Den största textilfabriken i Indonesien, P.T. Kanindo, har bl a beställt oljefria kompressor för att förse 238 nya vävmaskiner med tryckluft för att föra skytteln genom väven. Kapaciteten har genom övergång från mekanisk vävteknik till luftstrålevävning kunnat fördubblas. Företaget har under året även installerat oljefinsprutade skruvkompressor med inbyggda torkanläggningar för att kunna utöka kapaciteten i spinneriet.

Ny monteringsfabrik i Antwerpen

Divisionen för industrikompressorer startade under 1992 ett investeringsprojekt på ca 50 MSEK i syfte att förkorta ledtiderna och förbättra produktiviteten vid fabriken i Antwerpen.

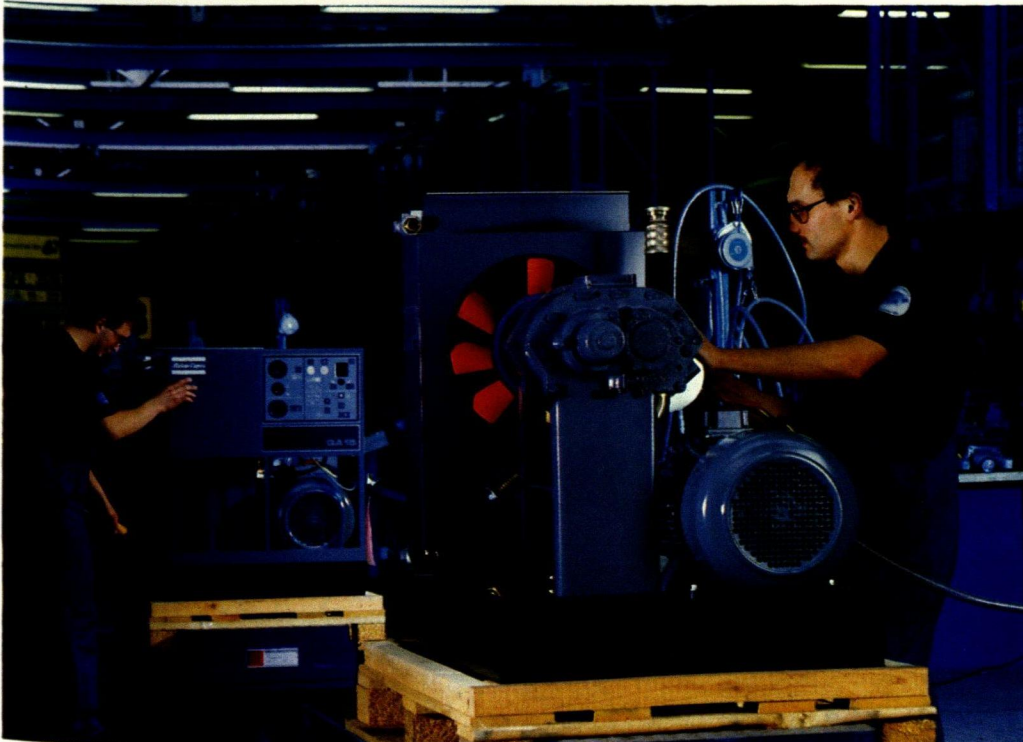
Genom att fem separata monteringslinjer inrättas för de olika produktgrupperna ges möjlighet att med kort varsel producera vilken kompressor som helst. Förändringen av flödet i fabriken innebär att genomloppstiden för vissa modeller förkortas med upp till en vecka. Då samtliga monteringslinjer blir klara, kommer produktionskapaciteten att bli en kompressor var fjärde minut.

Hittills har första fasen av investeringsprogrammet genomförts. Ett par av de nya monteringslinjerna är redan i drift. Vidare har monteringen av mindre kolv- och skruvkompressorer vid en angränsande fabrik flyttats över till de nya monteringslinjerna för industrikompressorer. Det har inneburit att den totala produktionsytan kunnat minskas med en fjärdedel.

I syfte att ytterligare förbättra divisionens kundservice över hela världen omfattar projektet även införande av avancerade logistiksystem.

De totala leveranstiderna – från leverantörer av komponenter och delar ända till produkten når slutkund – skall förkortas. Därför inleds ett nära samarbete med huvudleverantörerna för att införa senaste teknik inom detta område – såsom just-in-time leveranser direkt till arbetsplatserna och elektronisk kommunikation. Förenklade metoder, automation och införande av elektronisk avläsning kommer att sänka de administrativa kostnaderna i fabriken.

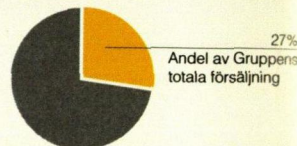
Hela investeringsprogrammet, som syftar till att basera produktionen på kundorder, skall vara helt genomfört mot slutet av 1993.

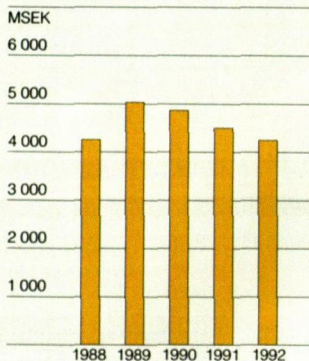
Montering av industrikompressorer på en av de nya monteringslinjerna.

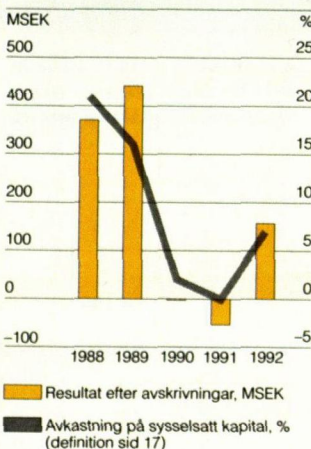
ANLÄGGNINGS- OCH GRUVTEKNIK

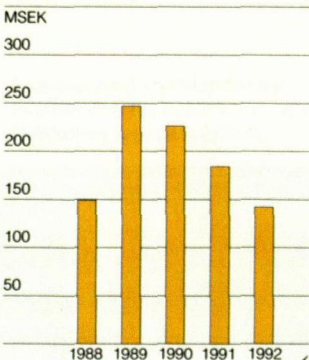
FAKTURERING

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR

FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

4 254 1992 / 4 497 1991

RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK

157 1992 / -53 1991

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

7 1992 / 0 1991

ANTAL ANSTÄLLDA

5 369 1992 / 5 902 1991

Affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför bergborrverktyg, tunnel- och gruvutrustning, borrhagnar, entreprenad- och lastutrustning samt geoteknisk borrhagnar. Produkterna marknadsförs till bygg- och anläggningsföretag, stenbrott och gruvor över hela världen.

I affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik ingår följande divisioner:

- Atlas Copco Rocktech, chef *Bill Sundberg*
- Uniroc, chef *Erland von Redlich*
- Atlas Copco Berema, chef *Jörgen Krook*
- Wagner Mining and Construction Equipment, chef *Roderick Brown*

Strategi

Affärsområde Anläggnings- och gruvteknik skall vara ledande inom sina produktområden och erbjuda kompletta program av produkter samt eftermarknadstjänster som tillförsäkrar kunderna hög produktivitet. Marknadsbearbetning sker genom egna säljorganisationer samt externa distributörer. Tillväxt skall skapas genom fortsatt satsning på forskning och utveckling inom nuvarande huvudaffär samt genom kompletterande företagsförvärv.

Strukturella förändringar

I februari 1992 sammanfördes verksamheterna för bergborrningsaggregat i en ny division, Rocktech, där Tunnelling and Mining, Surface Drilling, Mechanical Rock Excavation och Geotechnical Drilling ingår som produktbolag.

Atlas Copco förvärvade per den 1 december 1992 verkstadsföretaget Craelius AB i Märsta och dess internationella marknadsorganisation. Craelius är världsledande på utrustning för kärnborrnin, injektering och styrbara borrsystem för rördragning. Företaget har en årlig omsättning på ca 300 MSEK och sysselsätter 110 personer i försäljning och produktion. Verksamheten har snabbt integrerats i Atlas Copcos organisation.

Som ett led i omstruktureringen av produktionen har beslut fattats att koncentrera tillverkningen av tryckluftdrivna spett till Atlas Copco Beremas fabrik i Kalmar och tillverkningen av sänkborrhammare till Unirocs fabrik i Fagersta. Som en följd av detta kommer fabriken i Hemel Hempstead utanför London att stängas under andra halvåret 1993. Närmare 100 personer är berörda.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen minskade med 5 procent till 4 254 MSEK (4 497). Minskningen beror främst på lägre försäljning av lätt entreprenadutrustning samt på svag efterfrågan på bergborrverktyg. Affärsområdets totala ordergång gick ned med 5 procent till 4 305 MSEK (4 523).

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar men före finansiella poster ökade med 210 MSEK till 157 MSEK (-53). Resultatet motsvarar 4 procent av fakturerad försäljning. Resultatförbättringen beror delvis på att större kostnader för strukturåtgärder belastade resultatet under 1991 än under 1992. Omstruktureringssprojekten inom divisionerna har kunnat genomföras enligt uppgjorda planer och därmed positivt påverkat det gångna årets resultat.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 7 procent (0).

Från vänster:
Jörgen Krook,
Erland von Redlich,
Bill Sundberg och
Roderick Brown.

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 142 MSEK (184).

Investeringarna avser bl a modernisering av tillverkningsprocessen inom Uniroc-divisionen.

Affärsutveckling

En svag efterfrågan från gruvsektorn och byggmarknadens låga investeringar bidrog till den lägre försäljningsvolymen.

Orderingången för Rocktech-divisionen på borrhöggregat och tunnelborrningsmaskiner för stora anläggningsprojekt, där bergarbeten ingår, var god.

Försäljningen av bergborrverktyg var svag som en följd av en minskande totalmarknad inom gruvsektorn. Unirops försäljning var dock god i Sydafrika, som är den största gruvmarknaden.

Berema-divisionen stärkte sin ställning för

tryckluftspett, speciellt i Tyskland och Storbritannien, trots att totalmarknaden minskade.

Wagner ökade sin marknadsandel av lastutrustningar för gruvor trots en avtagande totalmarknad. Efter verksamhetsårets utgång har en stor midjestyrd dumper introducerats. Därmed öppnas en ny marknad med stor potential inom entreprenadområdet.

Utsikter för 1993

Efterfrågan på borrhöggregat inom anläggningssektorn väntas fortsätta under 1993 på samma nivå som 1992, medan utvecklingen inom gruvsektorn förutses bli fortsatt svag.

Tidigare vidtagna och beslutade strukturåtgärder bör förbättra resultatet ytterligare under förutsättning att marknaden inte försämras under året.

**Den senaste tekniken för borrar-
ning och sprängning tillämpas
vid utvidgningen av Henriksdals
Reningsverk i Stockholm med
hjälp av en Atlas Copco Robot
Boomer.**

Ergonomiska spettmaskiner vinner marknad

Det belgiska telefonbolaget Belgacom är en stor användare av ergonomiska motorspett.

Under 1992 har divisionen för lätt entreprenadutrustning stärkt sin ställning som ledande leverantör av ergonomiska spett och bergborrmaskiner. Ett målmedvetet arbete att utveckla maskiner med avseende på ergonomi har aktivt bidragit till ökade marknadsandelar.

Övergången till ergonomimaskiner har gått fort. De utgör nu hälften av Atlas Copcos försäljning av tryckluftspett. British Gas har t ex infört ergonomiutrustade tryckluftspett och bormaskiner som standard.

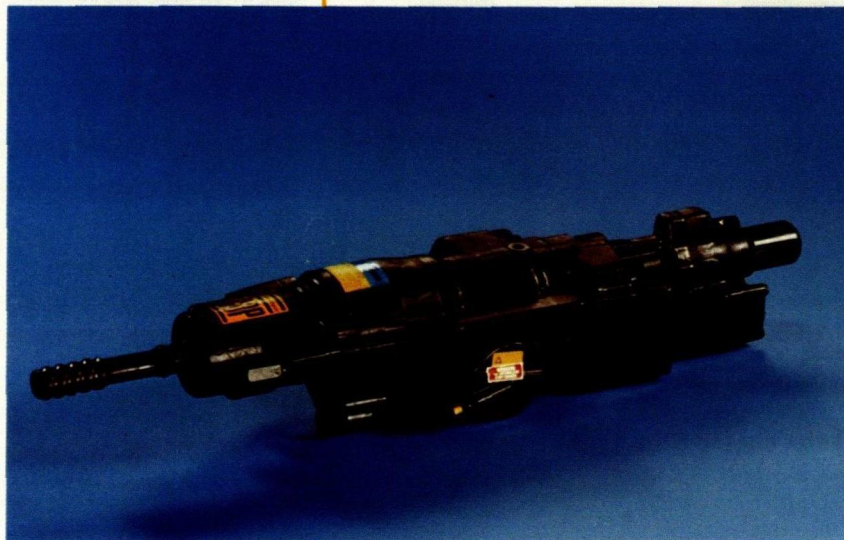
Flera strategiskt viktiga order på den nya motorspettmaskinen, FB 60, har erhållits, bl a från det belgiska telefonbolaget Belgacom. Med hjälp av motorspett kan mindre jobb utföras snabbare och smidigare än med annan utrustning. Vid reparation av t ex tele-, el-, vatten- och gasledningar är kundens krav på snabba insatser av allt större betydelse.

Vidare noterades under året en ökad försäljning av maskinburna hydraulhammare framför allt i de lägre viktclasserna.

Nytt effektivt bergborrsystem introducerat

Atlas Copco har under året introducerat ett nytt system för bergborring. Det har skett inom ramen för konceptet Det tota-

Det nya systemet COP 1838/ECS ingår i de nya högproduktiva borrhögarna.

la bergborrningskunnandet, som innebär att alla komponenter – borrhög, styrsystem, bergborrmaskin och borrhögsträng – samverkar för optimalt resultat.

Det nya systemet, COP 1838/ECS, innebär ökad effektivitet för kunderna och stärker Atlas Copcos position som ledande leverantör. En operatör på ett borrhöggregat utrustat med tre bommar och det nya systemet klarar att borra i genomsnitt 300 meter per timme.

Den ökade effektiviteten beror till stor del på att bergborrmaskinen har ett system som koncentrerar slagenergin till berget och minimerar de krafter som verkar nedbrytande på borrhögsträng och bormaskin. Bergborrmaskinen, som har en borrhögslängd på 3,0 meter per minut i hårt berg med en 45 mm borrhögskrona, har hög tillförlitlighet och god borrhögslängdekonomi. Under borring stöder systemet operatören genom kontinuerlig övervakning och korrigering av slagenergi, matningskraft och rotationsmoment i syfte att uppnå optimalt borrhögresultat.

ECS-systemet är i dag i användning inom produktionsborring i gruvor, för tunneldrivning och för pallborring i anläggningsprojekt.

Atlas Copco stärker sin redan starka position i Kina

Atlas Copco har en lång tradition på den kinesiska marknaden med fortlöpande affärsverksamhet i Peking sedan mer än 30 år. I början av 80-talet etablerades eget säljkontor och lager. I dag finns mer än 500 borrarutrustningar från Atlas Copco i arbete i gruvor och på anläggningsprojekt.

Redan i början av 80-talet tecknades licensavtal med kinesiska företag för tillverkning av borrarregat och kompressorer för arbeten ovan och under jord. Atlas Copco-utrustningar har tillverkats på licens vid sex fabriker i Kina. För närvarande pågår förhandlingar med licenstagare för att ytterligare förstärka Atlas Copcos redan starka position på den kinesiska marknaden.

Den kinesiska marknaden för borrarutrustningar växer snabbt. Stora projekt för bl a kraftverksbyggen pågår för att den expande-

rande industrin skall kunna förses med energi. Ertan är ett blivande vattenkraftverk i Sichuan-provinsen. Det är projekterat för en årlig kapacitet av 17 000 GW/h. Atlas Copco är ensam leverantör av all utrustning för bergborrning. Anläggningsarbetena utförs av välkända italienska, tyska och franska entreprenörer.

Arbetena, som startade i januari 1992, omfattar bl a borrning, sprängning och utlastning av 4 miljoner m³ berg för tunnlar och bergrum. För dammbygget skall 4,5 miljoner m³ berg avlägsnas. Vid uppstartning av projektet var 17 ovanjordsriggar och 18 underjordsriggar i drift samt ett stort antal kompressorer och Wagner-lastare.

Under den närmaste 10-årsperioden planeras en mycket imponerande expansion av infrastrukturen. Många kraftverk och kommunikationsleder är planerade, bl a en 2 500 km lång åttafilig motorväg mellan Peking och Hongkong och 10 000 km nya järnvägslinjer, varav den mellan Peking och Hongkong innehåller 127 tunnlar och skall sysselsätta 200 000 man fram till 1997.

Kina är även en stor gruvmarknad. I stort sett samtliga mineraler och malmer finns inom landets gränser. Hittills är ett 15-tal gruvor mekaniserade och 100-tals gruvor är i behov av modernisering med mekaniserad bergbollarutrustning.

Anläggningsarbeten för Ertans vattenkraftverk i Kina.

Ny serie sänkborrhammare introducerad

Under våren 1992 introducerades en ny serie sänkborrhammare med mycket goda prestanda. Maskinerna är avsedda för såväl brunnsborrning som borrning

Den nya sänkborrhammaren, COP 64, har tagits i drift i Aitiks koppargruva.

Wagners nya 45 tons midjestyrda dumper för entreprenadmarknaden.

av språnghål i stenbrott och gruvor. Uni-roc är, genom sina varumärken Atlas Copco Rock Tools och Secoroc, marknadsledande för denna typ av maskiner i Europa.

Sänkborrhammare används för språnghålsborrning såväl under som ovan jord samt vid undersöknings- och geoteknisk borrning. Betydande marknader för sänkborrhammare är i första hand Nordamerika och Europa. Även i Sydostasien noteras en stigande efterfrågan. Totalmarknaden är beräknad till 500–600 MSEK.

Vid Aitiks koppargruva i norra Sverige, som ingår i Bolidenkonscernen, har den nya sänkborrhammaren COP 64 varit i drift sedan juni. Vid borrning av 165 mm hål för brytning av kopparmalm har man med den nya maskinen uppnått en avsevärd produktionsökning. Den genomsnittliga borrhittiden per meter har minskat med 10 procent. Samtidigt har livslängden på borrhittkomponenterna ökat. Borrkronornas livslängd har nästan fördubblats och för borrhitt märks en 30 procentig förbättring. De nya borrhittarna räcker ca 10 000 borrhittmeter mot 8 000 borrhittmeter tidigare.

Tillverkningen av sänkborrhammare sker f n vid anläggningarna i Hemel Hempstead, England, men kommer under 1993 att sammanföras med tillverkningen i Fagersta. Uni-roc tillverkar också sänkborrhittkronor i Fagersta samt i USA för den amerikanska marknaden.

Wagner lanserar ny stor lastdumper för entreprenad- marknaden

Efter två års intensivt forsknings- och utvecklingsarbete har Wagner Mining and Construction Equipment introducerat en ny 45 ton midjestyrda dumper, marknadsförd under varumärket Fullback, för entreprenadföretag, stenbrott och gruvor.

Wagner har lång erfarenhet från utveckling och tillverkning av tunga fordon. Sedan mitten av 50-talet har Wagner varit specialiserat på slitstark lastutrustning för användning i gruvor. Det är med detta gedigna kunnande som den nya midjestyrd lastdumpran utvecklats.

Marknaden för den nya dumpran utgörs av entreprenörer och speciellt sådana som arbetar med större anläggnings- och byggprojekt. I stenbrott och gruvor med dagbrytning ökar användningen av grävmaskiner i kombination med lastdumprar.

Under 90-talet väntas en ökad användning av större hydrauliska grävmaskiner och lastdumprar med stor lastkapacitet. För närvarande finns knappast några truckar på marknaden

med en kapacitet i storleksordningen 45–50 ton. De flesta tillverkare koncentrerar sig på fordon med 16–35 tons kapacitet.

Wagners nya midjestyrd dumper har 45 tons lastkapacitet. Detta ger Wagner ett viktigt försprång före sina konkurrenter. Dumpran Fullback är också den enda truck på marknaden med ett inbyggt vätskekyllt bromssystem, vilket ger maskinen ökad livslängd och lägre underhållskostnader.

Till att börja med kommer den nya dumpran att marknadsföras i USA och andra länder där lastdumprar i denna storleksklass efterfrågas.

Omstrukturering av produktionen höjer lönsamheten

Omfattande struktureringar av affärsområdets tillverkningsresurser har ägt rum under de senaste två åren. Dessa åtgärder har medfört att kostnadsnivån i fabriken sänkts samtidigt som kvaliteten förbättrats och leveranssäkerheten ökat.

Under första halvåret slutfördes flyttningen av produktionen av underjordsriggar från Nacka och Montreal, Canada. Tillverkningen av alla komponenter till borrhaggat liksom slutmontering och leveranskontroll har koncentrerats till fabriken i Örebro.

Under 1992 har produktionen av borrhagnar vid Bremenfabriken genomgått en väsentlig rationalisering. Det innebär bland annat att tillverkningen av antalet strategiska komponenter för en borrhavn minskats till ett 10-tal. För hela sortimentet betyder detta att endast 250 egentillverkade detaljer passerar verkstaden mot tidigare 2 000. Personalstyrkan har därigenom kunnat minskas med ett 90-tal personer samtidigt som produktionskapaciteten ökat. Dessutom har 40 000 m² tomtmark och stora produktionsytor kunnat friställas och försäljas. Genomloppstiden för tillverk-

ning av en hydraulisk larvbandsburen borrhavn inkl administration har genom strukturåtgärderna gått ner från 22 till 6 veckor.

Som ett led i omstruktureringen av produktionen har beslut fattats att koncentrera tillverkningen av tryckluftdrivna spett till Atlas Copco Beremas fabrik i Kalmar och tillverkningen av sänkborrhammare till Unirocs fabrik i Fagersta. Som en följd av detta kommer fabriken i Hemel Hempstead utanför London att stängas under andra halvåret 1993.

Montering av borrhavn i Bremen.

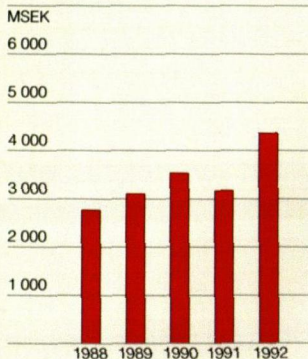

INDUSTRITEKNIK

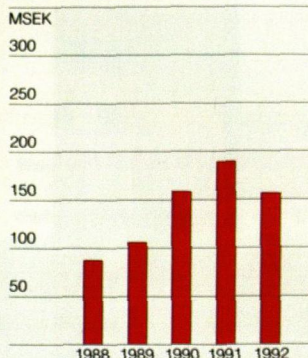
FAKTURERING

RESULTAT OCH AVKASTNING

INVESTERINGAR

FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

4 351

1991

3 172

RESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR, MSEK

135

286

AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

6

12

ANTAL ANSTÄLLDA

6 170

5 573

Affärsområdet Industriteknik utvecklar, tillverkar och marknadsför pneumatiska och elektriska kraftverktyg, monterings-system och komponenter. Affärsområdet har fabriker i Sverige, Frankrike, Storbritannien, Tyskland och USA.

I affärsområdet Industriteknik ingår följande divisioner:

- Atlas Copco Power Tools and Equipment, chef *Lars Larson*
- Chicago Pneumatic, chef *Necip Soyak*
- Desoutter, chef *Paul Jarvis*
- Ets G. Renault, chef *Jacques Manceron*
- Atlas Copco Automation, chef *Clas Nicolin*

Strategi

Affärsområdet Industriteknik strävar efter att vara en betydelsefull leverantör till den tillverkande industrin över hela världen, såväl för dess produktionsutrustningar som till dess produkter. Verksamheten skall bedrivas med volymtillväxt och god lönsamhet.

Strukturella förändringar

Under året genomfördes koncentrationen av Atlas Copco Tools tillverkning av verktyg till fabriken i Tierp, varvid enheten i Skara utvecklades.

Säljbolagen inom den från AEG förvärvade elverktygsrörelsen har under året successivt integrerats i säljbolagen inom divisionen Atlas Copco Power Tools and Equipment.

Ett distributionscentrum med dagliga direktleveranser av verktyg till den europeiska marknaden togs under året i drift i Belgien.

Försäljning

Den fakturerade försäljningen uppgick till 4 351 MSEK (3 172). Ökningen hänför sig till den från AEG förvärvade verktygsrörelsen.

Från vänster: *Lars Larson, Jacques Manceron, Paul Jarvis, Necip Soyak och Clas Nicolin.*

Resultat

Rörelseresultatet efter avskrivningar minskade till 135 MSEK (286), motsvarande 3 procent (9) av faktureringen. Försämringen berodde dels på lägre försäljningsvolym, dels på att den från AEG förvärvade verktygsrörelsen hade en negativ inverkan på resultatet, samt på störningar i samband med produktionsöverflyttningar.

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 6 procent (12).

Investeringar

Affärsområdets totala investeringar i anläggningar uppgick till 156 MSEK (189). Årets investeringar avser bl a utbyggnad av distributionscentret i Hoeselt, Belgien, samt produktionsutrustning för Atlas Copco Automations fabrik i Ulricehamn.

Affärsutveckling

Försäljningen av industriverktyg minskade totalt sett något på så gott som alla industri-marknader. En markant avmatning märktes mot slutet av året på den tyska marknaden.

Elverktygsrörelsen, som förvärvades från AEG, hade emellertid en i det närmaste oförändrad försäljningsvolym.

Den minskade försäljningen av industriverktyg berodde huvudsakligen på lågkonjunkturen på världsmarknaden inom verkstadsindustrin, särskilt bil-, flyg- och vitvaruindustrin, som är viktiga kundgrupper för affärsområdet. Efterfrågan på avancerade verktyg och monteringsystem ligger på en stabil nivå, då investeringarna avser rationaliseringar samt produktivitets- och kvalitets-höjande åtgärder.

Utsikter för 1993

Efterfrågan på industriverktyg väntas bli svag under hela 1993. På den tyska marknaden förutses en försvagad orderingång.

Efter vidtagna åtgärder under 1992 inom Atlas Copco Elektrowerzeuge förväntas en positiv resultatutveckling för affärsområdet.

En ny generation pulsmutterdragare, ErgoPulse, med utmärkta ergonomiska egenskaper har introducerats under året.

Strukturåtgärder ökar lönsamheten för elverktyg

En elektrisk slipmaskin från Atlas Copco Elektrowerkzeuge.

Försäljningen av elverktyg från Atlas Copco Elektrowerkzeuge, som förvärvades från AEG per den 1 januari 1992, låg under det gångna året på en god nivå trots att marknaden varit vikande. Atlas Copco har ökat marknadsandelen av elverktyg på ett flertal marknader.

Under året har kraftfulla strukturåtgärder vidtagits i syfte att förbättra lönsamheten.

Rationaliseringar har genomförts inom såväl administration som tillverkning och distribution, vilket lett till väsentliga personminskningar. Produktionen har ändrats så att den nu är kundorderstyrd. Det innebär att lagren av färdiga produkter och produkter i arbete kunnat sänkas högst avsevärt.

Alla AEGs tidigare säljbolag av elverktyg har integrerats med säljbolagen inom Atlas Copco Power Tools and Equipment. Dessutom har säljbolagen i Australien och Finland övertagit marknadsföringsansvaret för elverktygen från de lokala generalagenterna. Inom Europa har säljbolagens lager avvecklats och all export sker där med dagliga direktleveranser genom distributionscentret i Belgien.

Lönsam satsning på logistik

Sedan tidigt 80-tal har produktionen hos Atlas Copco Tools reducerats med sex fabriker. Under 1992 koncentrerades tillverkningen till en enda enhet, Tierpverken.

Tack vare ökad skiftgång och den flexibla maskinparkens stora kapacitet har en ökad volym kunnat tas om hand i befintliga verkstadslokaler. Ett omfattande utbildningsprogram har genomförts för att kunna flytta administrativa rutiner, ansvar och beslut till verkstadsgolvet. Effektiviteten i Tierpfabriken är nu tillbaka på samma höga nivå som före sammanslagningen. Antalet anställda har ökat i Tierp, men totalt har produktionspersonalen vid företaget minskat med ca 150 personer.

Genom bl a ett speciellt datorkommunikationsprogram kan produktionen lätt anpassas efter försäljningen och lagren hos säljbolagen har kunnat tas bort. Flexibilitet och ett snabbt flöde i tillverkningen har nåtts, vilket också starkt har bidragit till en god lönsamhet trots minskad försäljningsvolym. Produkterna skickas direkt från slutmonteringen till central-lagret.

Divisionen tog ett nytt distributionscentrum och centrallager i bruk under januari 1992. För att förkorta transporttiden och minska transportkostnaderna lokaliserades

det till Hoeselt i Belgien. Den strategiska placeringen av distributionscentret innebär, att de europeiska kunderna får vilken produkt som helst av det lagerförda sortimentet inom 24-48 timmar efter order.

Efter förvärvet av elverktygsrörelsen från AEG beslutades att även export av dessa verktyg inom Europa skulle ske via divisionens distributionscentrum. Anläggningen har därför byggts ut under året. Tack vare redan

etablerade system och rutiner har omstruktureringen med avveckling av säljbolagens lager av AEG-produkter och införande av dagliga direktleveranser kunnat genomföras på åtta månader.

Det rationella logistiksystemet innebär inte bara snabbare leveranser och mindre kapitalbindning utan även mer rationell materialhantering, mindre administration, lägre lokalkostnader och kraftigt minskad inkurans.

Genombrott för GMEs elektronikersystem

GME System är ett högteknologiskt företag inom affärsområdet Industriteknik, specialiserat på produkter för industriell drivteknik. Komponenter för skruvdragning i automatiska monteringsystem för fordonsindustrin är företagets största separata produktområde. Elektroniska styrsystem, servon och motorer med växelpaket tillverkas av GME för Atlas Copco Assembly Systems, Essen, Tyskland, och Detroit, USA.

Inom företaget pågår ett intensivt arbete med att bredda verksamheten till andra industriella marknader. Syftet är att än bättre ta tillvara företagets kunnande inom områdena positionerings- och servoprodukter och utnyttja dess högteknologiska produkter och tekniklösningar.

Stora framgångar har redan uppnåtts. GME är i dag huvudleverantör av servodrivdonen till ABB Robotics, som är världens största tillverkare av industrirobotar. Robotrörelserna skapas av en dator som via servodrivdon styr robotens motorer.

GME har även konstruerat ett elektroniskt styrservo för BTs industritruckar som ersättning för det traditionella hydrauliksystemet. Förarens arbetsplats får bli en bättre ergonomisk utformning genom att styrningen sker via en miniratt i armstödet förlängning.

Till Wascator, som tillverkar industrivätmaskiner, levererar GME i samarbete med motortillverkaren Elmo ett nytt drivsystem. Detta har möjliggjort att antalet motorer kunnat minskas till en enda, trots att driften krä-

ver olika varvtal. Förutom större flexibilitet ger den nya tekniken även möjligheter att automatiskt optimera energi-, vatten- och tvättmedelsförbrukningen. Därigenom blir tvättprocessen resurssnål och miljövänlig.

GME har utvecklat och levererat ett drivsystem för Stockholms Lokaltrafiks stadsbussar i syfte att förbättra innerstadsmiljön. Systemet, som består av motorer och växleriktare, ersätter stadsbussens dieselmotor med en elmotor och oljetanken med batterier och en liten förbränningsmotor med laddningsgenerator. Avgaserna bringas genom det nya drivsystemet ned till ett minimum. De första bussarna med detta system sätts i trafik under 1993.

GMEs system styr processerna inte bara mot flexiblare och effektivare maskiner för kunderna utan också mot bättre miljö för människorna.

En BT industritruck med ergonomiskt utformad förarplats.

Rationell hjulmontering med automatisk åtdragning

Den franska bilkoncernen Renault har under många år haft nära samarbete med Ets Georges Renault avseende leverans av industriverktyg för montering av Renaults olika bilmodeller. Under 1992 har ett sådant samarbete resulterat i ett nyutvecklat och kundanpassat system för säker åtdragning av hjulbultarna på Renaults större modeller, bl a den nya Safrane.

För att effektivisera hjulmonteringen för Safrane-modellen valde Renault i Sandouville att inleda ett samarbete mellan företagets olika produktionstekniska avdelningar och Ets Georges Renault i Nantes. För tidigare modeller krävdes två maskiner för att klara åtdragningen av de alternativt fyra eller fem bultarna. Samarbetet syftade till att kunna utföra mon-

teringen med ett och samma system.

Utvecklingsarbetet resulterade i ett nytt automatiskt åtdragningssystem, som ändrar inställningen för att klara olika diametrar beroende på antal bultar.

På monteringslinjen arbetar två operatörer på var sin sida av bilen för detta arbetsmoment. Hjulen kommer till arbetsplatsen via en transportör, som avlämnar hjulen på rätt höjd för placering på hjulens axel. Montören fäster bultarna, som sedan automatiskt dras åt, varpå montören får indikation att åtdragningen är riktig. Om den skulle vara felaktig, görs åtdragningen automatiskt om.

För montörerna har det nya systemet inneburit stora förbättringar. De äldre maskinerna var tunga att hantera, vilket innebar långa monteringsstider. Dessutom har arbetsmiljön förbättrats genom att ljudnivån sänkts avsevärt.

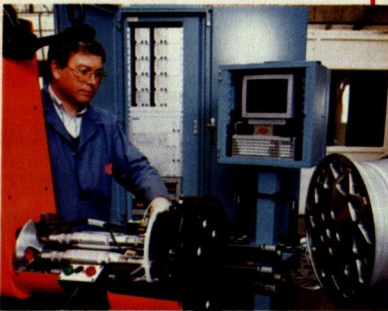
Ets Georges Renault har även levererat automatiska monteringsystem till Renault för korrekt åtdragning av bultar till motorer, växellådor etc. Totalt sett har dessa system inneburit att monteringsstiden av Safrane-modellen kunnat förkortas med 20 procent jämfört med motsvarande äldre modeller.

Fabriksinvestering förkortar leveranstider med 40 procent

Atlas Copco Automation har under hösten investerat ca 15 MSEK i ett datoriserat maskincentrum med automatiserat lagersystem vid fabriken i Ulricehamn och i en fleroperationsmaskin vid fabriken i Falköping.

Genom investeringarna har tekniknivån höjts avsevärt och flexibiliteten ökat – genomloppstiderna har blivit kortare och kapitalbindningen minskat, speciellt tack vare att lagernivåerna kunnat dras ner. Hanteringen av råvaran har automatiserats och integrerats i produktionen. Investeringen i Ulricehamn innebär en väsentligt förbättrad arbetsmiljö och omfattar ett betydande utbildningsprogram. Arbetslivsfonden i Älvsborgs län har därför bidragit med 2,2 MSEK.

Vid fabriken i Ulricehamn är hälften av produktionen av kolv- och dragstänger samt mantelrör för pneumatiska cylindrar kundorderstyrd. Det nya maskincentret innebär att produktionstiden kan kortas med 40 procent jämfört med tidigare, vilket innebär att lagernivån kan sänkas. Investeringen har också medfört att leveranssäkerheten kan hållas på en mycket hög nivå. Produkterna levereras från centralmagasinet i Falköping. Order som erhålls före kl. 15 expedieras samma dag och når kunder i Europa inom 48 timmar.

Ets Georges Renault har i sina laboratorier i Nantes utvecklat och konstruerat ett automatiskt åtdragningssystem för montering av hjul på Renaults senaste bilmodeller.

Landshövding Bengt K Å Johansson startar den helautomatiska tillverkningslinjen vid Atlas Copco Automations cylinderfabrik i Ulricehamn.

Systemförändringar vid Desoutter förbättrar lönsamheten

Desoutter i Storbritannien har under de senaste åren genomfört många produktions tekniska förändringar för att uppnå större flexibilitet i produktionen och förbättrad produktivitet. Under 1992 har åtgärderna koncentrerats på att förbättra företagets rutiner genom införande av nya system enligt tidigare utarbetad strategi.

Nya datarutiner, som väsentligt förenklat tidigare system och effektiviserat den interna organisationen, har införts på mycket kort tid och minskat de administrativa kostnaderna. Desoutters säljbolag över hela världen kan därigenom direkt via sina dataterminaler göra sina beställningar, kontrollera att produkter finns i lager eller följa upp leverans av en order.

Desoutter planerar introduktion av två nya produkter varje månad. För att klara detta krävs ett nära samarbete mellan produktutveckling och produktion. Företaget har där-

Desoutters ledningsgrupp har under året arbetat intensivt med att utveckla rationella systemlösningar för att öka lönsamheten.

för byggt ut sina CAD-system och kompletterat dem med senaste mjukvara. Därigenom får utvecklingsingenjörerna snabbare tillgång till data och ritningar, vilket i sin tur förkortar tiden för att ta fram en ny produkt. Vidare har antalet verktygsbyten på fleroptionsmaskinerna kunnat minskas genom användning av CAD-system för standardisering av komponenter och toleranser. Detta har lett till lägre tillverkningskostnader.

Framgångsrik lansering av ny skruvdragare för bilverkstäder

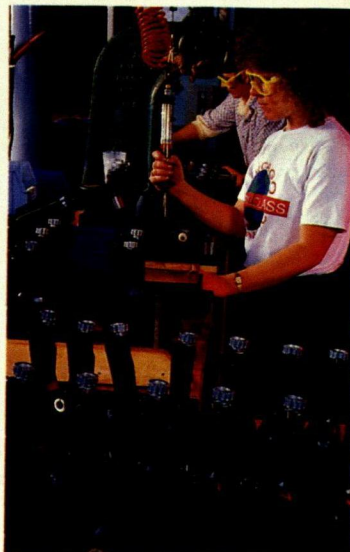
Chicago Pneumatic har haft stora framgångar under 1992 då företaget introducerade det första verktyget i en helt ny serie skruvdragare, som är avsedd för servicemekaniker på bilverkstäder.

Detta nya verktyg, som marknadsförs under varumärket Premium Black™, bygger på en avancerad konstruktion, som kraftigt minskar antalet ingående komponenter.

I Chicago Pneumatics fabrik i Utica, N.Y., USA, har en särskild tillverkningsenhet etablerats för montering av den nylanserade serien skruvdragare, som skall produceras i stora kvantiteter. Då detta kräver ett snabbt flöde genom fabriken, har det minskade antalet detaljer haft stor betydelse. Var och en av de anställda har utbildats för att kunna arbeta på de olika arbetsstationerna, alltifrån ordermottagning till montering, packning och utleverans. Noggranna ergonomiska studier har även gjorts för att finna hjälpmedel att underlätta monteringen. Erfarenheterna från den första monteringslinjen, som togs i drift under året, är mycket goda.

Chicago Pneumatic har en stark ställning på den amerikanska marknaden, som är den största enskilda marknaden i världen för serviceverktyg till bilverkstäder. Utanför USA har Premium Black™-serien bland annat introducerats på den viktiga tyska marknaden.

Montering av den nya serien skruvdragare vid fabriken i Utica, N.Y.

ATLAS COPCO SATSAR PÅ GEOTEKNISK BORRNING

Intresset för geoteknisk borrning är för närvarande stigande inom många områden. Atlas Copco har därför inom produktområdet Geotechnical Drilling, som nu har ca 200 anställda, under senare år byggt upp ett mycket stort kunnande om olika tillämpningar och har ett brett sortiment produkter för att lösa de mest varierande problem. Som ett led i denna satsning förvärvade Atlas Copco i slutet av 1992 verkstadsföretaget Craelius från det belgiska företaget Diamant Boart.

Brunnsbörning på Filippinerna med Aquadrill 60.

Strategi

Genom satsning på geoteknisk borrning breddas affärsområdet Anläggnings- och gruvteknik till helt nya kundkategorier. I strategin ingår att produktområdet skall vara en komplett leverantör inom geoteknisk borrning. Det innebär också att man noggrant följer utvecklingen inom alla slags applikationsområden. Därigenom kan marknadsorganisationen även fungera som rådgivare till kunder. Detta är viktigt med tanke på att slutprodukten för kunden är ett hål med en viss utformning, diameter och djup. Kvaliteten på hålet beror nämligen på vilken bormetod som väljs för de aktuella geologiska förhållandena.

Växande antal användningsområden

Den geotekniska borrarningen inriktar sig främst på tre olika typer av användningsområden.

Brunnsbörning

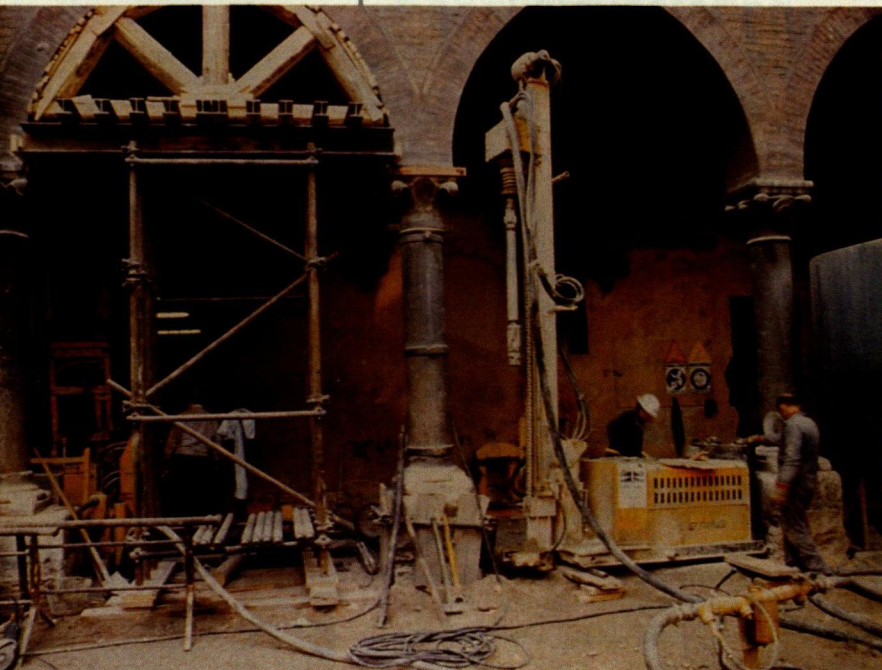
Det mest kända är givetvis brunnsbörning, där man borrar för att finna dricksvatten eller vatten för bevattning och liknande. Under det gångna året har Atlas Copco för detta ändamål levererat utrustning till många länder, huvudsakligen utanför Europa. Till Filippinerna har bl a levererats en liten rigg, som är lätt att transportera till svårtillgängliga byar för att borra 60–70 meter djupa brunnar, som ger dricksvatten. I Mellanöstern har order erhållits på utrustning för att borra 1000–1500 meter djupa hål, som skall förse sädesfält med bevattning. I Sydkorea, där det saknas inhemska oljekällor, pågår ett projekt för borrning till 1 000–2 000 meters djup för att nå varma vattenkällor. Med hjälp av värmepumpar och värmeväxlare skaffar sig landet på detta sätt inhemsk energi.

Ett närliggande område är reparation av gamla brunnar som torkat ut eller slammat igen. Atlas Copco har för att snabbt kunna lösa denna typ av problem utvecklat ett system för hydraulisk spräckning, som visat sig ge bra resultat. Under året har bl a en stor order erhållits inom ramen för ett SIDA-projekt i Zimbabwe, där enorm torka råder just nu. Totalt har ett 50-tal sådana utrustningar levererats till torkdrabbade områden.

Anläggningsbörning

Anläggningsbörning är ett område där nya applikationer ständigt kommer till. Ett av de vanligaste användningsområdena är borrning för pålning för att få en säker grund vid husbyggnad. Vidare finns ett flertal områden där borrning behöver göras för förankring av olika slag. Det kan gälla en jord- eller sandvall som behöver förankras för att inte rasa ned på t ex en väg eller på bebyggelse. Ett annat fall där förankringsbörning är vanlig är för att hålla olika slags master. För rördragning under vägar, järnvägar och bebyggda områden blir horisontalbörning allt vanligare för att undvika uppgrävning, som förorsakar irritation och besvär. Hål med 200 mm diameter kan borraras

Förankringsbörning i Italien.

upp till 200 meter och borrkronan kan styras förbi större hinder. Hålet som alltså inte behöver bli rakt, kan sedan användas för ledningar eller för rördragning. Behovet av borrning av dräneringsbrunnar intill dammar för att avleda läckage har ökat. För att täta dammar borrar hål som fylls med cement.

Miljöborrning

En tredje typ av borrning, som är relativt ny, är miljöborrning. Detta är ett område som väntas växa explosionsartat. Kraven på miljöborrning har kommit längst i USA. Borrningen avser mätthål vid soptippar och industriområden och där tankar av viss storlek finns nedgrävda. Mätning är påbjuden för att försäkra sig om att inget läckage sker till grundvattnet. I USA gäller dessa krav hittills i 33 stater och motsvarande krav finns i Nederländerna, Norge och Portugal. Allt fler stater väntas följa efter. Det innebär att ett enormt stort behov skapas för borrning av mätthål, då varje industri måste ha mätthål med 50–100 meters avstånd runt sitt industriområde och varje tank med t ex bensin på mer än 40 000 liter kräver fyra mätthål. Genom borrning av hål i soptippar har allt fler börjat ta vara på den metangas, som bildas där, och omvandlat den till energi.

Förvärv breddar produktprogrammet

Förvärvet av Craelius, som är världsledande på utrustning för kärnborrning, injektering och styrbara borrsystem för rördragning, tillför Atlas Copco kompletterande produkter och kunnande för diamanborrning. Craelius har sin tillverkning av bormaskiner, borrhör och borkronor lokaliserad till Märsta norr om Stockholm. Produktområdet Geotechnical Drilling kommer att koncentrera all sin tillverkning till denna fabrik.

Tillämpningsområdena för diamanborrningsprodukterna, som även fortsatt kommer att marknadsföras under varumärket Craelius, finns främst i gruvor och inom tunnelborrning. I gruvor utförs undersökningsborrning för att lokalisera nya malmkroppar. En kärna tas ut för att fastställa metallinnehåll och beräkna om framtida brytning kan bli lönsam. Innan tunnlar borrar genomförs undersökningsborrning för att fastställa de geologiska förhållandena och därigenom bestämma var tunneln skall borrar.

Miljöborrning vid Gladökvärns soptipp utanför Stockholm.

Specialiserad säljorganisation

Geotechnical Drilling håller på att bygga upp en specialiserad säljorganisation inom affärsområdet Anläggnings- och gruvtekniks säljbolag på ett flertal marknader. Craelius säljbolag i Nordamerika och Europa integreras i denna specialiserade säljorganisation. Det innebär att produktområdet kommer att ha egna säljare i USA, Canada och de flesta länder i Europa.

Hälften av försäljningen sker för närvarande i Europa, främst för anläggnings- och miljöborrning. Brunnsborrning sker huvudsakligen på utomeuropeiska marknader.

Vid Craelius fabrik i Märsta tillverkas bormaskiner, borrhör och borkronor.

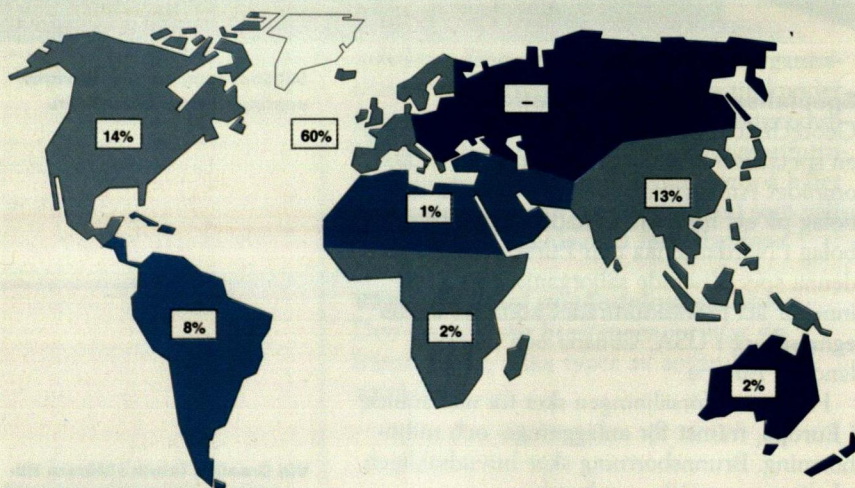

PERSONAL

	Medelantal anställda ^{*)}	
	1992	1991
Kompressorteknik	7 481	7 790
Anläggnings- och gruvteknik	5 369	5 902
Industriteknik	6 170	5 573
Övriga	175	279
Totalt Gruppen	19 195	19 544

*) Specificerad sammanställning över medelantal anställda och utbetalda löner samt andra ersättningar enligt bestämmelserna i svensk aktiebolagslag ingår i den till Patent- och Registreringsverket insända årsredovisningen. Sammanställningen kan kostnadsfritt erhållas från huvudkontoret i Nacka.

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV ATLAS COPCO-GRUPPENS PERSONAL

FÖRDELNING AV FÖRÄDLINGSVÄRDE

	1992		1991	
	MSEK	%	MSEK	%
Löner	3 554	55	3 303	54
Sociala kostnader	1 227	19	1 233	20
Avskrivningar	527	8	482	8
Kapitalkostnader, netto	107	2	153	3
Skatter till stat och kommun	412	6	392	6
Aktieutdelning	288	5	284	5
Kvar i bolaget	327	5	226	4
Förädlingsvärde, totalt	6 442	100	6 073	100
Förädlingsvärde per anställd, kSEK	336		311	

	1992	1991
Fakturering per anställd, kSEK	834	769
Nettovinst per anställd, kSEK	31	26
Förädlingsvärde per anställd, kSEK	336	311

Medelantalet anställda inom Atlas Copco-gruppen minskade under 1992 med 349 personer till 19 195 personer (19 544). Andelen anställda i svenska bolag var 15 procent (19) och i bolag inom EG 42 procent (35). De totala lönekostnaderna uppgick till 4 781 MSEK (4 536), varav lönebikostnaderna utgjorde 1 227 MSEK (1 233).

Fördelningen på kvinnor och män framgår av nedanstående uppställning:

	Procentuell fördelning		Totalt antal
	kvinnor	män	
Europa	19	81	11 448
varav Sverige	18	82	2 907
varav EG	19	81	7 975
Nordamerika	14	86	2 604
Sydamerika	12	88	1 504
Nordafrika/Mellanöstern	26	74	235
Södra Afrika	18	82	465
Indien/Ostasien	7	93	2 464
Oceanien	18	82	475
	16	84	19 195

Förädlingsvärde och intressenter

Förädlingsvärdet utgörs av Gruppens totala fakturering, 16 007 MSEK, minskad med kostnader för inköp av råvaror, hel- och halvfabrikat samt tjänster 9 565 MSEK. Därigenom erhålles ett mått på företagets produktionsinsats, dvs den värdeökning som uppstår genom hantering och bearbetning etc.

För 1992 uppgick förädlingsvärdet till 6 442 MSEK (6 073), en ökning med ca 6 procent.

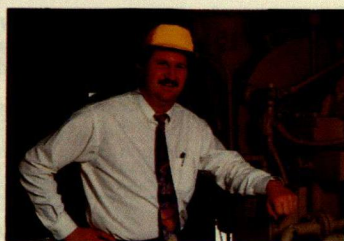
Förädlingsvärdet fördelas mellan bolagets intressenter, dvs anställda, långivare, stat, kommun samt aktieägare. Resterande del kvarhålls i bolaget för att täcka kostnader för förslitning av anläggningar och maskiner (Avskrivningar) samt att möjliggöra en fortsatt expansion av verksamheten (Kvar i bolaget).

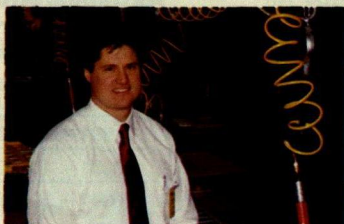
ÅRETS SÄLJARE 1992

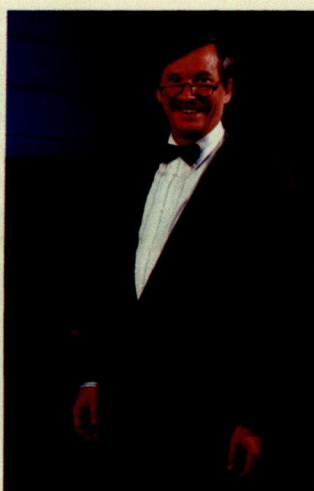
Abhijit Som

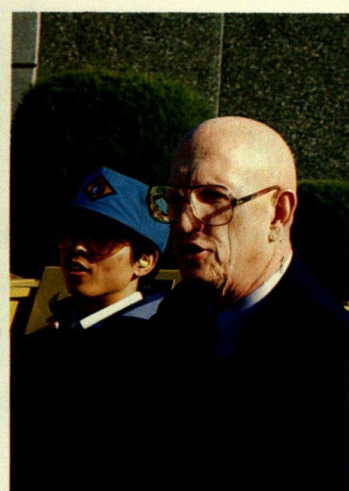
Kevin Hull

Ed Pudlo

Jaromir Novák

Wendell "Buzz" Barnes

Under 1992 gjordes många framstående försäljningsinsatser inom säljbolagen. Varje säljbolag har ombetts rapportera in de största försäljningsframgångarna. Baserat på detta har "Årets säljare 1992" utsetts. Dessa presenteras nedan med sina försäljningsprestationer.

Abhijit Som, säljingenjör för Atlas Copco i Indien, sålde under 1992 bl a borrhaggregat och lastmaskiner för 13 MSEK till en gruva. Ordern kan betraktas som ett genombrott för Atlas Copco på marknaden för underjordsgruvor i Indien.

Kevin Hull, distriktchef för ACT i västra USA, lyckades trots avtagande efterfrågan öka sin försäljning av expandrar och kompressorer genom bearbetning av kunder med applikationer inom geotermisk energiåtervinning, specialstål och petrokemisk energiåtervinning.

Ed Pudlo, regionchef för Desoutter i västra USA, ökade sin försäljning av monteringsverktyg under 1992 med 15 procent. Hans största säljframgångar var till datortillverkare, som infört Desoutters verktyg som standard.

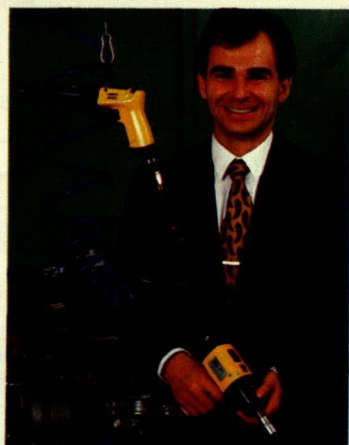
Jaromir Novák, försäljningschef för industrikompressorer vid representationskontoret i Prag, Tjeckiska Republiken, ökade sin försäljning trefalt jämfört med 1991. Den största ordern på närmare 90 MSEK avsåg kompressorer för en kraftstation i norra Böhmen.

Wendell "Buzz" Barnes, säljchef för Wagner i Ostasien, sålde tre gånger så många lastmaskiner som genomsnittet under de senaste tre åren. I leveranserna ingick bl a ett 30-tal Scooptrams och dumprar till Kina, Sydkorea, Filippinerna och Indien.

Jan Kougl, säljare för Atlas Copco Tools i Tjeckiska Republiken, fördubblade sin försäljning av industriverktyg och monteringsystem under 1992 genom framgångsrik bearbetning av den tjeckiska bilindustrin.

Anthony Huang, säljchef för kompressorer i Kina, nådde stora framgångar i försäljningen till petrokemiska, läkemedels- och textilindustrier. Han sålde bl a 35 oljefria kompressorer, varav 10 större till en kemisk fiberindustri i Jiangsuprovinnsen.

Peter Aigner, Willfried Herzog och Max Scharnreiter, som utgör en säljgrupp för Rocktech i Österrike, har under många år visat goda försäljningsresultat. Under 1992 fördubblade de marknadsandelarna för Boomers.

Jan Kougl

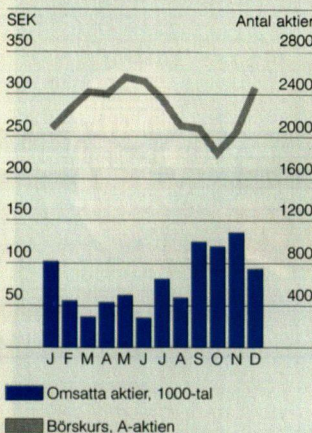
Anthony Huang

Peter Aigner, Willfried Herzog och Max Scharnreiter

KURSVÄCKLING/OMSATTA AKTIER 1992

Aktiekapital

Atlas Copcos aktiekapital uppgick vid årsskiftet 1992/93 till 885 129 700 SEK fördelat på 35 405 188 aktier, var och en på nominellt 25 SEK. Aktier av serie A har en röst och av serie B en tiondels röst. Samtliga aktier är fria.

Efter konvertering av utelöpande konvertibelt förlagslån uppgår aktiekapitalet till 907 992 100 SEK fördelat på 36 319 684 aktier.

Antalet aktieägare uppgår till drygt 32 000. Andelen som ägs av institutioner beräknas till 80 procent. De 10 största ägarna svarar för 60 procent av rösterna och 51 procent av antalet aktier. Antalet utlandsägda aktier uppgår till ca 20 procent (22).

STÖRSTA AKTIEINNEHAV

De största aktieinnehavarna efter röstetal enligt VPC (februari 1993):

	Antal aktier	i % av röster	i % av antal
Investorkoncernen	6 332 669	25,57	17,89
Sparbankernas Aktie- och Allemansfonder	6 073 524	18,11	17,15
Allm Pensionsf. Fjärde Fondstyrelsen	790 724	3,11	2,23
Trygg Hansa Gruppen	810 609	2,64	2,29
Föreningsbankens Aktie- och Allemansfonder	615 850	2,33	1,74
Försäkringsbolaget SPP Ömsesidigt	1 006 824	2,06	2,84
Handelsbankens Aktie- och Allemansfonder	812 467	1,75	2,30
Inter Ikea Finance	395 600	1,60	1,12
Folksam Gruppen	500 000	1,52	1,41
AMF Pensionsförsäkringar	745 949	1,12	2,11
Övriga	18 084 216	59,81	51,08
Totalt	35 405 188	100,00	100,00

EMISSIONER 1973-1992

År	Typ	Antal	Ökning av aktiekapital, MSEK	Inbetalt belopp, MSEK
1973	Fondemission	1:2	69,2	—
1974	Nyemission	1:4	51,7	51,7
1976	Nyemission	1:5	51,7	103,5
1979	Fondemission	1:6	51,7	—
	Nyemission	1:6	51,7	124,1
1982	Fondemission	1:4	103,5	—
	Nyemission (riktad)	2 765 000 aktier à 135 SEK	69,1	373,3
1989	Fondemission	1 B-aktie: 3 A-aktier	195,5	—
1990	Nyemission (riktad)	4 000 000 B-aktier à 320:13 SEK	100,0	1 280,5
	Konvertering*	7 930 aktier	0,2	1,2
1991	Konvertering*	42 281 aktier	1,1	6,3
1992	Konvertering*	74 311 aktier	1,9	11,1

* Avseende 1987/93 års förlagslån

Fördelning av aktier

Aktie-slag	Utestående aktier	Efter kon-vertering	Totalt
Serie A	23 585 022	914 496	24 499 518
Serie B	11 820 166	—	11 820 166
Totalt	35 405 188	914 496	36 319 684

Aktieägarstruktur 1992

Antal aktier	Antal aktieägare	% av aktier
1- 500	30 000	6,8
501- 2000	1 629	3,9
2001- 10000	340	4,5
10001- 50000	121	7,7
50001- 100000	38	7,3
>100000	56	69,8
Totalt	32 184	100,0

Utdelningspolitik

Styrelsens avsikt är att utdelningen till aktieägarna skall uppgå till en andel av 30-40 procent av vinsten per aktie. Styrelsen anser att Atlas Copco, i likhet med många utomeuropeiska bolag, kan låta utdelningen följa bolagets resultatsvängningar i större utsträckning än vad som är vanligt bland svenska börsbolag.

Företagets strävan är att täcka större delen av moderbolagets lämnade utdelning med utdelningsintäkter från de utländska dotterbolagen.

Om styrelsens förslag till utdelning av 8:00 SEK fastställs kommer utdelningstillväxten för 5-årsperioden 1988-1992 att uppgå till 7 procent. Under samma period har utdelningen i genomsnitt uppgått till 39,5 procent av vinsten per aktie. Utdelningen i procent av eget kapital per aktie är 3,9 procent (4,4).

Emissioner

För att ytterligare öka Atlas Copco-aktiens internationella spridning, introducerades båda aktieslagen på Londonbörsen i december 1990. Aktierna av serie A noteras sedan tidigare på fondbörserna i Frankfurt am Main, Düsseldorf och Hamburg. I mars 1991 introducerades även B-aktierna på de tyska börserna.

Aktiekapitalet har sedan 1973 ökat genom fond- och nyemissioner enligt vidstående tabell.

Kursutveckling

Atlas Copco-aktiens börskurs fortsatte att öka under året. Den 31 december 1992 var kursen 334 SEK. Totalt för året ökade kursen på Atlas Copco-aktien med 39 procent. Börsindex var i det närmaste oförändrat, medan verkstadsindex ökade med 24 procent.

Atlas Copco-aktiens betavärde var 1,20. Betavärdet är ett statistiskt mått på aktiens risk, mätt som dess följsamhet – uppåt och nedåt – mot index under de senaste 48 månaderna. Värdet 1,20 innebär att aktien rört sig 20 procent mer än index.

Börsvärde

Börsvärdet per den 31 december var 11 802 MSEK (8 491), vilket motsvarar 2,2 procent (1,6) av det totala börsvärdet på Stockholms Fondbörs.

Omsättning

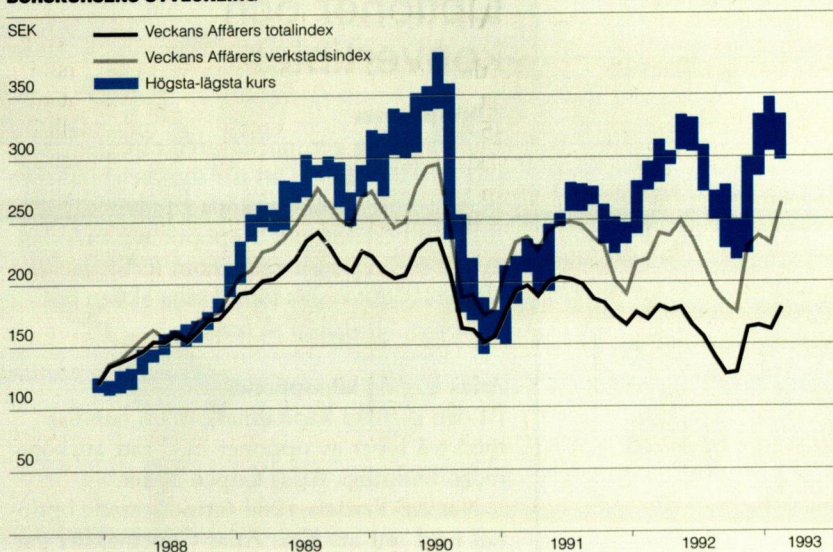
Atlas Copco-aktien var den 11:e (9) värde-mässigt mest omsatta på Stockholms Fondbörs under 1992. Totalt inklusive efter-anmälda affärer omsattes 16 608 895 aktier, varav 8 697 677 A och 7 911 218 B. Det motsvarar ett värde på 4 596 MSEK (3 496) eller 46 procent (43) av bolagets totala antal aktier vid årsskiftet. I genomsnitt omsattes 66 171 (62 607) aktier per börsdag. Omsättningshastigheten, dvs graden av likviditet, låg under 1992 på 45 procent att jämföra med hela börsnippet på 32 procent.

En fortsatt stor andel av Atlas Copco-aktiens omsättning skedde utomlands, vilket även gällde andra svenska företag noterade på utländska börser. Handeln i Atlas Copco-aktier i London var 21 189 228 (24 157 607) aktier. Totalt sett har 104 procent av aktierna omsatts under 1992. Handeln med Atlas Copco-aktien visade en nettoimport på 112 MSEK (nettoexport 154 MSEK) under 1992.

Atlas Copcos Allemansfond

Från och med april 1984 erbjuds de anställda inom Atlas Copco-gruppens svenska bolag att spara i den företagsanknutna Allemansfonden. Fondens aktieinnehav uppgick i december 1992 till 41 899 aktier, motsvarande ett börsvärde av 14 MSEK. Fonden förvaltas av Atlas Copco Fondaktiebolag.

BÖRSKURSENS UTVECKLING

DATA PER AKTIE*

SEK	1988	1989	1990 ⁶⁾	1991	1992	Genomsnittlig årlig tillväxt 88-92, %
Resultat ¹⁾	19:60	26:75	20:05	13:90	16:90	7
Utdelning	6:38	8:00	8:00	8:00	8:00²⁾	7
Utdelning, % ³⁾	32,6	29,9	39,9	57,6	47,3	
Börskurs, 31 dec A fr	207	278	160	240	334	24
Börskurs, 31 dec B fr		278	154	241	332	
Högsta börskurs A fr	215	312	385	280	334	
Lägsta börskurs A fr	112	201	143	151	218	
Genomsnittlig börskurs A fr	144	263	277	235	283	
Eget kapital ⁴⁾	134	155	178	181	207	10
Direktavkastning, % ⁵⁾	4,4	3,0	2,9	3,4	2,8	
P/E-tal under året ⁶⁾	7,4	9,8	13,8	16,9	16,7	
P/S-tal under året ⁷⁾	0,36	0,57	0,63	0,57	0,64	

* Justerat för emissioner.

¹⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för full skatt och minoritetsandelar samt tillägg för räntekostnad efter skatt på konverteringslån, dividerat med antal aktier efter full konvertering.

²⁾ Enligt styrelsens förslag.

³⁾ Utdelning i procent av resultatet per aktie.

⁴⁾ Eget kapital, minoritetsintressen samt konvertibelt förlagslån dividerat med antal aktier efter full konvertering.

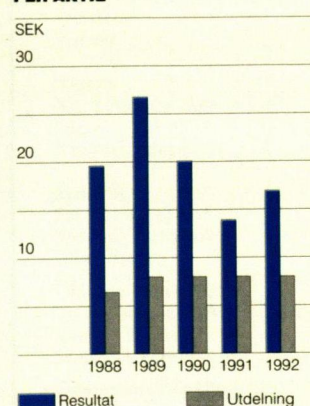
⁵⁾ Utdelning i procent av verksamhetsårets genomsnittliga börskurs.

⁶⁾ Price/Earnings. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till resultatet per aktie enligt not 1.

⁷⁾ Price/Sales. Verksamhetsårets genomsnittliga börskurs i relation till försäljningen per aktie.

⁸⁾ Beräkningarna baseras på vägt genomsnittligt antal aktier.

RESULTAT OCH UTDELNING PER AKTIE

Optioner och konvertibler

Köptioner

En köption ger innehavaren rätten – men inte skyldigheten – att när som helst inom en bestämd tid, löptiden, köpa en aktie till ett i förhand bestämt pris. Köptionen utfärdas av aktieägaren som därigenom förbinder sig att under optionens löptid sälja aktien om optionsinnehavaren så önskar.

Atlas Copco köptioner

På den svenska kapitalmarknaden handlas på två typer av optioner med rätt att köpa redan befintliga Atlas Copco-aktier.

När AB Patricia 1984 introducerade optioner med rätt att köpa Atlas Copco-aktier var detta en helt ny typ av värdepapper på den svenska marknaden. Tidigare hade det endast funnits optioner som givit innehavaren rätt att teckna nya aktier. En option ger innehavaren rätt att av AB Patricia köpa 1,33 Atlas Copco-aktier till ett pris av 112 SEK per aktie när som helst under perioden 2 januari 1985–2 september 1994. Samtliga aktier som kan förvärfvas är av serie A fria. Antalet utelöpande optioner uppgår till ca 750 000.

Högsta optionskursen under året var 296 SEK (220) och lägst noterades den till 155 SEK (95). Omsättningen under året uppgick till 44,9 MSEK motsvarande 196 549 optioner.

En ny typ av handel med Atlas Copco-

optioner tillkom 1985. Dessa optioner utfärdas med varierande löptider på 3 eller 6 månader. En option omfattar 100 aktier. Handeln sköts genom Stockholms Optionsmarknad, OM Stockholm AB.

Under 1992 omfattades ca 2,0 miljoner aktier av optionskontrakt, utgörande ca 5 procent av totala antalet Atlas Copco-aktier.

Eftersom köptionerna ger innehavaren rätt att köpa redan befintliga aktier, förorsakar optionerna ingen s k utspädningseffekt.

Konvertibelt förlagslån

Det konvertibla förlagslånet, som tecknats av anställda i Sverige och vissa ledande befattningshavare i Atlas Copco-gruppen samt de av bolagsstämman valda ledamöterna i styrelsen för Atlas Copco AB, uppgår till 137,2 MSEK.

Konvertering kunde ske under tiden 14 augusti 1989 till 1 mars 1993. Konverteringskursen var ursprungligen 200 SEK per aktie. Efter omräkning för 1989 års fondemission är konverteringskursen 150 SEK. Det innebär att tre förlagsbevis om nominellt 200 SEK kan utbytas mot fyra aktier serie A fria i Atlas Copco AB. Förlagslånet löper med en fast ränta på 10 procent.

Under 1992 konverterades förlagslånet motsvarande 74 311 aktier. Vid årsskiftet kvarstående förlagslån hade vid konverteringstidens utgång den 1 mars 1993 konverterats till 914 496 aktier motsvarande 2,6 procent av nuvarande aktiekapital.

Atlas Copcos bolagsstämma 1993 kommer liksom 1992 att hållas i Berwaldhallen.

VÄRLDSOMFATTANDE SÄLJ- OCH SERVICEORGANISATION

■ NORDAMERIKA

Canada

Atlas Copco Compressors Canada
Montreal, Quebec
Dick Plate

Atlas Copco Construction and
Mining North America
Montreal, Quebec
David Bonner

Secoroc Ltd
Burlington, Ontario
Stanley Lundberg

Atlas Copco Tools Canada
Toronto, Ontario
Wayne Timmins

Chicago Pneumatic Tool
Co Canada Ltd
Mississauga, Ontario
Charles Ingram

Mexico

Atlas Copco Mexicana
SA de CV, Division Compresores
Tlalnepantla, Edo de Mexico
Kåre Engström

Atlas Copco Mexicana
SA de CV, Division Construction
v Minerva
Tlalnepantla, Edo de Mexico
Jaime Cadaval

Fagersta Secoroc de Mexico
SA de CV
Edo de Mexico
Luis Palacios Haase

Atlas Copco Mexicana
SA de CV, Division Herramientas
Tlalnepantla, Edo de Mexico
Edward Jones

Chicago Pneumatic Tool de
Mexico SA
Edo de Mexico
Luis Palacios Haase

USA

Atlas Copco
Compressors Inc
Holyoke, Massachusetts
Anthony A Limongelli

Atlas Copco Rental Inc
Fairfield, New Jersey
Ernest G Power

Atlas Copco Comptec Inc
Voorheesville, New York
Bengt-Ivar Nilsson

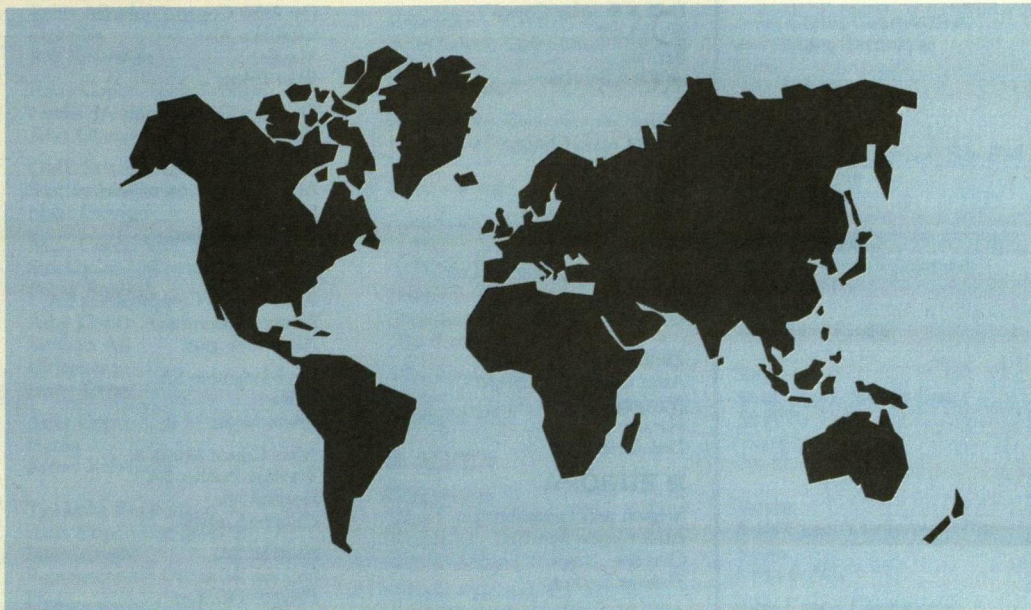
Rotoflow Corporation Inc
Gardena, California
Frank J van Gogh

Secoroc Inc
Commerce City, Colorado
Dennis Gibson

T-H Industries
Ft Loudon, Pennsylvania
Stan Robinson

Wagner Mining & Construction
Equipment Co
Portland, Oregon
Roderick J M Brown

Atlas Copco Berema Inc
Holyoke, Massachusetts
Peter Bigwood

Atlas Copco Tools Inc
Farmington Hills, Michigan
Charles Robison

Atlas Copco Electric
Tools Inc
New London, Connecticut
John S Boyd

Chicago Pneumatic Tool
Company
Utica, New York
Necip Soyak

Desoutter Inc
Livonia, Michigan
Thomas Boik

Advanced Fastening Systems Inc
Sterling Heights, Michigan
David M Johnson

GME Systems Inc
Wexford, Pennsylvania
Björn Karlström

Atlas Copco Automation Inc
Mt Prospect, Illinois
Claes Paulsson

■ SYDAMERIKA

Argentina
Atlas Copco Argentina SACI
Buenos Aires
Mauro de Mesquita

Bolivia
Atlas Copco Boliviana SA
La Paz
Olof Hössner

Brasilien
Atlas Copco Compresores
São Paulo
Mauro de Mesquita

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Brasil
São Paulo
José Luis Fonseca

Atlas Copco Tools Brasil
São Paulo
Carlos Frateschi

Atlas Copco Assembly
Systems Brasil
São Paulo
Walter Cavichioli

Chile

Atlas Copco Chilena SAC
Santiago
André Richard

Drillco SA/Secoroc SA
Santiago
Per-Arne Lindqvist

Colombia

Atlas Copco Colombia Ltda
Bogotá
Antoine Santiago

Ecuador

Atlas Copco Ecuatoriana SA
Quito
Olof Hössner

Peru

Atlas Copco Peruana SA
Lima
Olof Hössner

Fagersta Secoroc del Peru SA
Callao
Julio Tamayo

Venezuela

Atlas Copco Venezuela SA
Caracas
Patrik Wennerström

■ AFRIKA

Algeriet
Atlas Copco Compressor
International
Bureau d'Assistance Technique
Alger
Jean-Pierre Blomart

Botswana

Atlas Copco Botswana (Pty) Ltd
Gaborone
Vakant

Egypten

Atlas Copco Compressor
International
Representative Office
Kairo
John Vanezos

Ghana

Atlas Copco C & M Export Ltd
Accra
Gerry Tucker

Kenya

Atlas Copco Kenya Ltd
Nairobi
Eric N Smith

Marocko

Atlas Copco Maroc SA
Casablanca
Marc Lanneau

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Maroc
Casablanca
Gerard Verdou

Namibia

Atlas Copco Namibia (Pty) Ltd
Windhoek
Vakant

Nigeria

Nitro Atlasco Nigeria Ltd*
Lagos
Krzysztof Pietkiewicz

Sydafrika

Secoroc (Pty) Ltd
Springs, Transvaal
Allan Buekes

Chicago Pneumatic
Tool Company SA (Pty) Ltd
Isando, Transvaal
Magnus Gyllö

Desoutter (SA) (Pty) Ltd
Sandton
Stephen Bullock

* Konsolideras ej i Atlas Copco-gruppen

Delfos & Atlas Copco
(Pty) Ltd*
Benoni
Antonio Belcastro

Zaire
Atlas Copco EDCA
Technical office
Lubumbashi
Albert Herbigneaux

Zambia
Atlas Copco (Zambia) Ltd
Ndola
Per Eric Holmberg

Zimbabwe
Atlas Copco Zimbabwe
(Private) Ltd
Harare
Don Ferreira

■ EUROPA

Belgien och Luxemburg
Atlas Copco Benelux
Overijse
Thomas Larsson

Atlas Copco Compressor Division
Overijse
*Jean-Jacque Heymans/
André Vanhole*

Atlas Copco Compressor
International, Wilrijk
Staffan Nordin

Atlas Copco Tools Belgium
Overijse
Johan Moeyns

Desoutter Ltd
Brussel
Marino Kacalo

Chicago Pneumatic NV Tool
Company SA
Zaventem
Radmon Sukhia

Atlas Copco Automation
Overijse
Bert van der Scheer

Cypern
Atlas Copco (Cyprus) Ltd
Nicosia
Demetrios Angelides

Danmark
Atlas Copco Kompressor-
teknik A/S
Glostrup
Jens Karman

Atlas Copco Tools Danmark
Ishøj
Flemming Vikbjerg

Atlas Copco
Automation A/S
Ishøj
Karsten Köhlert

Estland
BERKE Ltd
Tallinn
Jaak Arulaane

Finland
Oy Atlas Copco Kompressorit Ab
Masala
Reijo Siimes

Oy Atlas Copco Louhinta-
teknikka Ab
Masala
Ilkka Eskola

Oy Atlas Copco Tools Ab
Masala
Jyrki Enho

Atlas Copco Automaatio
Masala
Bertel Wickström

Frankrike
Atlas Copco Compresseurs SA
Franconville
Alain Rodriguez

Ets Mauguière SA
Belfort
Johan Molin

Atlas Copco Mines &
Travaux Publics SA
Franconville
Philippe Corrège

Secoroc SA
Ivry sur Seine
Philippe Derobert

Atlas Copco Applications
Industrielles SA
Franconville
Jean-Yves Frin

Ets Georges Renault SA
Nantes
Jacques Manceron

Desoutter SA
Nanterre
Thierry Desaphix

Atlas Copco Automation SA
Cergy Pontoise
Gérard Labbé

Grekland
Atlas Copco Hellas A E
Athen
Peter Meyer

Irland
Atlas Copco (Ireland) Ltd
Dublin
Michael Allen

Italien
Atlas Copco Divisione
Compressori
Milano
Natale Tubiolo

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Italy
Milano
Flavio Lanati

Secoroc Italiana S r l
Trezzano sul Naviglio
Giuseppe Baietta

Atlas Copco Tools Italia
Milano
Peter Janson

Desoutter Italiana S r l
Oltrona
Fiorenzo Liviero

Chicago Pneumatic
Tool Co SpA
Milano
Renzo Remondi

Atlas Copco Automazione SpA
Milano
Maurizio Baita

Jugoslavien
Atlas Copco Yugoslavia Inc
Belgrad
Dobriko Tešović

Nederländerna
Atlas Copco Kompressoren
Zwijndrecht
Wim Schoenmakers

Atlas Copco Tools Nederland
Zwijndrecht
Leen van Diggele

Desoutter Ltd
Breda
Otto Barthel

Atlas Copco Automation
Zwijndrecht
Bert van der Scheer

Norge
Atlas Copco Kompressor-
teknikk A/S
Ski
Martin Hagen

Atlas Copco Anlegg- & Gruve-
teknikk A/S
Ski
Gunnar Pedersen

Secoroc A/S
Skårer
Erik Løftingsmo

Berema A/S
Ski
Per Finsveen

Atlas Copco Tools Norge
Ski
Per Arne Martinsen

Atlas Copco Automation A/S
Langhus
Hans Törner

Portugal
Atlas Copco Portugal,
Divisão Compressores Industriais
Lissabon
Jorge Cifuentes

Atlas Copco Portugal,
Divisão Construção Civil & Minas
Lissabon
Bengt Dahlgren

Atlas Copco Portugal,
Divisão Técnica Industrial
Lissabon
António Barros

Ryssland
Atlas Copco CME Repr. office
Moskva
Boeric Andersson

Schweiz
Atlas Copco Kompressoren für
Industrie und Bau
Studen/Biel
Hans W Brodbeck

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Switzerland
Studen/Biel
Sergio Camozzi

Atlas Copco Tools Schweiz
Studen/Biel
Hugo Pfeuti

Atlas Copco Automation Schweiz
Studen/Biel
Friedhelm Heck

Slovenien/Kroatien
Atlas Copco Compressor
International
Kranj
Zlatko Ilic

Spanien
Atlas Copco División
Compresores
Madrid
Julián Aragonés

Secoroc SA
Madrid
José Miguel Botella

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Spain
Madrid
Francisco Menéndez Larrea

Atlas Copco Tools España
Madrid
Ascensio Liarte

Desoutter SA
Madrid
James Meyers

Atlas Copco Automation
Barcelona
Tom Casinge

Storbritannien
Atlas Copco Compressors Ltd
Hemel Hempstead
Mike Tatum

Atlas Copco Construction &
Mining Ltd
Hemel Hempstead
Royston Goodman

Atlas Copco Tools Ltd
Hemel Hempstead
Björn Dahlström

Desoutter Ltd
London
Paul Cummings/Ray Whybro

Desoutter Automotive Ltd
London
Ray Whybro

Chicago Pneumatic
Tool Company Ltd
Hemel Hempstead
Gordon Woodward

Atlas Copco Automation Ltd
Wakefield
Barry Mackay

Sverige
Atlas Copco Compressor AB
Nacka
Leif Rydberg

Atlas Copco MCT Sverige AB
Nacka
Bertil Sundberg

Secoroc AB
Fagersta
Sten Pettersson

Rebit AB
Ockelbo
Rolf Söderman

Atlas Copco Tools Sverige
Nacka
Kurt Ottosson

GME System AB
Stockholm-Tyresö
Hans Friberger

Atlas Copco SAC AB
Stockholm-Vallentuna
Patrik Regårdh

Atlas Copco Automation
Svenska AB
Ulricehamn
Hans Törner

Atlas Copco C & M Export AB
Nacka
Robert Robertson

Tjeckiska Republiken
Atlas Copco Compressor
International
Representative Office
Prag
Olle Hagling

Atlas Copco C & M Export
Representative Office
Prag
Jindrich Hummel

Tyskland
Atlas Copco
Kompressoren GmbH
Essen
Leif Boll

NEAC Compressor Service
GmbH & Co KG
Ubach-Palenberg (Aachen)
André Schmitz

Atlas Copco MCT GmbH
Essen
Sergio Camozzi

Atlas Copco Tools GmbH
Essen
Yngve Revander

Chicago Pneumatic
Tool GmbH
Wiesbaden am Rhein
W D Wittek

Desoutter GmbH
Maintal - Hochstadt
Otto Barthel

Atlas Copco EAC GmbH
Essen
Bo Hellmark

Atlas Copco Automation
Darmstadt
Friedhelm Heck

Ungern
Atlas Copco Compressor
International
Representative Office
Budapest
Gunnar Hindrum

Atlas Copco Kompresszor Kft
Budapest
Gunnar Hindrum

Österrike
Atlas Copco Compressor Division
Wien
Helmuth Micheli

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Austria
Wien
Sergio Camozzi

Atlas Copco Tools Austria
Wien
Heinrich Wagner

Desoutter Ges mbH
Gerasdorf
Otto Barthel

Atlas Copco Automation
Wien
Friedhelm Heck

■ **ASIEN**

Filippinerna
Atlas Copco Industry Div
Paranaque
Joseph-Christy L Corpuz

Construction and Mining Div
Paranaque
Jose D Santos

Hongkong
Atlas Copco Construction and
Mining Div
Kowloon
Thomas Kung

Atlas Copco Compressor Div
Kowloon
John Noordwijk

Indien
Atlas Copco Compressor
Technique Div
Bombay
Jag M Kaul

Construction and Mining Div
Bombay
Rakesh Dewan

Consolidated Pneumatic
Tool Co (India) Ltd
Bombay
James A Henderson

Iran
Atlas Copco Iran AB
Teheran
Bertil Lindsten

Japan
Atlas Copco KK
Tokyo
James Tapkas

Kina
Atlas Copco China Ltd/Construc-
tion and Mining
Kowloon
Thomas Kung

Atlas Copco Compressor Div
Kowloon
John Noordwijk

Korea
Atlas Copco Mfg Korea Co Ltd
Seoul
Alan Heggie

Atlas Copco Construction
and Mining Technique
Seoul
John Bohatko

Malaysia
Atlas Copco (Malaysia) Sdn Bhd
Kuala Lumpur
Yvo Goossens

Saudi Arabien
Atlas Industrial Equipment
Co Atlasco*
Jeddah
Jean Pierre Fauque

Singapore
Atlas Copco (South-East
Asia) Pte Ltd
Singapore
Yvo Goossens

Taiwan
Atlas Copco Compressor Div
Taipei
Herman Hsu

Atlas Copco Construction
and Mining Div
Taipei
Vakant

Turkiet
Atlas Copco Makinalari Imalat AS
Istanbul
Peter Lindberg

Atlas Copco C & M Export
Liaison Office
Tuzla, Istanbul
Ercan Narlioglu

■ **OCEANIEN**

Australien och Nya Guinea
Atlas Copco Compressors
Australia
Blacktown
Vakant

Atlas Copco Construction and
Mining Technique Australia
Blacktown
Ray Bridgewater

Atlas Copco Hire Australia
Blacktown
Malcolm Davidsson

Secoroc Australia Pty Ltd
Charlestown
Bruce Johnson

Atlas Copco Tools Australia
Blacktown
Michael J Foy

Chicago Pneumatic Tool
Company Pty Ltd
Castle Hill, NSW
Kevin Boorer

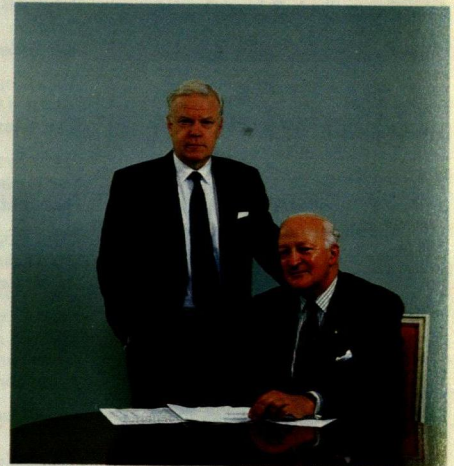
Nya Zeeland
Atlas Copco (N Z) Ltd
Wellington
Bill Gibson

STYRELSE OCH REVISORER

Michael Treschow **Peter Wallenberg**

Anders Scharp **Tom Wachtmeister**

Georg Karnsund **Otto Grieg Tidemand**

Jacques van der Schueren **Gösta Bystedt**
Jacob Wallenberg

Valda av bolagsstämman

Peter Wallenberg Ordförande. Invald 1970. Ekon Dr h c och Fil Dr h c. Född 1926. Förste vice ordf Skandinaviska Enskilda Banken. Anställd i olika befattningar inom Atlas Copco-gruppen 1953–1974. Ordförande i ASEA, Investor, STORA, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Co-chairman i ABB Asea Brown Boveri. Vice ordf i LM Ericsson. Former President i International Chamber of Commerce (ICC), Paris. Styrelseledamot i bl a Nobelstiftelsen och SAS. Aktieinnehav: 10 000 A.

Tom Wachtmeister Vice ordförande. Invald 1975. Född 1931. Anställd i Atlas Copco 1959–1991. VD och koncernchef 1975–1991. Styrelseledamot i bl a Astra, Export-Invest, Hasselfors, Investor, Saab-Scania, Skandinaviska Enskilda Banken, STORA och Svenska Dagbladet. Ordf i Sveriges Allmänna Exportförening, Exportrådet och Skattebetalarnas Förening. Aktieinnehav: 22 741 A, 11 547 B, 10 395 optioner, konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Anders Scharp Vice ordförande. Invald 1992. Född 1934. Ordf och koncernchef i Electrolux. Ordf i SKF, Saab-Scania och Incentive. Vice ordf i Investor.

Curt G Olsson Invald 1976. Född 1927. Ordf i Skandinaviska Enskilda Banken. Styrelseledamot i Hufvudstaden. Aktieinnehav: 800 A.

Otto Grieg Tidemand Invald 1982. Född 1921. Skeppsredare och styrelseledamot, Bel ships Co Ltd Skibs A/S, Oslo. Ordf i Atlas Copco A/S, Oslo. Ordf och styrelseledamot i olika rederier och oljebolag i Norge och andra länder. Konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Georg Karnsund Invald 1987. Född 1933. Styrelseledamot i LM Ericsson, Saab-Scania, Stora Bille-
rud, Stora Inköp & Transport och Virkeshantering. Ordf i Vägverket. Konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Gösta Bystedt Invald 1987. Född 1929. Ordf i Scanditronix, Dagab och Nilörngruppen. Vice ordf i Electrolux, Export-Invest, Åhléns och Axel Johnsson. Styrelseledamot i ESAB, SKF, Skandinaviska Enskilda Banken och Sveriges Industriförbund. Aktieinnehav: 1 000 A, 333 B.

Jacob Wallenberg Invald 1985. Född 1956. Skandinaviska Enskilda Banken. Vice ordf i STORA. Styrelseledamot i Wharton European Advisory Board, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse samt L M Ericsson (suppl). Aktieinnehav: 1 595 A, 532 B,

Bert-Olof Svanholm Curt G Olsson

Bertil Eriksson Erik Belfrage Giulio Mazzalupi

Bo Henning Per-Erik Nyholm Bengt Lindgren

1 100 optioner, konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Jacques van der Schueren Invald 1990. Född 1921. Ordf i Atlas Copco Airpower n.v. och Atlas Copco Belgium sedan 1963. Fd styrelseledamot i flera belgiska, holländska och franska bolag, inkl Société Générale de Belgique, Petrofina, Tractebel och belgiska industriförbundet. 1946-1963 ledamot i belgiska parlamentet, 1958-1961 ekonomiminister. Aktieinnehav: 250 A, 84 B.

Bert-Olof Svanholm Invald 1991. Född 1935. Verkst dir i Asea Brown Boveri AB, vice verkst dir ABB Asea Brown Boveri Ltd. Ordf i Sveriges Verkstadsindustrier.

Michael Treschow Invald 1991. Född 1943. Verkst dir i Atlas Copco AB och koncernchef. Styrelseledamot i Saab Automobile och SKF (suppl). Anställd i företaget sedan 1975. Aktieinnehav: 322 A, 247 B, konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Bertil Eriksson Suppleant. Invald 1990. Född 1934. Vice verkst dir i Atlas Copco AB och ansvarig för affärsområde Anläggnings- och gruvteknik. Aktieinnehav: 3 000 A, 1 000 B, konvertibler motsvarande 4 000 A-aktier.

Christer Am en Sune Kjetselberg Tore Hedberg

Giulio Mazzalupi Suppleant. Invald 1990. Född 1940. Vice verkst dir i Atlas Copco AB och ansvarig för affärsområde Kompressor-teknik.

Erik Belfrage Suppleant. Invald 1991. Född 1946. Direktör i Skandinaviska Enskilda Banken. 1970-1987 olika befattningar inom Utrikesdepartementet. Styrelseledamot i Investor, Saab-Scania, SILA, SAS, Linjeflyg, TV 4 och Institutet för Företagsledning (IFL).

Personalrepresentanter

Bo Henning Invald 1973. Född 1933. Ordf i Atlas Copcos SIF-klubb, Nacka.

Per-Erik Nyholm Invald 1973. Född 1937. Ordf i Atlas Copcos verkstadsklubb, Nacka.

Bengt Lindgren Invald 1990. Född 1957. Ordf i Uniros verkstadsklubb, Fagersta.

Christer Am en Suppleant. Invald 1986. Född 1939. Vice ordf i Sveriges Civilingenj rsf rbunds lokalavdelning vid Atlas Copco, Nacka. Aktieinnehav: 272 A, 124 B, konvertibler motsvarande 667 A-aktier.

Tore Hedberg Suppleant. Invald 1990. Född 1937. Ordf i Atlas Copco Tools SIF-klubb, Stockholm.

Sune Kjetselberg Suppleant. Invald 1992. Född 1951. Ordf i Metalls verkstadsklubb vid Atlas Copco Tools, Tierp.

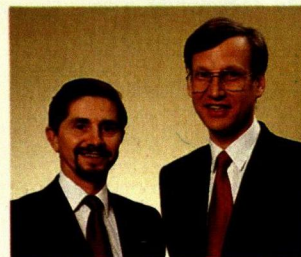
Revisorer

Karl-G Giertz
Aukt revisor

Olof Herolf
Aukt revisor

Stefan Holmström
Aukt revisor, suppleant

Bo Ribers
Aukt revisor, suppleant

Karl-G Giertz Olof Herolf

Bo Ribers Stefan Holmström

KONCERNLEDNING OCH STABER

Bengt Kvarnbäck, vice VD, affärsområde Industriteknik;
Michael Treschow, VD och koncernchef;
Giulio Mazzalupi, vice VD, affärsområde Kompressorteknik;
Bertil Eriksson, vice VD, affärsområde Anläggnings- och gruvteknik.

Hans Sandberg, juridik;
Lennart Johansson, ekonomisk kontroll, redovisning och revision;
Marianne Hamilton, organisationsutveckling och chefsförsörjning;
Bo Johansson, finans.

Mario Pellegrino, region södra Afrika;
Jack Mackenzie, region Fjärran Östern;
Sven-ingvar Svensson, t f region Sydamerika;
Edgar Deschamps, region Mellanöstern och norra Afrika.

ORGANISATION

Styrelse

**Verkställande direktör
och koncernchef**

Koncernledning och staber

Kompressorteknik

**Anläggnings-
och gruvteknik**

Industriteknik

Affärsområden

- Industrial Air
- Oil-free Air
- Portable Air
- Atlas Copco Applied Compressor Technique
- Airtec

Industrikompressorer
Transportabla kompressorer
Gas- och processkompressorer

- Rocktech
- Uniroc
- Atlas Copco Berema
- Wagner Mining and Construction Equipment

Borraggregat
Bergbörverktyg
Entreprenadutrustning
Lastutrustning

- Atlas Copco Power Tools and Equipment
- Chicago Pneumatic
- Desoutter
- Ets G. Renault
- Atlas Copco Automation

Kraftverktyg
Monteringssystem
Komponenter

Divisioner

Produktområden

Divisionerna producerar produkterna i egna produktbolag och marknadsför dem via affärsområdenas eller egna säljbolag i ett 50-tal länder samt genom fristående distributörer i ytterligare 80 länder.

Marknad

DIVISIONER PER AFFÄRSOMRÅDE

Kompressorteknik, divisioner

Industrial Air
P O Box 103
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111

Oil-free Air
P O Box 104
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111

Portable Air
P O Box 102
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-450 6011

Atlas Copco ACT
P O Box 100
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111

Airtec
P O Box 101
B-2610 Wilrijk, Belgien
Tel: +32-3-870 2111

Anläggnings- och gruvteknik, divisioner

Atlas Copco Rocktech AB
105 23 Stockholm
Tel: 08-743 8000

Uniroc AB
Box 521
737 25 Fagersta
Tel: 0223-461 00

Atlas Copco Berema AB
Box 767
131 24 Nacka
Tel: 08-743 9600

Wagner Mining and Construction Equipment Co
P O Box 20307
Portland, Oregon 97220-0307, USA
Tel: +1-503-255 2863

Industriteknik, divisioner

Atlas Copco Power Tools and Equipment
Box 90111
120 21 Stockholm
Tel: 08-743 9500

Chicago Pneumatic Tool Company
2200 Bleecker St
Utica, New York 13501, USA
Tel: +1-315-792 2600

Desoutter Limited
319, Edgware Road
Colindale
London NW9 6ND, England
Tel: +44-81-205 7050

Ets. Georges Renault S.A.
199, route de Clisson
F-44230 Saint-Sébastien-sur-Loire, Frankrike
Tel: +33-40-80 20 00

Atlas Copco Automation AB
Box 110
523 23 Ulricehamn
Tel: 0321-150 20

Atlas Copco

